

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Doberdoba«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

Poštirina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 178 (12.210)

Trst, sredo, 14. avgusta 19

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.F. 132
66001 KOPER

7096 AA

601000

Presenečenje na prizorišču tragedije

Štiri preživele nesrečo pri Tokiu

Vzroki nesreče še vedno nepojasneni

Reševalci odnašajo 12-letno Keiko Kawakami s kraja nesreče (Telefoto AP)

TOKIO — Štiri osebe so preživele strahovito letalsko nesrečo, ki se je pripetila v ponedeljek nedaleč od Tokia. Gre za dve deklici in dve ženski, ki so seделе v zadnjem delu letala. Reševalci so jih našli včeraj zjutraj, ko so skoraj 15 ur po nesreči končno prišli na kraj, kjer je letalo strmoglavilo. Gre za zelo gora-

to področje, ki je težko dostopno, poleg tega pa je v času nesreče tam divjala huda nevihta. Tako so prve reševalne skupine prispele na prizorišče nesreče šele včeraj zjutraj in med številnimi trupli, ki so razmetana po 5 km dolgem območju, našli

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Minister poročal parlamentarnima komisijama za notranje zadeve Scalfaro za skupen nastop države in sicilskih oblasti proti mafiji

RIM — »Država je udarila po mafiji in močno omajala njeno oblast: mafija ni več nerazrešljiva uganka, ampak otipljiva stvarnost, o kateri vemo, kako je ustrojena in kakšne so njene notranje ter mednarodne povezave.« Tako je izjavil minister Scalfaro, ko je včeraj poročal poslanski in senatni komisiji za notranje zadeve o zadnjih dogodkih v Palermu, od umora komisarja Montane in namestnika šefa letkega oddelka kvesture Cassaraja ter njegove telesne straže Antiochie do smrti Salvatoreja Marina (osumljenega sodelovanja z organiziranim kriminalom in vpletenosti v uboj Montane) med zasliševanjem. V tej zvezi je notranji minister povedal, da je palermsko državno tožilstvo izdalo 13 sodnih sporočil, sicer proti trem funkcionarjem kvesture, karabinjerskemu častniku in 9 policistom. Scalfaro je rekel, da mora država zatirati kriminal na zakonit način ob spoštovanju ustave, človekovega dostojanstva in njegovih pravic, kajti nihče si pravice ne sme sam krojiti.

Montano in Cassaraja je mafija ubila z dvojnimi nameni, je nadaljeval minister: da po eni strani zavre iskanje mafijcev, ki se skrivajo, po drugi pa, da s sejanjem terorja doseže odložitev »maxiprocesa« proti njenim pripadnikom, oziroma, da vsaj vpliva na njegov potek. Odgovornost za pokole zadnjih štirih let in še zlastj za uboj Montane ter Cassaraja je Scalfaro naprtil mafijskim voditeljem Riini, Provenzanu in Grecu. Mafijcev, ki so se z begom izognili aretaciji, je nad 200, od tega 150 z območja Palermo in 60 iz pokrajine Catania. Po navedbi, da je mafija izvršila lani 230 umorov (v prvem letošnjem polletju 104) — poskusov uboja je bilo vsega skupaj 406, 878 krvavih ropov (595), 223 izsiljevalnih akcij (96) in 247 dinamitnih atentatov (79), in da je treba zdaj okrepiti varnostni aparat na Siciliji z dobro izvežbanimi agenti (»kar pa ne pomeni militarizacijo teritorija, marveč učinkovitejšo zaščito o-

mikane družbe pred mafijo«) ter zagotoviti večjo tajnost preiskovalnim postopkom, je minister dejal, da je bil predložen ministrskemu svetu zakonski osnutek, ki predvideva hitrejšo ter učinkovitejšo posege preventivne narave, kot sta npr. preverjanje finančnega in premoženjskega stanja osumljenih in zaplenba premoženja.

Scalfaro je nato omenil delovanje mafije znotraj krajevnih ustanov ter se zavzel za ožje sodelovanje med državnim aparatom in krajevnimi upravami, sicer pa poudaril, da bodo vse preventivne in represijske pobude zaman, če ne bo poskrbljeno za družbenogospodarski razmah Sicilije, kajti tisti, ki živijo na robu družbe, so idealen humus za cvetenje mafije. Ob tem je pozval vlado, naj ukrepa brez vsakega oklevanja in naj ne dovoljuje protekcij komurkoli.

Tečaj dolarja spet padel: 1.865 lir

RIM — Tečaj dolarja je spet padel: v Italiji je včeraj znašal 1.865 lir proti 1.878,75 v ponedeljek. Temu je botrovalo pesimistično gledanje borznih operaterjev na možnost gospodarske poživitve v ZDA. Dolar je nazadoval tudi v ZRN, sicer z 2.798 na 2.773 marke. Če se je lira nasproti dolarju okrepila, pa se je nasproti evropskim valutam rahlo oslabil: marka je včeraj kotirala 671,61 lire (v ponedeljek 670,90), fr. frank 219,7 (219,5), švic. frank 814,7 (813,9) in funt šterling 2.606,30 (2.596). Evropska denarna enota (ECU) se je vzpela včeraj na 1.495,60 lire proti 1.493,50 predvčerajšnjim.

Cena bencina nespremenjena

RIM — Minister za industrijo Altissimo je sklenil, že tretji teden zapored, zamrzniti cene bencina in drugih naftnih derivatov z utemeljitvijo, da na evropskih tržiščih še trajajo konjunkturni činitelji, ki odsvetujejo avtomatično prilagajanje italijanskih cen. Povprečjem v državah EGS. Ministrstvo se pri tem sklicuje na nenavadno nihanje cen različnih naftnih proizvodov in na še neutrjeno ravnotežje tečajev po nedavni devalvaciji lire. Po pravilu o prilagajanju bi se moral namreč bencin, tako navadni kot super, poceniti za 5 lir pri litru, kurilno olje za 6 do 7 lir pri kilogramu, medtem ko naj bi se plinsko olje za ogrevanje podražilo za 16 lir pri litru.

Proti sklepu ministra se pritožujejo italijanski petrolejski industriji, ki zatrjujejo, da jih je že dvotedenska odložitve stala 16 milijard lir in dolžijo Altissima, da zavestno krši določeno pravilo o prilagajanju evropskim cenam.

»Amnesty international« obsoja nasilje nad aretiranimi v Južni Afriki

Rasistična policija muči politične ujetnike seznam žrtev spopadov pa je vsak dan daljši

Policist se znaša nad študenti med demonstracijami na univerzi v Johannesburgu (Telefoto AP)

JOHANNESBURG — Dolgemu seznamu žrtev apartheida v Južni Afriki je treba po včerajšnjih spopadih dodati vsaj še štirinajst imen. Toliko naj bi bilo po uradnih virih smrtnih žrtev v spopadih, ki so si tudi včeraj sledili v številnih črnskih predmestjih. Policija je ubila mladega črnca v Queenstownu, kjer so demonstranti postavili na cestah barikade. V Duncan Villageu so agenti s karabinkami streljali na množico, ki je zažgala več hiš in avtomobilov. Vsaj eden od demonstrantov naj bi izgubil življenje. V istem kraju so dan prej v spopadu s policijo izgubili življenje trije mladi črnci.

O spopadih med demonstranti in policijo poročajo tudi iz Pretorie, Capetowna in Soweta. Agenti so surovo napadli in pretepli študente univerze v Johannesburgu, ki so tudi včeraj bojkotirali pouk. Pri Durbanu se še niso polegli spori med Zuluji in Indijci. V spopadu so včeraj obležali trije Indijci, ki so jih nasprotniki zaklali z noži in nato zažgali njihova trupla.

Neznani atentatorji so z molotovkami zažgali hišo Winnie Mandele, žene zaprtega voditelja protipartheidskega gibanja. Na srečo

je bila gospa Mandela daleč od doma, potem ko je hišo v prejšnjih dneh med zasledovanjem skupine demonstrantov že poškodovala policija.

V zvezi z dogodki v Južni Afriki gre za beležiti zaskrbljujoče vesti o mučenju političnih ujetnikov. Policija naj bi namreč nad aretiranimi (od uvedbe izrednega stanja že več kot 1600) sistematično izvajala nasilje z uporabo najbolj okrutnih sredstev za telesno in psihološko mučenje ljudi. Vest je posredovala »Amnesty international« v Londonu.

Na mednarodnem prizorišču je položaj v Južni Afriki v središču pozornosti. ZDA so pozvale pretorijsko vlado naj sprejme »radikalne odločitve« za spremembo sedanjega stanja. Glasnik Bele hiše Speakes je dejal, da morajo v Južni Afriki zagotoviti enakost pravic za črnsko večino, ni pa omenil možnosti gospodarskih in političnih ukrepov s strani ZDA. Malo verjetno je, da bi — kot so nekateri upali — južnoafriški predsednik jutri naznanil kako znatno ublažitev apartheida. Pretorijski minister za šolstvo je namreč dejal včeraj, da bodo vsako morebitno reformo izvedli le v okviru ločenosti ras.

Po mnenju sodnikov iz izjav Turka Ozbeya zanimive novosti o atentatu na papeža

BOCHUM — Javni tožilec v procesu o atentatu na papeža Janeza Pavla II., dr. Antonio Marini, je včeraj na tiskovni konferenci izrazil zadovoljstvo zaradi dosejanja poteka zasliševanja Turka Yalcina Ozbeya. Zasliševanje poteka v nemškem mestu Bochum, kjer Ozbey prestaja zaporno kazen zaradi ponarejanja osebnih dokumentov. Nemški sodni organi so omogočili italijanskim sodnikom, da zaslišujejo Turka, ki naj bi lahko potrdil ali demantiral vrsto okoliščin o atentatu, ki jih je navedel Ali Agca.

Kot rečeno je tožilec Marini zadovoljen z njegovim pričevanjem, ki naj bi bilo zanesljivo in zelo pomembno v iskanju resnice. Ozbey lahko po njegovem mnenju pojasni tri ključne točke, okoli katerih se suče preiskava. V prvi vrsti, koliko atentatorjev je bilo tistega dne na Trgu sv. Petra, drugič, kako je bil zamišljen in pripravljen atentat, in končno, kdo je skriti pobudnik atentata na papeža.

Ozbey je, po dosedanjih vesteh o zasliševanju potrdil, da so pri atentatu na Trgu sv. Petra sodelovale štiri osebe: Agca, Oral Celik, Akif, v katerem je v prvem trenutku pomotoma prepoznal drugega Turka, Sirri Ka-

dema, in neka četrta oseba. Imena četrtega atentatorja Ozbey ne ve, zdi pa se mu, da so ga nazivali Hamed ali Mehmet. Dejal je tudi, da je ta atentator prišel iz Nizozemske, iste države, kjer so sodniki zaslišali Same-ta Aslana, Turka, ki so ga aretirali zaradi posesti revolverja podobnega onemu, s katerim je Agca streljal na papeža.

Vse kar je Ozbey povedal, naj bi mu v pogovorih posredovala Akif in Celik, Turka naj bi v podrobnostih organizirala atentat, za njima pa naj bi bila neka močnejša osebnost — po njegovem mnenju povezana z bolgarsko obveščevalno službo — katere imena pa Ozbey ni hotel povedati, ker da se boji za lastno življenje.

Turek je sodnikom še povedal, da so atentatorji pred prihodom v Rim prepotovali številne evropske države. Po odhodu iz Bolgarije naj bi namreč šli skozi Avstrijo, Švico, Francijo in Nemčijo, preden so prišli v Italijo. Za pomemben dokaz zanesljivosti izjav Ozbeya imajo sodniki njegovo potrdilo, da sta mu tako Agca kot Celik iz Bolgarije telefonsko ponudila sodelovanje pri izvedbi atentata. Okoliščino je v svojem pričevanju že navedel Agca.

Večina posegov v starem mestnem jedru

Pripravljen predlog popravkov načrta za ljudske gradnje PEEP

NA 4. STRANI

Sestri Loredana in Valentina sta se včeraj predstavili sodniku za mladoletne

NA 5. STRANI

• Letalska nesreča pri Tokiu

Tragedija v slikah

NADALJEVANJE S 1. STRANI

tudi štiri preživele. Tri so težko ranjene, medtem ko je 8-letna deklica Mitiko Jošizaki takoj spregovorila in kaže, da ni zadobila zelo težkih telesnih poškodb. Reševalna akcija je bila izredno težka, saj so morali vse štiri ranjenke potegniti na helikopterje, ki so leteli sicer dokaj nizko, vendar niso mogli pristati, ker je celotno območje zelo gorato in gozdno.

Vzrok nesreče pa ostajajo prava zagonetka. Še sedaj namreč ni mogoče z gotovostjo trditi, da je šlo res za nesrečo, ampak obstajajo tudi možnosti, da je šlo za atentat. Kmalu po strmoglavljenju letala so namreč neznanici, ki so se izdajali za »aktiviste radikalnih skupin«, z dvema telefonskima pozivoma sporočili, da je šlo za atentat. Vendar preiskovalci dvomijo v verodostojnost teh telefonskih pozivov, saj japonski radikalci, ki sodijo med teroristične organizacije, ne povzročajo atentatov, pri katerih bi izgubljale življenje »nedolžne žrtve« ampak običajno natančno izbirajo svoje žrtve.

Vsekakor pa ostajajo dogajanja na letalu vprašanje, s katerim se bodo morali preiskovalci še spoprijeti. Podatki, s katerimi zaenkrat razpolagajo so predvsem tisti, ki jih je posredoval kontrolni stolp. Japonski »jumbo« je vzletel iz Tokia ob 18.12,

z dvanajstminutno zamudo. Ob 18.27 je posadka sporočila kontroli poletov, da so »desna vrata v repu razbita« in da je pritisk v kabini znatno padel. Minuto kasneje je kapitan sporočil, da ne morejo ohraniti več nadzorstva nad letalom. Ob 18.31 so kontrolorji poletov vprašali, ali se lahko pilot usmeri proti letališču Nagoya in prejeli negativen odgovor. Kapitan je dejal, da se raje vrne na tokijsko letališče Haneda. Ob 18.46 so kontrolorji vprašali posadko, ali je vzpostavila stik s kontrolnim stolpom tega letališča in prejeli pritrdilen odgovor. Ob 18.54 je kapitan sporočil, da ne more ohraniti nadzorstva nad letalom. Ob 18.55 je kontrolni stolp letališča Haneda obvestil posadko, da lahko pristane na tem letališču, ali pa tudi na ameriškem vojaškem letališču Yokota. Vendar tokrat ni bilo odgovora. Ob 18.57 je kontrola poletov še ugotovila natančno pot letala, ob 19.04 pa je letalo izginilo z radarskega zaslona. Kaže, da je prav v tistem trenutku letalo trčilo v 2.122 metrov visoko goro Ogura.

Ugibanja o tem, kaj se je pravzaprav zgodilo, niso privedla do nobenih konkretnih rezultatov. Družba Boeing je odločno zanikala, da bi okvara na vratih lahko bistveno vplivala na kontrolo nad letalom, sicer pa je le malo verjetno, da bi se zad-

nja vrata lahko sama odprla, ker je to med poletom zaradi razlike v pritisku nemogoče. Vsekakor pa obstaja možnost, da je prišlo do okvare, prav tako kot obstajajo hipoteze, da je v letalu eksplodirala bomba. Vse kaže, da torej ni šlo samo za okvaro na vratih, kar sklepajo tudi iz dejstva, da so del letala (šlo naj bi za del repa) baje našli v morju zelo daleč od kraja nesreče. Te okoliščine sedaj raziskujejo, medtem ko še vedno iščejo »črno škatlo«, iz katere bi bilo mogoče razbrati vzroke nesreče.

Med 520 žrtvami sta tudi dva italijanska državljana, milanski industrialec Giancarlo Moroni in njegov 17-letni sin Andrea. Moroni je bil na poslovnem potovanju in je prav nekaj ur pred nesrečo telefonsko sporočil ženi, da je sklenil pomembno pogodbo. Sin ga je tokrat spremljal, tudi z namenom, da se počasi uvede v prodajanje izdelkov očetove tovarne, ki izdeluje stroje za obdelavo kovin.

Veliko zaskrbljenost je včeraj povzročila vest, da je letalo prevažalo 239 kilogramov neke, radioaktivne snovi, o kateri pa zagotavljajo, da za človeka ni nevarna, razen če ostane dolgo v stiku s to snovjo. Oblasti niso sporočile, za katero snov gre, vendar domnevajo, da gre za snovi, ki jih uporabljajo pri znanstvenih raziskavah ali v medicini.

Nekaj metrov dolg kos letalskega repa je največji del japonskega »jumbaa«, ki je strmoglavil v ponedeljek nedaleč od Tokia

Tako prizorišče so našli reševalci, ko so prispeli včeraj zjutraj na kraj nesreče. Razbitine letala so raztresene na pet kilometrov dolgem območju

Ne gre za filmski prizor, pa tudi za vojaške vaje ne. Japonski reševalci so morali na tak način odpeljati ranjence s kraja nesreče, kajti helikopterji na goratem območju niso mogli pristati

Nikiko Jošizaki, 8 let, najmlajša od štirih preživelih žrtev nesreče. Izvedenci ocenjujejo dejstvo, da so štirje potniki preživeli, kot »čudežno«, saj je letalo treščilo ob goro s hitrostjo skoraj 1000 kilometrov na uro

Preiskava o plinu Union Carbide

INSTITUTE (ZDA) — Medtem ko je v teku preiskava o uhajanju strupenega plina iz tovarne družbe »Union Carbide« v Institutu (Zahodna Virginija) je neki odvetnik predstavil memorandum, katerega je izdala omenjena družba, ki pravi, da je stopnja strupenosti plina, ki je uhajal v nedeljo, podobna tisti, ki je povzročila lanskega decembra v Bhopalu v Indiji smrt 2500 oseb. Memorandum nosi datum 28. novembra 1983 in ga je družba predstavila neki podkomisiji poslanske zbornice.

Jerry Dodson, odvetnik podkomisije pri zbornici za energijo in trgovino pa pravi, da je opis plina, ki ga je dala družba »Union Carbide« v popolnem nasprotju s tistim, ki je v memorandumu.

Manjše onesnaženje rek Lima in Drine

IVANGRAD — Člani poslovnega odbora tovarne celuloze in papirjev iz Ivangrada so sporočili, da natrijev hipoklorid, ki je v sobotni noči iztekel iz počenih tovarniških rezervoarjev, ni mogel prodreti do reke Lim, ker je stekel v tovarniško kanalizacijsko mrežo, kar uravnava tehnično-zaščitni ukrepi s sistemom odvodnih cevi, ki so jih upoštevali že pri gradnji tovarne.

Toda po besedah Branke Grbovič, namestnice direktorja zavoda za zaščito zdravja iz Titovega Užica, so v Limu odkrili natrijev klorid, ki ob visokih temperaturah z izparevanjem lahko ogrozi okolico. Prve analize iz Lima in Drine pa na srečo kažejo, da je v rekah dovolj kisika, tako da sedaj živali in rastline v rekah in ob njih še niso resneje ogrožene. Popolnejšo sliko bo pokazala natančnejša analiza vzorcev vode.

Tanjug je včeraj posredoval izjavo predstavnikov posebnih komisij Črne gore in Srbije, da je do Lima priteklo kvečjemu 5.000 litrov hipoklorida, kar ni moglo resneje ogroziti oprečnosti vode. Zato so sanitarni inšpektorji včeraj spet dovolili črpanje vode iz Lima, za iste potrebe kot pred nezgodo. (dd)

□ TRIPOLI — Predsednik predsedstva SFRJ Radovan Vlašković je včeraj iz Tripolija odpotoval v Bengazi. Neposredno pred odhodom sta imela gostitelj Gadafi in šef jugoslovanske delegacije zaključne pogovore, v katerih sta ponovno potrdila prijateljske odnose med Libijo in Jugoslavijo.

V Bengaziju se bo Vlašković seznanil z nekaterimi projekti, v katerih sodelujejo tudi jugoslovanska podjetja. (dd)

Eksplodzija v premogovniku terjala življenje 21 rudarjev

JOHANNESBURG — Eksplodzija metana je povzročila rudarsko nesrečo v rudniku premoga pri kraju Secunda, 140 kilometrov oddaljenem od Johannesburga. Po izjavi glasnika rudnika naj bi povzročila smrt 21 rudarjev. Ranjenih je 27, 6 ali 7 pa jih pogrešajo. Do eksplozije je prišlo v globini 140 metrov. Delo reševalcev ovira prisotnost metana in premogovega prahu. Rudnik Middelbult, kjer je prišlo do eksplozije, je veljal za enega najbolj varnih v državi.

V Bombayju zaradi močnega dežja 40 mrtvih pod ruševinami hiše

BOMBAY (Indija) — Skoraj 40 oseb je izgubilo življenje in 83 je bilo ranjenih včeraj zjutraj, ko se je podrlo stanovanjsko poslopje v središču Bombayja. Vest je sporočila indijska tiskovna agencija »PTI«.

Policija pravi, da so še številne druge osebe pod ruševinami dvanadstropne stavbe, ki je stala v eni najstarejših četrti v mestu. Vzroki nesreče niso še znani, vendar monsumsko deževje, ki pada v tem letnem času, močno spodbuja temelje starejših zgradb, kar je verjetno botrovalo nesreči.

Projekt »Vino iz SFRJ za ZDA«

BEOGRAD — Po velikem izvoznem poslu z avtomobili Jugo je beograjska zunanjetrgovinska hiša Geneks začela načrtovati nove kupčije in skuša na ameriško tržišče prodreti s projektom — jugoslovansko vino za ZDA. Če bodo zagotovili vse pogoje za prodajo, je mogoče tudi pričakovati, da bodo v prihodnjih letih začeli izvažati tudi jugoslovanske traktorje iz tovarne IMT.

Geneks je že pripravljen, da del svojega dohodka vloži v posodobitev kleti in polnilnic »Navipa« in to v okviru sodelovanja Coca-Cole in slovenske organizacije Slovin, s tem da bodo družbo za izvoz vina ustanovili v Veliki Britaniji. Z izvozom traktorjev bo precej več težav, saj izkušnje s prodajo Angliji kažejo, da na to tržišče ni lahko prodreti. (dd)

MOSKVA — Po ameriški zavrtnitvi zadnjega sovjetskega predloga o prevozi vseh vrst jedrskih preizkusov, s katerim je nastopil Mihail Gorbaciov, se sovjetski komentatorji sprašujejo, kaj sploh hočejo v Washingtonu. Po njihovi krivdi naj bi zašla v slepo ulico pogajanja v Ženevi, vsi sporazumi, ki so v zvezi s kontrolo kemijskega orožja, prav tako pa tudi zmanjšanje vojaških sil v Centralni Evropi, o čemer se supersili pogajata na Dunaju že od 30. oktobra 1973.

Sovjetski komentatorji pravijo, da Američani v bistvu na vseh področjih »zavlačujejo s praviim odgovorom« in poskušajo na ta način pridobiti čas za ureditve svojih oborožitvenih načrtov, čeprav se od časa do časa washingtonski funkcionarji »pretvarjajo«, kot da jim je »veliko do sporazuma z Rusi«. To naj bi najbolj zgovorno potrjevala pogajanja na Dunaju, ki so že zdavnaj presegla vse »maratonske okvire«, saj se stvari tudi po zadnjem krogu (to je bil 36. krog) niso premaknile z mrtve točke »niti za ped«, ne glede na

Po zavrtnitvi zadnjega predloga SZ na Dunaju ZDA ne pristajajo na zmanjšanje števila vojakov v srednji Evropi

to, da bi lahko bil to (po sovjetskem mnenju) zelo vzpodbuden korak v »težkem psihološkem stanju«, v katero so zašla vsa pogajanja med supersilama v zadnjem obdobju.

V Kremlju se zaradi tega začude no sprašujejo, od kod takšno pomanjkanje »politične volje« v Washingtonu za kakršenkoli sporazum s Sovjetsko zvezo, čeprav bi bilo baje moč rešiti mnoge probleme na hitro in v »obojeustransko zadovoljstvo«. Po njihovem mnenju je glavni vzrok v »ameriški nepopolnosti«, kajti v Beli hiši naj bi preveč skeptično gledali na vse sovjetske predloge in k takšnemu rav-

nanju silili tudi svoje evropske zaveznike, ki marsikdaj nimajo menda niti te prilike, da bi »realno pogledali na zadeve okoli sebe«. Tako naj bi na Dunaju sovjetska delegacija dala v zadnjem krogu pogajanj povsem konkretni predlog, za koliko zmanjšati število vojakov v Centralni Evropi, Američani (skupaj z Zahodnimi Nemci) pa naj bi ponovno zamahnil le z roko, češ da je »nesprejemljivo«.

Jabolko spora naj bi bilo pri tem v številkah, saj naj bi ameriška delegacija še zmeraj vztrajala pri ugotavljanju pravega števila vojakov varšavskih sil v Centralni Evropi in

možnih okrepitevah, ki jih lahko sovjetska vojska pripelje v najkrajšem času iz svojega evropskega »zaledja«. Za Sovjete pa naj bi bil to le izgovor, šeč da ni moč sklepati nobenih kompromisov na račun sovjetske »zemljepisne bližine« in da se lahko pogajalci pogovarjajo zgolj o tistih silah, ki so v tem trenutku na območju Centralne Evrope.

Po sovjetskih trditvah je število vojakov na obeh straneh približno enako (na Zahodu 792 tisoč, na vzhodu 796 tisoč), tisto razliko nekaj tisoč pa naj bi odpravili s tem, da bi Sovjetska zveza v prvi fazi odpikovala 20 tisoč ljudi, zahodnjaki

pa 13 tisoč. To je baje tudi konkretni predlog, ki ga je sovjetska delegacija predložila v zadnjem krogu pogajanj na Dunaju natojskim predstavnikom, pri čemer naj bi se vse dežele obvezale, da v naslednjih dveh letih na tem področju ne bodo povečevale svojega vojaštva in da se bo njihov umik kontroliral na »dveh, treh točkah«, kjer naj bi šli vojaški transporti.

Sovjetski komentatorji pravijo, da je to največ, kar se da storiti v tem trenutku na dunajskih pogajanjih, a da za Američane tudi to ni sprejemljivo, čeprav bi sprejetje sovjetskega predloga pripeljalo do precejšnjega zmanjšanja števila vojakov na območju Centralne Evrope (skupaj za 33 tisoč). V nasprotju s tem pa baje Američani še zmeraj zahtevajo večja zagotovila in pravico do nadzora sovjetskih vojaških premikov na celotnem evropskem delu Sovjetske zveze, kar naj bi daleč preseglo pomen, ki bi ga imel umik čet za odnose med supersilama in vojaško ravnotežje med blokoma.

DANILO SLIVNIK

Reakcija furlanskega javnega mnenja

Če že prinaša dodatno delo in energijo je tudi gradnja metanovoda dobrodošla

VIDEM — Če že prinaša delo in energijo je tudi metanovod dobrodošel: v teh besedah bi lahko strnili reakcijo furlanskega javnega mnenja ob vesti, da je deželna uprava izdala dovoljenje za takojšnji začetek gradnje drugega plinovoda, ki bo speljal iz Sovjetske zveze. Meril bo 118 kilometrov (po ozemlju Furlanije - Julijske krajine) in prečkal štiriindvajset občin videmske in pordenonske pokrajine, nato pa bo nadaljeval svojo pot po ozemlju dežele Veneto; predvideno je, da bo plinovod dokončan v teku petih let.

Novi metanovod bo oskrboval 116 občin, tako da bo do leta 1990 kar 65 od sto deželnega prebivalstva lahko uporabljalo to energijo. V pripravljalni fazi so bili najbolj neposredno zainteresirani župani občin, po katerih bo metanovod speljal: od meseca marca je bila v teku med posameznimi občinami in deželno upravo zelo živahna razprava za določitev vseh podrobnosti, ki so bile povezane predvsem s traso metanovoda. Problema sta bila v glavnem dva — prvo odgovorni predstavniki zainteresiranih krajevnih ustanov —: bojažen, da bi metanovod močno prizadel teritorij in pa omejitev gradbene dejavnosti, ker je v polmeru 40 metrov od trase metanovoda prepovedano graditi.

Glede prvega problema je deželna uprava zagotovila, da bo teritorij po končanih delih ponovno dobil prvotni

videz, glede drugega pa so občinske uprave skušale spremeniti smer trase po svojih potrebah. Za sindikalno zvezo pa je najvažnejša obveza gradbenega podjetja, da bo pri gradnji uporabila domača podjetja in domačo delovno silo, da bi gradbeniški sektor, ki je v zadnjih treh letih izgubil kar tristo podjetij in več kot tri tisoč delovnih mest, lahko nekoliko »zadihal«. Enako govorijo tudi industriji, ki imajo med drugim tudi zaslugo, da so kot prvi podprli potrebo po metanizaciji F-JK.

JUTRI, 15. AVGUSTA

Druga revija rezijanske zborovske pesmi

REZIJA — Rezijanski kulturni krožek »Rozajanski dum« vabi na drugo revijo zborovskega petja rezijanskih pesmi, ki jo prireja omenjeni kulturni krožek; prireditve bo na dan »Smarnamisse«, to je jutri, 15. avgusta, ob 16. uri, v Kulturnem domu v Ravenci.

Na reviji bodo nastopili pevski zbori iz San Giorgio, Lisenka, Osojan in Solbice.

V Avianu mednarodna folklorna prireditev

PORDENON — Kot je že v njegovi najboljši tradiciji, je Aviano po enem letu ponovno postal sedež mednarodne folklorne prireditve, ki se bo po štirih dneh bogatega programa in spektakularnih pobud zaključila jutri, na dan Velikega šmarna. 17. folklorna revija se je res začela na najboljši način, z zelo številno in navdušeno publiko nad bogatostjo in raznolikostjo predlaganih motivov.

Poleg italijanskih skupin jih je v prvem dnevu štiridnevne revije nastopilo tudi osem iz tujine — med katerimi tudi balet Vlado Tasevski iz Makedonije —, ki bodo svoje plesne prikazali tudi publiku iz Piancavalle in Bibioneja. Šlo je torej za novo in neponovljivo priložnost za spoznavanje navad, tradicij in ljudskih zgodb drugih držav in za utrjevanje prijateljskih odnosov med različnimi narodnostmi. Prireditve v Avianu pa je tudi vabilo mladini, da bi se približala folklori, ker pristnost ljudskih tradicij in stara življenjska preprostost, ki jih ponazarjajo razni folklorni plesi, so brez dvoma poučen nauk občutljivosti v odnosih med skupnostmi in zgled za omikano sožitje.

Z Obale in Krasa se počasi umika letošnji rekordni turistični val

PORTOROŽ — Čeprav portoroške turistične delavce še čaka najhujša konica, ki bo nastopila konec tega tedna ob Portoroški noči, pa je po podatkih turistične informativne pisarne obalno-kraške turistične poslovne skupnosti že moč razbrati, da se je z Obale in Krasa počasi začel umikati letošnji, sicer še zmeraj rekordni turistični val. Gostov je trenutno v kampih, zasebnih sobah in hotelih 17.162, kar je 8 odstotkov več kot lani iste dni, skupaj s počitniškimi domovi je približno 23.000 gostov, kar pa je že 2 do 3 tisoč turistov manj v regiji, kot jih je bilo na samem vrhuncu v začetku avgusta.

Tudi s prostorom trenutno ni težav. Konec tedna pa bo vsaj v Portorožu po napovedih izkušenih turističnih delavcev vse polno. Zdaj bodo turiste privabile tudi številne zanimive prireditve, kot na primer največji cocktail in shaker, posoda za mešanje pijač, na svetu. Prireditve, ki jo pripravlja predvsem aktiv portoroških barmanov in tozd Hoteli Palace, je nekakšno nadaljevanje predlanske največje rulate in lanske velike torte. Posodo za mešanje barskih pijač, so izdelali v izolskem Polimeru in sodi med največje te vrste na svetu, saj meri v višini 2,8 m in v širino 1,4 m. V njej bodo lahko zmešali 2.200 litrov pijač, tako da bodo barmani mešali z velikim veslom in s premikanjem vozila, na katerem bo stal omenjeni shaker. Naenkrat bodo pripravili kar 12 tisoč cocktailov. Šlo bo za cocktail »Toroš«, katerega recept so sestavili posebej ob 100-letnici tukajšnje turizma. Zmešati bodo morali 600 litrov modrega likerja Adria,

300 litrov gina, 300 litrov Martini Dryja in zalili vse skupaj s 1.500 steklenicami šampanjca. Za okras mu bodo dodali rezino pomaranče. Vse se bo začelo dogajati v petek popoldne ob 17. uri na ploščadi sredi Portoroža. Polnil in mešali ga bodo dve uri, pri tem bo sodelovalo 17 barmanov z Obale.

Za cocktail bo treba odšteti 450 dinarjev, vendar bo zato gost dobil tudi kozarec z oznako Portorož 100 let. Člani aktiva barmanov z Obale bodo dokumentacijo o shakerju in cocktailju posredovali izdajateljem Guinnessove knjige, saj menijo, da je ta shaker največji na svetu in pričakujejo vpis v knjigo rekordov.

V Portorožu v naslednjih dneh pričakujejo tudi veliko število avtomobilistov in avtomobilov. Že v četrtek bo v času nočnega teka med 22.00 in 22.30 zaprt središče — dvopasovnica v Portorožu. V petek, ko bo na sporedu maxi cocktail, bo ta dvopasovnica zaprta med 18. in 24. uro. V soboto, ko bo pozno zvečer na sporedu veliki ognjemet, bo zapora začela veljati ob 18. uri in bo trajala vse do 3. ure zjutraj naslednjega dne. Zopora bo pri odcepu ceste za Bernardin pii križišču ob restavraciji Tomi in pri začetku štiripasovnice pri lucijskem minigolfu, oziroma tenis igriščih. Organizatorji priporočajo gostom, da pridejo v Portorož prej, priporočajo predvsem trdnost pri iskanju parkirišč, osrednja parkirišča pa bodo v Luciji in ob karting stezi, pri Bernardinu in na polovici vseh cest, ki vodijo v središče Portoroža.

BORIS ŠULOGUJ

Nov avtobusni vozni red dveh prometnih organizacij

KOPER, NOVA GORICA — Prometni delovni organizaciji Slavnik v Kopru in Avtopromet v Novi Gorici, sta izdali nov skupni avtobusni vozni red, ki bo veljal od 1. junija letos in do 31. maja leta 1986. Iz seznama vozniš prog, ki je objavljen na pregleden način z vsemi podrobnostmi o odhodih in prihodih avtobusov, je zlasti razvidno, da je javni prevoz potnikov zelo razširjena dejavnost na Primorskem. Avtobusnih linij je veliko, saj avtobusi pripeljejo tudi v mnoge majhne vasi.

Delovna organizacija Slavnik vzdržuje tudi več avtobusnih prog med obmejnimi območji Jugoslavije in Italije. Nekatere od teh zvez so določene tudi v Videmskem sporazumu o malem obmejnem potniškem prometu med sosednjima državama. To so proge Buje - Koper - Trst, zatem Dubrovnik - Makarska - Split - Šibenik - Zadar - Reka - Trst; Gornje Vreme - Vremski Britof - Sežana - Trst; Hrpelje - Trst; Koper - Trst; Novigrad - Umag - Trst; Piran - Koper - Trst in avtobusna proga Trst - Koper.

Pomemben del javnega avtobusnega potniškega prometa odpade tudi na turistično in prometno podjetje Avtopromet v Novi Gorici. Slednje vzdržuje tudi naslednje linije oziroma avtobusne povezave med obme-

nimi kraji Jugoslavije in Italije: Ajdovščina - Sežana - Trst; Anhovo - Lig - Golo brdo - Čedad; Dobrovo - Hum - Gorica; Dobrovo - Neblo - Krmin; Gornje Vreme - Divača - Sežana - Trst; Idrija - Ajdovščina - Gorica; Kobarid - Čedad; Kostanjevica - Hudi log - Tržič; Nova Gorica - Komen - Trst; Nova Gorica - Rožna dolina - Gorica; Nova Gorica - Bovec - Trbiž in progo med Štanjelom, Repentabrom in Trstom.

MARJAN DROBEŽ

Gradnja ni ovirala proizvodnje Delamarisa

IZOLA — Kljub temu, da je bil letos izolski Delamaris za voljo gradnje nove pridelovalne hale, obalnega zidu in čistilne naprave prej poldoben gradbišču kot tovarni, v kateri pridelujejo hrano, so v prvem polletju delavci dobro izkoristili obstoječe, sicer že zastarele proizvodne zmogljivosti. V Delamarisu so predelali 3800 ton prehranskih izdelkov, od tega so konzervirali 2600 ton rib, 900 ton fižola, izdelali 200 ton ribje paštete in nekaj sto ton ribje moke ter olja.

»Značilnost letošnje prodaje naših izdelkov je, da smo povečali izvoz, medtem ko beležimo znaten padec povpraševanja po ribjih konzervah na domačem trgu. Tako smo v prvih šestih mesecih izvozili 1600 ton ribjih konzerv, kar je tretjino več kot v enakem lanskem obdobju. Doma pa smo prodali 1850 ton izdelkov, kar je za približno 550 ton manj kot lani.« pravi direktor Vinko Franičič.

Kar se tiče naložb Delamarisa je treba povedati, da je zgrajen 60-metrski obalni zid, ob katerem bodo že

v prihodnjih dneh lahko pretovarjali ulov iz ribiških ladij in jih istočasno oskrbeli s praznimi zaboji ter ledom. To pomeni za Tozd Riba velik prihranek na prevoznih stroških, kajti doslej so ulov pretovarjali na carinskem pomolu v Izoli ter ga s tovornjaki pripeljali v hladilnico Delamarisa. Pretovarjanje ob novem o-

40 let od tretjega zasedanja AVNOJ

Te dni mineva 40 let, odkar je bilo v osvobojenem Beogradu tretje zasedanje AVNOJ kotčasne ljudske skupščine Demokratične federativne Jugoslavije. Tako so se izpolnile Titove besede ob zaključku zgodovinskega drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu, da bo tretje zasedanje AVNOJ v osvobojenem Beogradu.

Zasedanje je trajalo od 7. do 26. avgusta 1945, na njem je bilo poleg 318 delegatov tudi 50 poslancev bur-

žoaznih strank, izvoljenih na volitvah leta 1938, ki so se zasedanja udeležili v skladu s sporazumom Tito - Šubašić.

Na seji 10. avgusta se je AVNOJ razglasil začasno ljudsko skupščino kot najvišji organ oblasti v vrste zakonov, s katerim je organizirala politično življenje v državi, je pripravila tudi nekatere stvari za delo ustavodajne skupščine. Ta se je prvič sestala 29. novembra 1945 in sprejela odločitev o razgla-

sitvi Federativne ljudske republike Jugoslavije, skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti.

Ta skupščina je delala do 31. januarja 1946, ko je proglašena 1. ustava FLRJ, potem nadaljevala delo kot Ljudska skupščina. Leta 1953 se je spremenila v zvezno ljudsko skupščino, leta 1963 v zvezno skupščino — še vedno predstavniško — leta 1974 pa je postala skupščina SF RJ, in sicer delegatska.

J. O.

30. jubilejni KRAVJI BAL (prikaz razvoja živinoreje in planšarstva na Bohinjskem) v Bohinju, bo 15. SEPTEMBRA in ne 15. avgusta, kot je bilo napačno navedeno v nedeljski prilogi PD »alpski svet«. Tudi za OVČARSKI DAN (prikaz razvoja in oživljanja tradicij ovčereje pod Storžičem) je bil v isti prilogi naveden napačen dan; ovčarski dan bo 17. SEPTEMBRA, in ne 17. avgusta!

balnem zidu pa pomeni tudi zadržanje večje kakovosti nalovljene ribe. V novi proizvodni hali, v kateri bodo pridelovali drobno plavo ribo, je že montirana vsa uvožena oprema iz Španije, zamude pa so pri dobavi in montaži domače opreme. Kljub temu računajo, da bodo s poskusno proizvodnjo začeli konec septembra ali v začetku oktobra, ko bodo priključili tudi novo čistilno napravo.

IZTOK UMER

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

76.

Njenega srca se je polasčal nemir. Predolgo se je vlekel, postalo je preveč mučno. Takrat, ko je Peter Kostrca odhajal, je bila prepričana, da se bo po nekaj dneh vrnil, da, še isti večer ga je pričakovala. In prav lahko bi bil prišel. Zdal pa je že več ko mesec dni od tistih dob, blizu je pomlad, sneg je že skopnel, komaj za hišo na severni strani ga je še malo, prvo sonce je posijalo, samo Petra Kostrce ni od nikoder.

Kljub temu ni mogla umreti ljubezen do njega, niti ni postala manjša. Skušala je pregnati celo nestrpnost, ker se ji je zdelo, da dela krivico Petru. Morda so ga res ujeli — seveda po krivem — in ga zaprli. A kaj naj počne ona? Pomlad ni daleč in ni daleč pomladno delo. Takrat se bo Ivan Koren spet odločil za svet in bo lepega dne rekel, da krenejo od tod. Marta tega ne sme čakati, temveč mora prej od tod.

Tako se ji je zasnoval v mislih načrt, da pobegne, kakor hitro postane nekoliko topleje. S seboj odvede Katico in nekeje v svetu srečata Petra Kostrco. O tem je bila trdno prepričana, zdelo se ji je celo, da ve, kje je kraj, kjer se bosta srečala. Samo tja mora priti.

Da bi ostala pri Ivanu? Lahko bi se bila spomnila mnogih zgodb, ki jih je sama videla po svetu ali

po vaseh, bodi samo slišala o njih, in lahko bi bila vedela, da se je konec koncev vse dobro izteklo. Mož in žena sta se spravila, odpustila sta drug drugemu in v zavesti, da lahko samo s skupnimi močmi vodita življenje dalje, sta si naložila breme na pleča in nekaj let potem je bilo vse pozabljeno, kakor da se ne bi bilo nikdar nič zgodilo. Ali nista morda tudi Kostrčeva imela kakih podobnih stvari v življenju, se je spraševala. In vendar živita zdaj v največjem miru in veliki ljubezni. Vse je pozabljeno. Prav tako pa je pozabljeno povsod drugod. In tako bi bilo pozabljeno tudi pri njima.

Ne, pri njima to ni mogoče. Marta je zasovražila Ivana. Morda je to sovraštvo izviralo samo iz golega dejstva, da jo je Ivan zalotil pri grehu. Saj se je borila prej sama s seboj prav zaradi Ivana; tudi s Petrom sta govorila o njem. Prav težko se je odločala in poslavljala od njega, ne da bi se mogla docela sprijazniti z mislijo, da bo nekoč ta Ivan Koren, ki sedi tu pri peči in tako mirno govori, moral ostati sam in sam oditi po svetu. Ko pa je tedaj Ivan Koren obstal v sobi in zagledal Marto v Petrovem naročju, je začutil najprej nekaj, česar ni mogla opredeliti, ali je bil sram ali gnus nad samo seboj, dokler se vse to ni sprevrglo v navadno sovraštvo do njega. Ostala je ena sama pot iz tega: pasti pred Ivana, priznati vse in ga prositi oduščenja, ali pa da bi Ivan sam obračunal z njo, da bi jo pretepel in ozmerjal. Ivan pa je molčal.

Ta molk je trajal že mesec dni, Marta se je s silo in z namenom, da bi prikrla svoje načrte, vrnila v njihovo družbo in zdaj posedala tu, kakor bi se bala svoje sobe, kjer je bila po navadi sama, ali pa je morala molčati, ker ni nikdar nihče spregovoril z njo.

Pri tem je opazila, kako vene njena lepota. Vsako jutro ie s strahom obstala pred ogledalom, ko se je če-

sala in se zagledala v svoj obraz. Kje je tista lepota, ki jo je imela še v jeseni, ko se je vrnila? Ali ni to lice preveč blede, utrujeno, ali niso na njem prve gube? Videla jih je, kako so se zajedle od oči proti sencem, drobne, toda neizbrisne. Guba se je napravila na čelu, gube so se pojavile ob ustnicah in celo na vratu. Prestašila se je, ko je pomislila, da taka ne bo ugajala Petru. Takrat, ko sta se prvič srečala, je bila njena lepota v najlepšem cvetu; in če bi bila pomislila na to, da vsaka roža nekoč odcvete, bi se laže sprijaznila s tem dejstvom. Toda ona je lepoto potrebovala, ker je bila lepota vse, kar je imela; lepota je bila tisto, kar je ugajalo svetu in zaradi česar bi jo svet ljubil.

In ko se je nekoč grenke resničnosti do potankosti zavedala, so se ji orosile oči. Ta zima, ki jo mora preživeti tu, postaja usodna zanj. Tudi zaradi tega mora čimprej od tod, dokler ima vsaj še rahel odsev tiste velike lepote, ki jo je prej krasila.

V dneh, ki so prinesli prvo lepo sonce, je postala še nestrpnejša. Vedela je, da je čas blizu, toda šele zdaj se je določneje pojavilo vprašanje: kam. Svet je bil širok, preveč prostran, da bi mogla najti tisto pot, kjer bi srečala Petra Kostrco. Saj niti Jožef niti Ana nista vedela, kam je odšel, niti nista vedela, kje po navadi živi. Peter Kostrca je pomenil tuj, neznan svet, kamor ne moreš priti. Lahko je živel kje v bližini, lahko je živel sto in sto kilometrov daleč, samo kje, tega ni vedel nihče.

Vse to življenje je povzročalo velike skrbi tudi Kostrčevima. Saj sta že zdavnaj prenehala živeti zase, živela sta samo še za druge. Med njima se ni moglo zgoditi nič posebnega več. To, kar sta ohranila, je bila samo še ljubezen. Ta ljubezen pa se je obračala do drugih in se vznemirjala ob mislih na njihovo usodo.

Pripravljen predlog popravkov načrta za ljudske gradnje PEEP

Večina posegov v starem mestnem jedru vključena pa tudi kmetijska zemljišča

Načrt za cenene in ljudske gradnje PEEP, ki ga je sprejela tržaška občina v letu 1978, je prinesel številne konflikte. Pri tem je največji davek plačalo predmetno prebivalstvo, saj je bila takratna izbira tržaške občine usmerjena predvsem v širjenje v okolico in h krčenju kmetijskih površin. Ta logika širjenja je toliko bolj nerazumljiva, če vemo, da število prebivalstva stalno upada. Kljub temu se število gradenj širi in s sedanjim ritmom zidave lahko računamo, da se bo že v nekaj letih dosegla stopnja popolne zazidalne nasičenosti.

Po podatkih ISTAT o številu stanovanj in gospodinjstev po popisu prebivalstva v letu 1981 je razvidno, da število stanovanj presega število gospodinjstev. Tako je bilo leta 1981 v tržaški občini 106.891 gospodinjstev (od tega 60,57 z enim ali dvema družinskima članoma, 21,52 odstotka s tremi in skupno le 17,91 odstotka s štirimi ali več družinskimi člani), stanovanj pa je bilo 112.127, od tega jih je bilo kar 7.782 nenaseljenih. Med vzroki za nenaseljenost je na prvem mestu to, da stanovanje nima kopalnice in je tudi drugače neprimerno za bivanje. Takih nenaseljenih stanovanj je kar 2.845. Z ustreznimi urbanističnimi politikami bi se na teh področjih, kjer so razpadajoča nenaseljena stanovanja v mestnem jedru, lahko pridobilo precej novih stanovanj, kar bi omililo težnjo po gradnjah v predmestju.

V okviru dosedanjega načrta PEEP je bilo na nekmetijskih površinah zgrajeno 38.988 kvadratnih metrov stanovanjske površine, na kmetijskih pa kar 74.210. S tem je bila praktično izčrpana možnost nadaljnjih gradenj na kmetijskih zemljiščih, tako da za gradnjo ostajajo le še nekatera že pozidana območja. Vse to je privedlo do zahtev po popravkih veljavnega načrta PEEP.

Tako je po naročilu občinske uprave skupina strokovnjakov mednarodnega centra za proučevanje in raziskovanje bivalnih pogojev OIKOS pripravila predlog popravkov veljavnega načrta PEEP.

V tem novem predlogu je predvidena izgradnja preko 4 tisoč novih ljudskih stanovanj na različnih koncih tržaške občine od starega mestnega jedra preko predmestnih območij pa vse do Opčin. Pri tem se je skupina strokovnjakov držala nekaterih kriterijev, ki naj bi se upoštevali pri novogradnjah.

Tako so skušali najprej ugotoviti območja, ki v okviru veljavnega načrta PEEP še niso bila uporabljena, čeprav so vsaj delno primerna za stanovanjske gradnje. Natančno so tudi določili nova območja, ki jih v prejšnjem načrtu ni bilo. Pri tem so se odločili za tiste površine, na katerih je gradnja lažja. S tem bi ustvarili nova urbana jedra, ki naj bi se zlila z že obstoječim mestnim jedrom. Skušali so tudi poiskati tista območja, ki so v javni lasti, da bi se v čim večji meri izognili težavam, ki izhajajo iz gradenj na privatnih zemljiščih, ki so že obdelana in pozidana. Na ta način naj bi se tudi izognili iskanju novih nadomestnih stanovanj za lastnike in na površine za nadaljevanje aktivnosti, s katero so se lastniki ukvarjali na svojih prejšnjih zemljiščih. Pri predvidenih zemljiščih za novogradnje so skušali tudi izločiti tista področja, ki so težko dostopna oziroma povečajo stroške gradnje do take mere, da ni več ekonomsko upravičena.

Nedvomno je pripravljalec popravkov veljavnega načrta za cenene in ljudske gradnje PEEP vodila dobra volja, da v čim manjši meri posežejo po privatnih in kmetijskih zemljiščih. Ugotovimo lahko, da je večina posegov res predvidena na območjih, kjer ne bo novih razlastitev, res pa je tudi, da so nekateri posegi načrtovani izključno na kmetijskih površinah (Opčine, Kolonkovec), kjer v večji meri živijo Slovenci, ki so bili doslej že dovolj prizadeti pri izvajanju sedaj veljavnega načrta PEEP in bi bilo zato nedopustno, da so naši kmetovalci izbrali za ponovno žrtve mesta, ki je po svoji strukturi iz dneva v dan starejše, po prebivalstvu pa vedno manj številčno.

Zaključil se je v Cascini pri Pisi

Seminar tržaške partije o politiki levega centra

V partijski šoli v Cascini pri Pisi se je predvčerajšnjim zvečer zaključil tradicionalni študijski seminar tržaške komunistične federacije, ki je letos poglobil družbene in gospodarske korenine prvih levosredinskih političnih izkušenj na tržaški občini in pokrajini ter kasneje tudi v devinsko-nabrežinski občini. Tj seminarji tržaških komunistov, ki jih od vsega začetka vodi in koordinira Claudio Tonel, so sestavni del širšega partijskega razmišljanja o sodobni krajevni zgodovini, ki bo doseglo morda višek v že napovedanem srečanju italijanskih in jugoslovanskih zgodovinarjev. Do tega srečanja, ki bo imelo prvenstveni cilj poglobiti zapleteno in v marsičem tudi zelo protislovno obdobje resolucije Informbiroja, bo verjetno prišlo spomladi ali najkasneje poletja leta 1986.

V Cascino je tržaška federacija KPI tudi letos povabila zgodovinarje in strokovnjake raznih političnih in idejnih nazorov ter nekatere protagoniste tistih let. Zelo zanimiv je bil v tem okviru uvodni referat tedanjega pokrajinskega tajnika KD Guida Botterija, ki ga nekateri imajo za »političnega očeta« prve levo-sredinske uprave na Tržaškem. Botteri je podal seveda svojo »resnico« in svojo utemeljitev dogodkov izpred dvajsetih let, njegovo poročilo pa je predstavljalo dobro izhodiščno točko za nadaljnjo razpravo, ki so jo obogatili še Giorgio Cesare (vloga revije »Trieste«) ter Stelio Spadaro in

Fabio Marchetti, ki sta obravnavala tedanje odnose med komunisti in katoličani. Cesare je bil kot dolgoletni socialdemokratski podžupan protagonist »dr drugega obdobja« tržaškega levega centra, Marchetti pa je bil dolgo leta aktiven pri združenju katoliških delavcev ACLI, ki je bilo vse-skozi zelo pozorno do leveice in zlasti do odnosov s KPI. Na seminarju je tekla beseda tudi o »aferti Hreščake«. Srečanje v Cascini, ki so se ga poleg nekaterih partijskih voditeljev udeležili tudi predstavniki in aktivisti mnogih krajevnih sekcij, sta zaključila Claudio Tonel (Vsedržavni voditelj KPI in tržaško vprašanje) ter Marina Rossi in Sergio Ranchi (90-letnica časopisa Il lavoratore). Poročila in posege v razpravi bo tržaška federacija KPI natisnila v posebni knjigi, ki bo izšla predvidoma v začetku prihodnjega leta pri založbi Editore Riuniti.

Razpis za 2 mesti čistil v hotelu

Na pokrajinskem uradu za delo sta razpisani dve prosti delovni mesti čistilke v hotelu v devinsko-nabrežinski občini.

Kandidati, ki želijo podrobnejše informacije naj se obrnejo na urad za zaposlovanje v Ulici Fabio Severo 46/1, soba št. 2 od 8.30 do 12. ure.

Okrog 60 otrok se je prijavilo za poletni center na Opčinah

V ponedeljek se bo na Opčinah začel letošnji poletni center, ki ga tokrat priredijo starši prizadetih otrok, skupno s skladom »Mitja Čuk«.

Poletni center bo, kot lani, potekal v prostorih Prosvetnega doma Tabor, kjer bodo lahko otroci na prostem, v primeru slabega vremena pa tudi v notranjih društvenih prostorih.

Vse je torej že pripravljeno za ta poletni center, ki pomeni veliko za vse starše, predvsem za starše prizadetih otrok, saj se je ta pobuda skupnega preživljanja počitnic pokazala kot izredno koristna, pa tudi vzpodbudna za nadaljnje delo na tem področju.

Okrog 60 je otrok, ki so se do sedaj vpisali v ta poletni center. Morda se bo število še kaj spremenilo, saj bo začetek poletnega centra v ponedeljek, ko se bodo starši in otroci zbrali ob 8.30 na dvorišču doma. Tu bodo dobili še razne informacije, izvedeli za urnike, za program centra, dobili podatke o prevozi in opravili pač vse formalnosti.

Tudi letos bo naš dnevnik sledil delovanju tega centra, kot je to storil že lani, v želji, da nudi bralcem čim več informacij o tej pomembni pobudi, da pa da priznanje tudi vsem tistim, ki so se in ki se

bodo potrudili, da bo tudi letošnje skupno letovanje naših otrok, ki bo trajalo do konca meseca, poteklo v redu, v zadovoljstvo vseh.

Septembra seminar o pomorskem prometu EGS

Od 2. do 11. septembra bo na ekonomski fakulteti v Trstu tradicionalni seminar o prevozi v Evropski gospodarski skupnosti. Letošnji seminar je že 26. po vrsti in ima naslov »Pomorska in pristaniška politika EGS v Sredozemlju«.

Pomorski promet ima danes vse večjo vlogo v organizaciji prevozov tako med državami EGS in prekomorskimi državami kakot tudi med samimi državami EGS, saj so nekatere članice skupnosti, ki svoj promet opravljajo izključno po morski poti (Grčija, Anglija, Irska).

Seminar naj bi prinesel odgovore na vsa vprašanja, ki se v zvezi s pomorskim prometom pojavljajo in tako prispeval k bolj učinkoviti prevozi politiki EGS v okviru pomorskega prometa.

Križ še vedno brez javne razsvetljave

Do leta 2000 manjka komaj petnajst let, mi v Križu pa se moramo še boriti za javno razsvetljavo. Zgleda neverjetno, je pa žal bridka resnica, s katero se moramo v vasi soočiti že dosti let in ne, da bi naši (resnici na ljubo nikoli ne preveč glasni in o-dločni) protesti kaj zalegli. Pred sednik zahodnokraškega rajonskega sveta je v zadnjih letih vsaj desetkrat že posegel pri občinski upravi in pri ACEGA in to so storili tudi številni domačini. Njihovi protesti pa so dejansko vedno naleteli na gluha ušesa in le nekajkrat so delavci ACEGA posegli in popravili okvaro, ko je naslednjič zagrmelo in zabliskalo pa je luč spet odpovedala. Sedaj je spet velik del vasi v popolni temi, kar mnogim, zlasti starejšim, preprečuje, da bi zvečer šli iz hiše. Zanimivo je tudi, da se ponekod (npr. okrog cerkvice sv. Roka) luči na cestah prižgejo samo sredi noči, gorijo nekaj ur, potem pa spet nič.

Mislim, da je nerešeno vprašanje javne razsvetljave v Križu preseglo vsako mejo in da nas pri ACEGA enostavno imajo za norca. Samo tako si lahko človek razlaga tak odnos do vasi, ki je v marsičem in za marsikoga še vedno zadnje kolo. Zato sem mnenja, da vaška skupnost ne sme na te stvari pasivno gledati in stati križem rok, kot dela žal sedaj, ampak

pisma uredništvu

bi morala kaj stvarnega ukreniti. V Furlaniji so se pred kratkim nekateri občani zaradi kroničnih okvar na omrežju javne razsvetljave iz protesta za nekaj časa odpovedali plačevanju računov za elektriko, vse dokler niso na občini prisluhnili njihovim pritožbam in vso zadevo v zelo kratkem času rešili. Mar ne bi zato tudi v Križu vzeli v pretes možnost za take oblike civilne neposlušnosti, seveda če se vprašanje javne razsvetljave ne reši v najkrajšem času?

(sledi podpis)

Pričevanje o perečem problemu alkoholizma

Zelo sem vesela, da seznajate ljudi s tem, kaj je v resnici alkoholizem. Ni grda navada, temveč huda bolezen.

Pišem se Jana in sem alkoholičarka. Odločila sem se, da opišem svojo žalostno izkušnjo v upanju, da bi z njo koristila mlademu človeku in tudi starejšemu alkoholiku.

Do 33. leta starosti sploh nisem pila alkohola. Še sama ne vem, kako se je to začelo. Le to vem, da so me prvi kozarčki spravili v dobro voljo. Počutila sem se dobro, izgini so vsi kompleksi, skrbi in težave, ki jih ima človek v življenju.

Sečasa pa so se začele težave, pila sem vedno več, začela sem že zjutraj. Več ko sem pila, bolj sem

se počutila sama in bila sem zelo obupana, tudi občutek krivde mi ni dal miru. Pojavile so se zelo pogoste depresije. Spala sem malo in slabo. Sama sem se dvakrat odločila za bolnico. V njej sem zdržala največ dve leti. V teh dveh letih nisem niti pokušala alkohola. Toda po prvem kozarčku nisem mogla več nehati, in naenkrat je bilo vse kakor prej in še slabše. V tem času sem spoznala člane Društva anonimnih alkoholikov. Med njimi sem se takoj dobro počutila. Razumeli so me in vsi so mi bili pripravljeni pomagati. Rekli so mi: »Če hočeš piti, to je tvoja zadeva, če pa hočeš nehati, je to naša zadeva.« Poslušala sem izkušnje vseh alkoholikov, spoznala sem se v vsakem izmed njih. Kar pa mi je bilo med njimi najbolj všeč, je bilo to, da se nisem več počutila sama. Dokazali so mi, da mi želijo na vse načine pomagati. In res so mi pomagali. Prav v teh dneh sta minuli dve leti, odkar ne pijem. Dobro se počutim in srečna sem, da sem prišla iz pekla alkoholizma. Zato se moram zahvaliti predvsem Društvu anonimnih alkoholikov.

JANA

● **Mestna godba** na pihala »Giuseppe Verdi« bo spet nastopila na Trgu Unità v ponedeljek, 19. 8., ob 20.30. Spored večernega koncerta bo obsegal predvsem tipične avstrijske valčke.

Ljubezen je večna, dokler traja...

Tako bodo povedali in zapeli na nocojšnjem večeru »Beseda 85« openski igralci KD Tabor

Kakšno igro ste nam tokrat pripravili? Se bomo zopet nazabavali, bo tako prijetno, kot pri lanskem »Besedi 84« smo kar po telefonu vprašali Draga Gorupa, avtorja, režiserja in igralca dramske skupine — seniorjev KD Tabor, ki se bo nocoj predstavila svojemu zvestemu občinstvu z izvirno poučno-zabavno predstavo, posvečeno ljubezni »Beseda 85«.

Torej ljubezen bo glavni argument te vaše nove predstave?

»Draga Neva, saj veš, da je ljubezen zelo važna in pomembna komponenta v našem življenju. Pravijo, da je ljubezen večna, mi pa v naši igri še pristavljamo, dokler traja. Tako bomo z našimi skeči, poezijami, pevskimi vložki in to tematiko malo podražili sebe, pa tudi občinstvo. Upamo in želimo, da se bodo ob tej poučno-zabavni predstavi nazabavali vsi tako, kot so se ob lanskem, ki je bila, kot si tudi sama v Primorskem dnevniku tedaj poročala, posvečena oblastnikom in oblastniški bolezni, ali mogoče tudi ljubezni kot se pač vzame.«

Nič nečete povedati o tej novi predstavi. Vse pokaže v takšni tajnosti, da se te ne upam skorajda vprašati, v kolikih pravzaprav nastopate?

»O, to pa ti je lahko povem. Na odru nas bo osem, pri klavirju nas

bo spremljal prof. Sveto Grgič, pri sceni nam je pomagala še Magda Tavčar. Nastopali bomo torej vsi, ki smo nastopili že lani. Oblečeni bomo lepo, dostojno, kot se za prave čitalniške čase in nastope spodobi. Kot sem že rekel, bomo govorili in peli o ljubezni.«

In kaj bomo v zvezi z ljubeznijo slišali?

»Tu smo izbrali marsikaj. O ljubezni res ne manjka gradiva. Tako smo vključili v tekst razne lirčne poezije, pa nekaj spominov na nastop naše čitalnice na Opčinah iz leta 1868, zaigrali bomo razne skeče na to tematiko in mednje vpletli tudi glasbene motive, na primer Dvoržaka, Schuberta, pa Vilharjevega »Mornarja« in »Nezakonsko mater«.

Ljubezen boste obravnavali le kot čustvo, ki povezuje moškega in ženskega?

»A ne, lotili se bomo tudi drugačne ljubezni. Na primer ljubezni do naroda. Tu se bomo poslužili celo nekakšnega govora s trebuhom — ventrilokvizma. Poslušali boste na primer, kako gleda na naše zamejske politike, na njihovo ljubezen do naroda, naš kraški krt. Kot vidiš, bo vsebina raznolika, podana pa na moderno — klanfarski način.«

Ste imeli veliko vaj?

»Nekaj že, a pustimo ob strani to poglavje. Naj raje ljudje vidijo, kaj in kako smo pripravili.«

Z lanko »Beseda 84« ste imeli lep uspeh, upamo in vam seveda želimo, da boste ta uspeh ponovili tudi tokrat.

»Mislim, da smo z lanko predstavili nastopili kakih petnajstkrat. To je bil, po našem, nov način pristopa k zbliževanju in boljšemu sodelovanju z drugimi društvi. Tudi tokrat smo se, po svojih močeh, potrudili. Če nas bodo ljudje radi gledali, če se bodo zabavali, kot si mi to želimo, potem bomo seveda zelo zadovoljni.«

Drago, ker si avtor, režiser in še igralec, te moram še nekaj vprašati: v kateri od teh vlog se najbolje počutiš?

»Morda še najbolj tedaj, ko pripravljam vso zadevo, ali pa tudi tedaj, ko igram. Na vsak način se zabavam. Všeč mi je to delo, kot je všeč vsem, ki nastopamo. Če ne bi bilo tako, bi se verjetno ne trudili z vajami in bi si raje privoščili počitek. Pa kaj bi ti na dolgo govoril. Fridi, oziroma pridite nas pogledat, pa bomo videli kaj bo »ratalo«.

N. L.

Izdajanje društvenega biltena pomemben dejavnik v openskem kulturnem življenju

»Ne vemo, če so vroči avgustovski dnevi in počitniško razpoloženje primerni za razmišljanje o društveni kulturni politiki. Vendar prav te dni smo vsi (ali vsaj mnogi) na TABORU 85 in imamo polne roke dela, pa le najdemo priložnost za izmenjavo mnenj o tem in onem ter ne nazadnje tudi sugestij za boljše delo — te uvodne besede uredništva v pravkar izdani 9. številki Glasnika SKD Tabor in Knjižnice Pinko Tomažič in tovariši so emblematične za stil in vsebino dela openskih kulturnih delavcev, ki ne izprežejo nikoli, niti v teh pasje vročih dneh.

Nad vse pomembno vlogo v tem vrenju pa ima prav gotovo prav izdajanje omenjenega društvenega biltena, ki izhaja neprekinjeno, četudi občasno, že tretje leto. Morda je bilo o glasilu SKD Tabor in Knjižnici Pinko Tomažič in tovariši, kot sploh o vseh društvenih glasilih, doslej vse premalo povedanega. Tem publicističnim pobudam je bila dana veliko manjša pozornost, kot bi jih zaslužile. Če se omejimo na opensko glasilo, moramo reči, da se ne omejuje samo na drobno poročanje o društveni dejavnosti, temveč se loteva tudi drugih širših družbenih in zgodovinskih tem, ki večkrat presegajo ozke

krajevne meje. Pa tudi lastnih društvenih problemov se loteva kritično-ter analitično in ne zgolj opisno-kronistično. Zgovoren primer je v zadnji številki kritična obdelava nedavnega Tabora mladih, ki se nam preko vtisov in mnenj nekaterih mlajših članov društva prikazuje kot izkušnja, ob kateri bo treba v prihodnje marsikaj razmisliti in revidirati.

Dobri del glasila je tokrat, kot tudi sicer, posvečen zgodovinskemu pregledom. Vidko Vremec nadaljuje z objavo svojih pričevanj o obrambi narodnostnih in delavskih pravic. Nadaljuje se tudi oris domačih društevne zgodovine z naslovom Kulturna dediščina. Ta 9. številka pa se zaključuje z zelo zanimivim intervjujem z Mirdamatom Zanimivom, ali Ivanom Ruskim.

V Glasniku openskega društva je še vrsta krajših člankov o raznih dogodkih in problemih na Opčinah in pri Banih na kulturnem, socialnem, urbanističnem, športnem in drugih področjih. Skratka pobudi gre vsa pozornost naše širše javnosti, tistim, ki jo s takšno poštrevnostjo in vztrajnostjo uredništvu, pa vse priznanje. Predvsem pa ji velja želja, da bi bila zgled tudi drugim krajevnim društvom.

Po petnajstih dneh skrivanja sta spet v varstvu pokrajinske socialne službe Loredana in Valentina sta se včeraj predstavili sodniku za mladoletne

Najbolj dramatičen del zgodbe 16-letne Loredane in njene 11-letne sestre Valentine se je k sreči končal. Po petnajstih dneh skrivanja sta se včeraj zjutraj predstavili sodniku za mladoletne Cherchiju in nekaj minut zatem bili spet pod pokroviteljstvom pokrajinske socialne službe, oziroma dveh socialnih delavk, ki sta informacijo o novem razpletu dogodkov prejeli od odhodka za socialno skrbstvo Locchija. V prihodnjih dneh bo sta Loredana in Valentina skupno odpotovali na počitnice, socialna služba pa bo medtem skušala na čimbolj širši način urediti položaj vseh štirih otrok — Loredane, Valentine in njunih dveh bratov — ki jih je sodišče poverilo v začetku julija pokrajini, potem ko sta njihova starša bila obsojena na vrsto let zaporne kazni.

Ljudje, ki so deklicama svetovali in bržkone pomagali pri »begu« (vprašanje je, če je njihova človekoljubnost res brezmadežna), so očitno prišli do spoznanja, da tako brezobzirno vodena reklamizacija grenkih življenjskih izkušenj (Piccolo je celo objavil slike dveh deklic) dela Loredane in Valentine medvedjo uslugo. Zrežirana koreografija izjav, demantijev, ugovorov, intervjujev, pisem bralcev, zbiranja podpisov, spretno vodenih radijskih oddaj, vse uglaseno na eno

samo struno, predvsem v oster napad socialne službe pri pokrajini, se je s časom sama od sebe razgradila, saj se je še najbolj naivni bralec slednjič le vprašal, kje tiči zajec, ko vendar pokrajinska služba trdi, da deklici ni nameravala ločiti in da pri reševanju tega hudega življenjskega vprašanja o bodočnosti štirih otrok ni ravnala nepremišljeno, birokratsko ali površno.

Ob nekorektnem poročanju Piccola, izkrivljenih oddajah Radia Express, zbiranju podpisov in podobnih skandalističnih pobudah smo imeli vtis, da se je skupina oseb ogrela za napad nad pokrajinsko socialno službo, tako kot je pred leti na vsak način skušala zavreti odpiranje psihiatrične umobolnice.

Odbornik Locchi je zadovoljen, da se je ta del zgodbe zaenkrat končal in je prepričan, da se bo sedaj lahko umirjeno iskalo rešitev za bodočnost štirih otrok. »Solidarnost in zaupanje v profesionalno pripravljenost pokrajinskih socialnih delavk so mi izrekli predstavniki vseh strank, z izjemo svetovalca MSI De Bellija in bivše pokrajinske odbornice LpT Paludettove.« nam je dejal včeraj. »Govoril sem tudi s predsednikom Marchiom, ki je trenutno na dopustu, in tudi on je povsem podprl delo naše

ekipe. Ko se bo ta nekorektna kampanja utišala, bodo stvari lažje. Na predlog načelnika komunistične svetovalske skupine Martoneja sem za danes popoldne sklical sestanek načelnikov vseh svetovalskih skupin. Obravnavali bomo izrecno to vprašanje, vendar pod pogojem, da na srečanju ne odkrivamo tistih dejstev, ki so del profesionalne tajnosti. Vem, da če bi jih razkrili, bi se ta umetno napihnjeni balon takoj razblinil. Moje stališče pa je, da tehnično in profesionalno ukrepanje odgovornih uslužbencev ne sme biti politično pogojeno. Mislim, da je edino tako pravilno in da brez tega zaupanja nobena služba ne more delovati. Tiskovna kampanja skupine ljudi, ki dvigujejo prah iz razlogov, ki meni niso jasni, nas kljub viku in kriku ne sme odvrtiti od teh načel.«

Komunisti se v glavnem strinjajo z odbornikom in trdijo, da je treba strokovnost ločevati od političnih instrumentalizacij. Danes popoldne se bodo sestali in v novi luči ocenili celoten potek dogodkov. Druge politične sile se zaenkrat še niso oglasile. Verjetno pa bo držalo, da bo sedaj, ko je Piccolo zavrl svojo ostro kampanjo, vsa zadeva stekla po bolj človeških tirih, predvsem v korist Loredane, Valentine in njunih bratov.

Prispevke odobril tržaški občinski odbor

Skupno 350 milijonov za ureditev nekaterih šolskih poslopij v Trstu

Popravilo cerkve sv. Antona novega in ureditev nekaterih šolskih poslopij sta bili osrednji vprašanji, s katerima se je na svoji zadnji seji ukvarjal tržaški občinski odbor.

Cerkev sv. Antona novega je že dalj časa potrebna popravil. O tem je bil tudi govor v sredstvih javnega obveščanja. Občinski odbor je pred dnevi zaprosil Sklad za Trst za prispevek v višini 200 milijonov lir za »izredno vzdrževanje« nekaterih delov cerkve, kar je Sklad za Trst tudi odobril.

Prispevek bo tržaška občina porabila za dve vrsti del: 170 milijonov bo stala preureditev strehe cerkve sv. Antona novega, preostalih 30 milijonov pa bo šlo za vzdrževanje cerkve Rožnega venca, ki je občinska last.

V začetku septembra bo začela na Melari delovati nova nižja srednja šola. Tržaški občinski odbor je namenil 290 milijonov lir za nakup pohištva in drugih šolskih potrebščin. Novo šolo sestavlja 12 učilnic, 4 posebni tehnično-znanstveni kabineti, knjižnica, telovadnica in velika dvorana za 200 mest. Letos bo stekel pouk le v prvih razredih. Nadaljnjih 60 milijonov lir je občinski odbor namenil za nakup opreme za novo osnovno šolo na Reški cesti.

Poleg tega je najela občina za skupno 348 milijonov lir posojil za nekatera druga dela. Med temi gre ome-

niti vzdrževalna dela v občinski izpostavi v Križu, izredna vzdrževalna dela na srednji šoli Stuparich in nakup novih tovarnjakov za smetarsko službo.

Policisti so se spomnili padlih kolegov

Člani avtonomnega policijskega sindikata SAP so se včeraj zjutraj na posebni slovesnosti na tržaški kvesturi spomnili padlih kolegov v boju proti kriminalu in prevratništvu. Deželni tajnik SAP Alfredo Cannataro je med drugim govoril tudi o določenem nezadovoljstvu, ki vlada med italijanskimi policisti po tragičnih dogodkih v Palermu ter se zavzel za strožje ukrepe proti mafiji in za večjo varnost vseh, ki so v prvi osebi angažirani v boju proti tej rakasti tvorbi italijanske družbe.

Diracova priznanja Miramarskega centra uglednim fizikom

Mednarodni center za teoretsko fiziko je letos pričel s podeljevanjem Diracovih medalj. Priznanje bodo podelili vsako leto 8. avgusta, na dan, ko se je rodil znani fizik Paul Adrien Maurice Dirac. Medalja je namenjena uglednim fizikom, ki so s svojim znanstvenim delom bistveno pripomogli k razvoju teoretske fizike.

Za leto 1985 sta Diracovo medaljo prejela: prof. Jakov Zeldovič z moskovskega Inštituta za preučevanje vesolja, za njegov velik prispevek k razvoju relativistične astrofizike, ter prof. Edward Witten iz Princeton University v ZDA, ki je priznanje prejel za svoje raziskave na področju kvantne teorije.

Praznik ražnjičev v Nabrežini

Društvo železničarjev s Kraške planote in Združenje krvovalcev prirejata 15., 16., 17. in 18. avgusta drugo šagro ražnjičev. Praznik bo potekal pred železniško postajo v Nabrežini. Gostje si bodo ob tej priložnosti lahko ogledali razstavo sodobne likovne umetnosti in fotografsko razstavo. V nedeljo, 18. t.m., bo ob 18.30 nastopila kotalkarska skupina »DLF« iz Trsta. Za zabavo bo vsak večer poskrbel ansambel »Blue Moon Band«.

Vpisovanje v tečaj za poklicne bolničarje

Še jutri je čas za vpisovanje v triletni tečaj za poklicne bolničarje na šoli Giulio Ascoli. V tečaj se lahko vpišejo kandidati obeh spolov, ki so končali 3. razred nižje srednje šole in ki bodo do 31. decembra letos dopolnili vsaj 16 let. Začetek tečaja bo v septembru.

Diploma poklicnega bolničarja nudi možnost zaposlitve v državnem okviru, kakor tudi v ostalih državah EGS. Poleg tega se lahko diplomiranci vpišejo na razne dopolnilne tečaje in pa na dveletne specialistične univerzitetne tečaje. Podrobnejše informacije nudi tajništvo šole na Ulici Stuparich 1 od 8. do 13. ure (tel. na št. 7762-441/2).

† Zapustila nas je naša draga sestra

Marta Košuta
(ŽUPANOVA)

Pogreb bo danes, 14. t.m., ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v družinski grob v Križu.

Žalostno vest sporočajo sestrini Milka in Emica, brat, nečaki in drugo sorodstvo.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Križ, 14. avgusta 1985

Kriški mladinski krožek izreka družini Bogatec ter članu in prijatelju Franku iskreno sožalje ob bridki izgubi drage tete Gigie Bogatec.

Pred 41 leti gorele Mavhinje in sosednje vasi

Kot povračilo za sabotažne akcije partizanov proti železniški progi Trst - Trst je nemški okupator 16. avgusta 1944 sežgal in oplenil Mavhinje, Cerovlje in Medjo vas. Edine stavbe v Mavhinjah, ki jih Nemci niso sežgali, so bile cerkev, župnišče in šola. Nemci so nato zbrali prebivalce (večinoma so to bili ženske in otroci, ker so moške že februarja internirali v Nemčijo) in jih odpeljali v Selšjan, kjer je bilo zbirališče, z namenom, da jih odpeljejo v Nemčijo. Ta načrt jim je spodletel, ker niso dobili za to ustreznega transporta. Zaradi tega so vse zajete osvobodili.

Na te dogodke spominjajo marmornate table, ki jih je po požarih vseh postavila nabrežinska občina.

Praznika komunističnega tiska

Pristaniška sekcija KPI prireja od jutri do nedelje v športnem centru pri proseškem nogometnem igrišču praznik Unità in Dela. Prva dva dni bo igral ansambel Samba, v soboto in nedeljo pa ansambel »Lorje Furlane«.

Praznik komunističnega tiska prireajo v teh dneh tudi v Naselju sv. Sergija (Ul. Peco 7).

Na slovenskih višjih srednjih šolah Septembra popravni izpiti za 197 dijakov

Medtem ko se večina naših mladih še vedno brezskrbno predaja toplim poletnim počitnicam v bolj ali manj oddaljenih letoviških krajih ob morju ali v planinah, so se za skoraj 200 naših dijakov počitnice že končale. Avgust, tradicionalni mesec dopustov in oddiha, je postal zanje čas dodatnega študija, da bi si v začetku septembra na popravni izpiti zaslužili prehod v višji razred. V tem vročem času skušajo skratka nadoknaditi ali dopolniti kar so zamudili med šolskim letom.

Na slovenskih višjih srednjih šolah bo opravljalo letos popravne izpite skupno 197 dijakov. Na posameznih šolah bo »popravljalo« sledeče število dijakov:

ZNANSTVENI LICEJ	37
KLASIČNI LICEJ	4
UČITELJIŠČE	12
ŠOLA ZA VZGOJITELJICE	12
TRGOVSKI TEHNIČNI ZAVOD	65
ODDELEK ZA GOEMETRE	15
POKLICNI ZAVOD	52
S K U P N O	197

Število dijakov s popravni izpiti se je letos sicer nekoliko zmanjšalo, kljub vsemu pa še vedno presega 23 odstotkov vseh vpisanih na višjih srednjih šolah. V povprečju na vsake štiri vpisane dijakke eden popravlja septembra.

Na popravne izpite se morajo seve-

da kandidati primerno pripraviti, sicer ni upanja za uspeh. Te priprave pa vsekakor stanejo. Dijaka samega stane priprava nemajhen trud, popravni izpit pa postane tudi precejšnje finančno breme, če dijaku med pripravi pomaga profesor ali kak suplent.

Cenika za študij s profesorjem za tržaško pokrajino nimamo, saj se sklepajo tovrstne »pogodbe« večina ustno, vsekakor pa se ne bodo ti »poletni honorarji« profesorjev bistveno razlikovali od tistih iz drugih italijanskih mest. Učna ura s profesorjem stane v povprečju od 25 do 40 tisoč lir, celoten cikel učnih ur za pregled učnega programa pa v povprečju do 300 tisoč lir in, za nekatere predmete, še čez. Popravni izpiti postajajo s takimi cenami študijskih ur skratka prava poletna mana za profesorje.

Pri nas je dolgo vrsto let skrbel za pripravo dijakov na popravne izpite Dijaški dom. Takrat je v Dijaškem domu kar mrgolelo mladine, pa ne zaradi velikega števila popravni izpitov na višjih srednjih šolah, temveč zato, ker so se v Dijaškem domu pod večjo roko vzgojitelji, učitelji in profesorji pripravljali na septembrske izpite tudi učenci osnovnih šol in nižjih srednjih šol. Potem ko so na teh šolah ukinili popravne izpite, je

zanimanje za pripravo na popravne izpite poleglo, kmalu zatem pa je to tipično avgustovsko delovanje Dijaškega doma zamrlo. Dijaki s popravni izpiti si morajo odtelet pomagati kot pač sami znajo in zmorejo: mnogi se pripravljajo sami, nekateri se učijo po skupinah, kdor si pomaga s profesorjem, že od vsega začetka ve, da ga bo to nemalo stalo.

Ob letošnjih popravni izpiti je težko določiti, kateri predmeti so med šolskih letom delali najbolj preglavic dijakom. Od 2. septembra dalje, ko se bodo s pismenimi nalogami začeli popravni izpiti, bodo naši dijaki odgovarjali tako na vprašanja iz literarnih in humanističnih predmetov, kot tudi iz tako imenovanih tehničnih predmetov. Nekateri se bodo morali zelo potruditi, saj bodo zaradi sedmice v vodenju (ob koncu šolskega leta) poglagali izpite iz vseh predmetov, vsaj trije dijaki (dva s trgovskega zavoda in eden z oddelka za geometre) pa se bodo na izpiti dobresedno spotili: opravljali bodo namreč izpit iz telesne vzgoje.

● V petek, 23. avgusta bo nastopil v našem mestu plesni orkester ameriške vojske »Ambassadors dance band«. Koncert prireja krajevna letoviščarska in turistična ustanova pod pokroviteljstvom tržaškega vojaškega prezidija.

Pasji poletni dnevi se nadaljujejo

Kopališča ponovno polna

Spet so se začeli dnevi pasje poletne vročine in tržaška kopališča so ponovno oživila. Čeprav je čas velikomarnih dopustov in je precej Tržčanov odšlo na počitnice drugam, pa je gneča v mestnih kopališčih izredna.

Kot kaže, kopalcev dosti ne motijo številni članki, ki govorijo o onesnaženosti Tržaškega zaliva, kakor tudi ne občasne zapore raznih kopališč zaradi preveč umazane vode. V hudi vročini se je pač treba osvežiti in zato večina preneša tudi nekoliko bolj umazano vodo.

Na kopališču pri Topolinah, od koder je naš posnetek, so na zanimiv način skušali pripraviti kopalce k čistoči, vendar dvomimo, da so napisali dosti zalegli. Spomnimo se le na nedavno čistilno akcijo, ki jo je organizirala pokrajinska uprava skupno s devinsko - nabrežinsko občino, ko so prostovoljci čistili tržaško obalo in tako končno očistili nesnago, ki jo za seboj puščajo ljubitelji kopanja.

Javni prevozi v dolinski občini ne zadovoljujejo nekaterih vasi

Na sestankih, ki so si pred meseci sledili v Borštu in Ricmanjih so predstavniki ACT in dolinske občine predlagali vaščanom načrt za preureditev avtobusnih povezav s Katinaro in med posameznimi vasi. Vozila naj bi dva avtobusa št. 41: prvi bi peljal iz Doline v Prebeneg, Mačkolje, Domjo, Log, Ricmanje na Katinaro in od tu v Boršt, Zabrežec, v Boljunc in Dolino; drugi avtobus pa bi peljal iz Boljunca v Zabrežec, Boršt, na Katinaro in nazaj v Ricmanje, Log, Domjo, Mačkolje, Prebeneg in v Boljunc. Spremenjene proge in urnik avtobusa št. 41 so tako stopile v veljavo 8. julija, toda nanje se vaščani še niso privadili. Pokazal se je namreč precejšen razkorak med teorijo — predlaganim načrtom in prakso — sedanjim stanjem javnih prevozov v dolinski občini, ki se je po mnenju vaščanov izkazalo za neustrezno.

Vozni red avtobusov ne zadovoljuje zahtev delavcev in študentov, ki se morajo strogo držati določenih urnikov. Težave je še zlasti občutili, ko se je treba s Katinare ali od Domja odpeljati do mestnega središča. Nekoliko pomanjkljive so tudi zveze med vasi, posebno z Dolino, kjer sta srednja šola in sedež občine.

V zadnjih tednih so zato avtobusi prazni, medtem ko je bil prej avtobus ob vsaki uri natrpan. Prebivalci

Ricmanj in Loga, ki se sicer že na omenjenih sestankih niso strinjali z načrtom, zahtevajo ponovno vzpostavitev redne avtobusne proge št. 41 in tako kot vaščani Boršta in Zabrežca pričakujejo, da bo do tega čimprej prišlo. Občina, ki je urnik že nekoliko spremenila, bo po drugem poizkusnem voznem redu skušala preurediti progo in urnik avtobusov na tak način, da bi ustrezala potrebam in željam občanov. (bb)

● Urad javnega avtomobilskega registra sporoča, da bo odslej odprt javnosti od ponedeljka do petka od 8. ure do 11.35. Ob praznikih bo urad zaprt.

Tatovi odnesli poldrugi milijon in strašno pištolo

Spet tatvina v stanovanju. Neznanci so v ponedeljek dopoldne s silo odprli okno dnevne sobe stanovanja 39-letne Edence Scolaro v Ul. Trissino 2, se pretihotapili v stanovanje in premetali vse sobe. Njihov temeljit pregled je lastnico prikrjal za poldrugi milijon lir in za strašno pištolo, ki jo je skrivala v eni od omar.

Za trgovine v Trstu ni več lahkega zaslužka Konkurenca je vedno večja, kupcev pa vedno manj

V tem času je veliko trgovin zaprtih zaradi letnih dopustov. To velja predvsem za trgovine z jestvinami, trafike, mlekarne, manj pa hodijo v tem obdobju na počitnice lastniki trgovin s čevlji, oblekami, usnjeno konfekcijo ipd. Sedaj je namreč nastopil čas letnih razprodaj in trgovci morajo prodati čimveč artiklov, ki jim ostajajo v skladišču, da bodo lahko jeseni nabavili zadnje modne novosti.

Poletje seveda povzroča težave vsem trgovcem. Večina stalnih klientov je na počitnicah, tisti pa ki ostajajo doma, navadno itak nimajo preveč denarja za večje nakupe. Jasno je, da gredo v tem času najbolj v prodajo poletni artikli: kopalke, brisače, sandali ipd. Tako je npr. v trgovini v Barkovljah, kjer prodajajo take predmete, sedaj »višek« prodajne sezone. Dobri kupci so predvsem turisti ali pa Tržačani, ki se kopajo v Barkovljah, pa mimogrede »skočijo« še na drugo stran ceste in kaj kupijo. Pozimi pa, ko se sezona konča, se ta trgovina povsem »spremenja«. Skratka postane trgovina za domačine. Tu prodajajo vse — od sukanca, do osebnega perila in oblek, razne igrače ipd.

V zadnjih dveh letih smo opazili, da trgovci svoje lokale zapirajo, prodajajo ali pa dajejo v najem. To je torej jasen dokaz, da je kupcev manj. Veliko trgovcev je propadlo, predvsem tistih, ki so poslovali z jugoslovanskimi kupci. Na trgovskem področju je stečajev precej. V zadnjem semestru lanskega leta je propadlo kar 37 podjetnikov (od teh 7 industrijcev in 24 trgovcev), v prvem polletju letošnjega

leta pa jih je propadlo 38 (od teh 6 industrijcev in 19 trgovcev).

Letos so sicer mejo ponovno odprli in trgovci imajo spet zato nekaj več zaslužka kot lani, a dotok jugoslovanskih kupcev še zdaleč ni več tako množičen, kot je bil prej, saj se dinar zelo slabo menja.

Seveda pa je treba tudi znati, kako pritegniti kliente — z lepimi artikli in zmernimi cenami. Če znajo trgovci pametno izbirati, če poznajo okuse ljudi, potem niso v velikih težavah, čeprav je konkurenca velika. Cene so zadnja leta res precej visoke, čeprav so nam trgovci zagotovili, da se te dvigajo le za približno 10 odstotkov letno, t.j. sorazmerno z letnim dviganjem inflacije.

Mesec avgust je vsekakor nalašč primeren za »večja nakupovanja«, saj v tem obdobju trgovci prodajajo s precejšnjim popustom. In ni res, da so artikli v razprodaji kaj slabši od tistih, ki smo jih še pred nekaj tedni lahko kupili za dvakrat višjo ceno. Gre le za artikle, ki so še ostali v skladišču trgovin in če bomo znali pametno izbirati, bomo lahko iste stvari nosili tudi prihodnje leto, ne da bi kdo »kazal s prstom« za nami.

Cene pa se ne višajo samo sorazmerno z inflacijo, pač pa tudi z mestnim okrajem. V centru so stvari veliko dražje (od jestvin dalje, da o konfekciji sploh ne govorimo). Dražje so tudi trgovine, kjer trgovci niso lastniki, pač pa najemniki lokala, saj morajo ti od mesečne plače odšteti tudi najemninu. Kljub temu pa je odkup v mestnem središču veliko večji, kot v drugih, okoliških okrajih. V prede-

lih, ki so oddaljeni od centra, so v tem obdobju trgovci na splošno v precejšnjih težavah. Če se tu zaradi letnega dopusta zapre npr. pekarna, potem gredo ljudje, ki stanujejo v tistem okraju, kupovat kruh drugam, mimogrede pa nabavijo drugje tudi vse ostalo.

Zadnja leta so v krizi tudi trgovine z jestvinami. Časa za nakupe je vedno manj, zato ljudje najraje kupujejo v samopostrežbah, kjer lahko najdejo vse — od jestvin do pijače, sadja, zelenjave, raznih likerjev, mlečnih izdelkov, kozmetike, perila ipd. ...

Tudi cvetličarne imajo poleti precej težav. Posebno v začetku meseca avgusta, ko je pritisnila velika vročina, so rože zelo hitro odcvetele in so jih cvetličarji morali odvreči. Vsekakor pa posli v cvetličarnah še vedno »cvetijo«, saj so rože še vedno najbolj priljubljeno darilo, ljudje pa jih radi kupujejo tudi za svoja stanovanja ali vrtove. Veliko naročnin je tudi za večje.

Trgovine v Trstu so v zadnjih dveh letih bistveno menjale svojo pobodo. Artikli v prodaji so kvalitetnejši, saj ljudje ne kupujejo več za preprodajo (kot se je to dogajalo v času velikih »pohodov« jugoslovanskih kupcev v Trst), pač pa kupujejo pretežno za osebno uporabo. Celotna tržnica na »Ponterossu« prodajajo kvalitetnejše stvari. Trgovci v Trstu torej nimajo več tako lahkega zaslužka, saj je konkurenca velika, kupcev pa malo. In zato mnogi trgovci prodajajo svoje trgovine ali pa jih preurejajo upajoč, da bodo tako pritegnili več potrošnikov. ...

čestitke

Danes praznujeta 25 let skupnega življenja RINO in ANICA. Še mnogo zdravih skupnih let jima želim Erika in Aleš.

Danes praznuje 10. rojstni dan MASIMO ANDREASSI. Vse najboljše mu želijo starši in brat Franko.

Pred kratkim je praznoval rojstni dan MAURO GUSTIN iz Križa. Vse lepo v življenju mu voščijo prijatelji in prijateljice.

izleti

KD Slovan priredi v nedeljo, 1. septembra, enodnevni izlet na SUSTARJEV SEJEM v Trzinu in v sotesko Vinjgar. Vpisovanje pri Darku in Oskarju Grgiču (tel. 226-286 ali 226-351). Cena izleta 24.000 lir s kosilom.

SPDT prireja v soboto in nedeljo, 24. in 25. t.m., izlet z osebnimi avtomobili v Dolino Montanaia. Vsi tisti, ki bi se radi udeležili izleta, naj se javijo na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nadst., tel. 767-304) vsak dan od 10. do 13. ure.

SPDT prireja v nedeljo, 8. septembra, izlet z osebnimi avtomobili na Korško z vzponom na Obir (2142 m). Hoje je pet ur. Vpisovanje na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nadst., tel. 767-304).

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan javlja, da je odhod v Ravascletto v nedeljo, 18. t.m., ob 7. uri z Oberdanovega trga. Na razpolago je še nekaj mest, rezervacije po telefonu na št. 61011 od 17. do 19. ure.

mali oglasi

MATEMATIKO IN FIZIKO inštruira izkušen profesor. Tel. 003865/21972. OSMICO ima Josip Gruđen iz Samatorce 6/A. Na vrtu pod hrasti toči belo in črno vino.

PRODRAM 2-litrski steklenice po 150 lir in plastične zabojke — 30 kg po 500 lir. Tel. 225-530 v večernih urah.

EDI je odprl osmico v Praprotnu; toči sortirana bela vina in teran.

PRODRAM hišo 75 kv. m z vrtom na Opčinah. Tel. 227-364.

PRODRAM motor cagiva 125 v dobrem stanju. Telefonirati v večernih urah na št. 225-968.

HISICO z vrtom potrebno popravila prodam v okolici Tržača. Telefonirati v večernih urah na št. 225-968.

NA VRHU prodam zazidljivo parcelo 742 kv. m davek IVA 2%, z odobrenim gradbenim načrtom in postavljenimi temelji, pristo davka Būcalosi. Tel. 0481/779-331.

OBIŠČITE OSMICO pod lipo do 2. septembra pri Borisu Škrku v Velikem Repnu št. 130.

ODDAMO v najem frizerski salon v Križu. Telefonirati v večernih urah na št. 040/220-213.

HONDO 400 CUSTOM prodam. Tel. na št. 910-148 ob 20. uri.

PLESKARSKA DELA opravljam. Pro račun na licu mesta. Tel. 910-148.

menjalnica

13. 8. 1985

Ameriški dolar	1.850
Kanadski dolar	1.350
Švicarski frank	810
Danska krona	182
Norveška krona	224
Švedska krona	222
Holandski florint	593
Francoski frank	217
Belgijski frank	30
Funt sterling	2.560
Irski sterling	2.060
Nemška marka	666
Avstrijski šiling	94
Portugalski eskudo	10
Japonski jen	7
Španska pezeta	10
Avstralski dolar	1.250
Grška drachma	14
Debeli dinar	6,20
Drobni dinar	6,20

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-446

Nekaj vtisov, mnenj in zanimivosti o bridgeu

Pogled v čarobni svet igre... z mrtvecem

Mračna soba. Šibki popoldanski sončni žarki se plazijo po starinskem pohištvi. Za zeleno mizico sedijo štiri bogato oblečene stare gospe in — igrajo bridge.

To je znan prizor iz starejših angleških filmov. Bridge je bil in je še vedno marsikje smatran kot igra starih bogatih dam, ki nimajo pod soncem početi kaj pametnejšega, kot tako ubijati čas. Prihujljnost bridgea pa je že dolgo tega prerasla okvir aristokratskih družin in postala precej razširjena igra, zlasti onstran velike luže, ki ji le iz nečimernosti pravimo ocean.

Tudi med nami so zagrizeni igralci bridgea. Najuspešnejši med njimi je Igor Simonič, inženir v podjetju IRET.

»Težko je na kratko povedati, kaj je to bridge. O tej igri je bilo napisanih na tisoče knjig — o tehniki, turnirjih, o pravilih, zanimivostih... Da se naučiš osnov traja vsaj eno leto — v Trstu so tečaji, ki trajajo tri leta.

Pravila so v bistvu zelo enostavna: Za štirioglati mizo sedijo štirje igralci, ki so poimenovani po straneh ueba. To je igra parov — sever in jug igra proti vzhodu in zahodu. Igra se s paketom 52 kart, vsak igralec dobi 13 kart. Uvodni del igre je licitacija, v katero lahko vstopi vsak igralec. Obveže se, da bo zmagal določeno število »štihov« ali krogov, z adutom, ki mu najbolj ustreza, ali pa brez njega. Vsak naslednji igralec lahko vstopi v licitacijo, le, če zviša obvezo. Licitacija je končana, ko jo ostali igralci opustijo; igralec, ki je zmagal v tem delu igre pa mora v nadaljevanju izpolniti obvezo, pri čemer uporablja različne tehnike. Krog si zagotovi tisti igralec, ki pokaže najvišjo karto izklicane barve (v enem krogu vsak igralec položi predse le eno karto, ki mora biti iste barve kot začetno karta kroga.) Če je v igri tudi adut, ta zagotovi »krog igralcu, ki ga je uporabil. Ko so uporabljene vse karte, se rezultat partije zapiše, karte pa spravijo (na turnirjih) v poseben etui. S temi kartami bodo nato odigrali partijo na naslednji mizi, ti igralci pa bodo dobili etui s sosednje mize. Na turnirjih se karte tako mešajo le enkrat — v začetku, nato pa se v etujih selijo z mize na mizo. Navadni bridg pa se igra kot vsaka druga gostilniška igra — karte se mešajo za vsako partijo posebej.

Dober igralec mora imeti posebno žilico za bridge. Igra zahteva velike analitične sposobnosti, poznavanje verjetnostnega računa, določeno mero psihologije (kako nasprotnika psihološko uničiti op. a.), dober spomin, odpornost proti stresu, če hočeš zdržati napetost turnirjev, poleg tega pa tudi določeno fizično kondicijo, saj turnirji predstavljajo celo deset ur igranja na dan. Kar se tiče mentalnega napora je bridge podoben šahu, saj je treba vnaprej predvideti najrazličnejše možne kombinacije.

Bridge ni zelo pogosta igra, vsaj v naših krajih. Kako ste se začeli ukvarjati ravno z njo?

»Slovenski fantje na Opčinah smo igrali najrazličnejše popularne igre s kartami, dokler ni Sergij Tavčar

predlagal bridgea. Kupili smo si nekaj knjig za začetnike, se naučili grobe osnove in začeli igrati, med sabo. S Tavčarjem sva se nad igro navdušila bolj kot drugi in se zagrizla v učenje. Začela sva igrati tekmovalni, turnirski bridge in po 34 letih sva na tekmovalnih že dosegala prve uspehe. Dvakrat sva zmagala na deželni turnirju parov, sodelovala in posegala po višjih mestih pa sva na veliko parskih tekmovalnih. Eden zadnjih večjih uspehov je bila zmaga na državnem ekipnem prvenstvu v Trevisu. V načrtih imam sodelovanje na še veliko turnirjih, če mi bo čas dopuščal že na septemberskem ekipnem turnirju v Benetkah, ki je eden najznamenitejših turnirjev v Evropi.

Od kod pravzaprav izhaja bridge in kaj ta beseda pomeni?

»Bridge je neki angleški oficir konec prejšnjega stoletja uvozil iz Istanbula. Dolgo časa je veljal za aristokratsko igro, vendar pa postaja vse bolj priljubljen, predvsem med mladino. Med zamejskimi Slovenci je turnirskih igralcev malo; v italijanski zvezi pa je čez 20.000 članov, seveda je bridgeistov tudi desetkrat

več. V ZDA je bridge pravi boom — število turnirskih igralcev je med 30 in 40 milijonov. Vedno več je igralcev iz Poljske, Madžarske, Jugoslavije — predvsem Poljaki so izredno dobri igralci. V svetovno zvezo igralcev bridgea je pred kratkim vstopila tudi Kitajska, v Sovjetski zvezi pa je bridge še vedno prepovedan kot buržoazna igra. Na svetovni lestvici bridgeistov vodijo trije Italijani, ki so kot ekipa zmagali na vseh svetovnih prvenstvih med leti 1957 in 1975. Člani reprezentance so postali simbol nepremagljivosti, njihove zmage pa so seveda pripomogle k veliki priljubljenosti igre v Evropi.

Beseda "bridge" ne izhaja iz angleške "most", četudi je zapis enak. Domnevajo, da je beseda slovenskega izvora, iz besede "birič" (ne slovenski birič!) — britev. Vendar pa obstajajo tudi druge razlage.

In zakaj »igra z mrtvecem«? »Igralec, ki zmaga v licitaciji, igra krog s svojimi kartami, njegov partner pa jih položi na mizo — ta krog ne igra in gre lahko mirne duše na kavo. Z njegovimi kartami igra partner — on je "mrtev".«

METKA ČELIGOJ

ŠD ZARJA - Bazovica vabi na

ŠPORTNI PRAZNIK

DANES, 14. in JUTRI, 15. avgusta na vrtu Gospodarske zadruge v BAZOVICI:

Oba večera, ob 20. uri ples z ansamblom DOMAČI FANTJE iz Ilirske Bistrice.

gledališča

VERDI
Gledališče Verdi sprejema nove pevece za okrepitev opernega pevskega zbora. Išče zlasti kontralte in tenorje. V ta namen bo priredilo avdicije. Za podrobnejša pojasnila se zainteresirani lahko obrnejo na urad za osebje gledališča Verdi (Ul. Einaudi 1).

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Poletna violinska šola
Od 21. do 30. avgusta: šola bosta vodila prof. Igor Ozim in njegova asistentka Christine Hutcap. Vse podrobnosti o vpisu dobite s Cankarjevim domu, tel. 003861/212-492 ali 221-121, int. 432 in 433.

kino

Ariston 21.15 »Ghostbusters«. Režija: Ivan Reitman, D. Akroyd, B. Murray, S. Weaver.

Eden 15.30 — 22.15 »Sinfonia erotica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale Dvorana št. 1 16.00, 18.30 in 21.00 »La governante del piacere« in »Moglie in orgasmo«. Obadva prepovedana mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 16.30 — 22.00 »Fog«.

Dvorana št. 3 15.45 — 22.00 »Cotton Club«. R. Gere.

Mignon 17.00 — 22.00 »Uno scugnizzo a New York«.

Grattacielo 17.00 — 22.00 »Agente 007: licenza di uccidere«.

Capitol Danes zaprto.

Jutri ob 16.30 »Cosi parlò Bellavista«.

Radio 15.30 — 21.30 »Ragazza in amore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. Danes, 14. avgusta, ob 20.30 premiera izvirne poučno-zabavne predstave posvečene ljubimemu BESEDA '85. Tekst in režija Drago Gorup, pri klavirju Sveto Grgič.

razstave

Od 21. do 28. avgusta bo v občinski galeriji na Trgu Unità odprta razstava 63 slikarjev iz Mongolije.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. RAZSTAVA OBLIKOVANJA PLETENIN KERMAUNER - MANDELJC - SELAN je od delavniških odprta od 16. do 20. ure, ob praznikih od 15. ure dalje.

razna obvestila

TPK Sirena priredi v soboto, 17., in v nedeljo, 18. t.m., tradicionalno KALAMARADO. Oba večera bo popestril ansambel Taims, Nataša Milič pa bo razstavljala svoje usnjene izdelke. Vabljeni člani in prijatelji!

Župnijska skupnost s Kontovela prireja jutri, 15. avgusta, za župnijski praznik, praznik pritrkovanja s tržaškimi in primorskimi skupinami. Začetek ob 16. uri. Sledil bo župnijski sprejem.

včeraj-danes

Danes, SREDA, 14. avgusta

DEMETERIJ

Sonce vzide ob 6.04 in zatone ob 20.15 — Dolžina dneva 14.11 — Luna vzide ob 3.09 in zatone ob 19.40.

Jutri, ČETRTEK, 15. avgusta

VNEBOVZETJE D. M.

Vreme včeraj: temperatura zraka 24,8 stopinje, zračni tlak 1018,2 mb naraščajo, brezvetrje, vlaga 81-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 25 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Katrin Stoka, Riccardo Maria Calà, Sara Callegari, Gaia Semeraro, Diego Gropaiz, Chiara Amuleti.

UMRLI SO: 78-letni Pietro Sambo, 77-letna Rosalba Rinaldi vd. Di Pasquale, 91-letni Felice Briganti, 93-letna Giuseppina Natali vd. Bertucci, 14-letna Annalisa Rotondaro, 73-letni Antonio Codan, 76-letni Vladimiro Pozar, 47-letna Ondina Riosa, 82-letna Fortunata Cordich vd. Valmastro, 63-letna Marta Košuta, 66-letni Pietro Zullich, 67-letni Lino Sorani, 73-letna Bruna Grego por. Blason, 45-letni Nerio Giugovaz, 65-letni Arduino Agolanti, 59-letni Giordano Oberti, 76-letna Lojzka Žerjav por. Bogatec.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9, Trg Valmastro 11, Sesljan, Bazovica, Zavrle.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Sesljan, Bazovica, Zavrle.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Prispevajte za

Dijaško matico

darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob Angele Sedmak daruje Ivanka Križman 20.000 lir za sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Angele Sedmak daruje Marta Ostrovska 10.000 lir za sklad M. Čuk.

V isti namen daruje Vanka Milič - Salež 10.000 lir za sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Srečka Metlike daruje Zdenka Grgič 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Namesto cvetja na grob Angele Sedmak darujeta Zora Maganja in Miljana Gulič 15.000 lir ter Stefanijska Košuta 10.000 lir za KD Vesna. V isti namen daruje Oskar Košuta z družino 10.000 lir za vzdrževanje Doma A. Sirk v Križu.

V spomin na Gigio Bogatec darujeta Zofka in Miranda Kapun 10.000 lir za godbo na pihala Vesna iz Križa.

Namesto cvetja na grob Gigie Lojzke Bogatec daruje Vida Siega z družino 50.000 lir za VZPI-ANPI v Križu.

V spomin na Marija Kocjančiča darujejo žena Pini in hčerki Boži in Marta 30.000 lir za sklad M. Čuk.

V spomin na prijatelja Gigija Hrovatina darujeta Vida in Rudi Kovačič 20.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Malje Perot daruje Dana Kroželj 20.000 lir za TPK Sirena.

Namesto cvetja na grob Gigie Zerial-Bogatec daruje Marta z družino (Križ 38) 15.000 lir za Dom A. Sirk v Križu.

Namesto cvetja na grob Gigie Zerial-Bogatec daruje Marčeta Žerjav z družino 15.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

V spomin na Gigija Hrovatina darujejo Jakob in Lina Renko 30.000 lir, Luigi Solvi 30.000 lir in Luigi Terzon 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Gigija Hrovatina darujeta Milena in Pepi Lipovec 10.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

V počastitev spomina Gigija Hrovatina darujejo sinovi 150.000 lir za SPDT.

V spomin na ljubeznivo Gigio Bogatec darujejo Ančko, Luciana, Sandor in Marta 15.000 lir za KD Vesna in 15.000 lir za kriški mladinski krožek.

Mi in prizadeti otroci

— Rubrika sklada »Mitja Čuk« —

Današnja rubrika je nekoliko drugačna. Objavljamo prispevek, ki iz razumljivih razlogov ne bo podpisan s pravim imenom, ker podaja osebna izkustva.

IZPOVED

Bilo je jasno dopoldne, sonce je po dolgi in ostri zimi v srcih prebivalcev velikega mesta budilo nekaj lepega, nekaj posebnega. Prvi pomladni dan, takole svetel in obsijan! Kdo ne bi bil vesel? Še posebej se je mogel veseliti mladi mož. Zgodaj zjutraj, ko so še vsi spali, sta se z ženo zmuznila iz tesne sobe, ona se je še ozrla na zlatolaso prvorojenka, ki je mirno počivala v otroški postelji. Z listkom v kuhinji sta oznanila starim staršem, da odhajata v porodnišnico ter ju prosila, da popazita na deklico, ki še spi.

Doslej je vse šlo kot namazano, zakaj ne bi šlo tako tudi naprej, zakaj ne bi začel proslavljati rojstva svojega drugega otroka že sedaj, čeprav še ni vedel ali je deček ali deklica — se je spraševal mladenič. Vendar se je zadrževal, nekaj v duši mu je to veselje preprečevalo, čeprav ni razumel zakaj.

Na drugem koncu mesta se je v veliki zgradbi borila za življenje mlada mati, njegova žena. Dati življenje komu, da, to je bilo od nekdaj spoštovano dejanje. »Toda le kaj bi z miti, saj sem le navadna žena, mati — in to želim ostati in postati, seveda, temu malemu bitjcu, ki je raslo v meni devet mesecev.«

Poslušala je zadržane krike iz za zelenih zaves. Seveda je vprašala: »Je vse v redu?«, sestra ji je pritrdila. V mladi materi se je nekaj zgnilo. Ko je bila prvič tam, ji ni prišlo niti na misel, da bi to vprašala in zakaj?

Kmalu je prišel njen čas, instinktivno je ponovila vprašanje, ki ga je slišala pred slabo uro. Na obrazu umirjene starejše sestre se je pokazala

šču openskega Prosvetnega doma ob 8.30. Poleg obveznih formalnosti, bomo posredovali še ostale podatke o prevozu, urnikih, programih in osebju, ki bo delovalo v središču.

V ponedeljek, 19. avgusta, se prične na Opčinah poletni center. Kot smo že objavili, ga letos priredijo starši prizadetih otrok in sklad »Mitja Čuk«. Vse starše, ki so vpisali svoje otroke vabimo, da se zglasijo na dvori-

senca — ni odgovorila, le v zadregi je rekla: »Da, da, takoj vam prinesem čaj in pomirjevalo, saj vem, da vas boli.«

Kmalu se je umirila, a ne sama, z njo je bil zdravnik. Ni ga poznala. Bil je pediater, z njim si ni imela stikov doslej. Nagnosko je vzela tableto, ki ji jo je ponudila prijazna sestra. Zdravnik se je obotavljal, kako naj začne...

Saj ne, da bi ne bil navajen, vendar vedno je bilo težko prizadeti mlado mater. Končno je le pojasnil z mnogimi tujimi izrazi, ki niso bili razumljivi mladi ženi pred njim, pa tudi trudil se ni preveč, da bi poslovenil te besede. Tableta je zazibala ženo v omamen sen. Ura brezskrbnosti — zadnja, ki ji je bila namenjena, je minila neverjetno hitro.

Proti večeru sta bila oba starša že soočena s strogo realnostjo — njun otrok je »drugačen«.

Poznala sta literaturo o tem, tudi knjigo s tem naslovom sta že vide-la. Ko sta brskala po knjigarni in iskala slikanice za prvorojenka, jima je prišla nehoti pod roke. S sklenjenimi rokami sta odšla v sobo za intenzivno nego dojenčkov — sam je bil tu njun sin. Občutila sta še globljo vez med seboj in s stiskom roke sta si povedala, da ob preizkušnji ne bosta klomila. Z dvignjeno glavo je zapustil mož veliko stavbo, težko mu je bilo, da ni mogel s seboj popeljati tudi onih dveh... Kmalu bo vse urejeno; vrnila se bosta domov in živeli bodo mirno, ustaljeno življenje. Ni se še zavedal, da bosta s to svojo odločnostjo in zavestjo, da sprejmeš tudi ne-normalnega — ne — drugačnega otroka in ga želiš popeljati skozi življenje v oporo mnogim. Želiš ga popeljati skozi življenje po enakih poteh, pokazati mu želiš vse lepote, ki jih občutiš sam, trudiš se, da bi bil vedno ob tebi kot del srečne družine, čeprav vse to v njegovi mali glavi ne bo popustilo takih zaznav kot so v tebi... in s tem pomagaš mnogim staršem in njihovim otrokom, ki niso bili rojeni pod srečno zvezdo.

Nova TV nadaljevanka

V studij italijanske TV snemajo ta čas »Karakteriste italijanskega filma«, nadaljevanko, ki bo od decembra dalje v šestih poglavjih zapolnjevala večere italijanskega televizijskega občinstva. Med drugimi nastopajo tudi Fabio Traversa, Alessandra Panelli in Marcello Modugno (AGI)

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 11.15 Teletext - poskusni program
- 13.00 Poletni maraton
- Trnjalica - balet zadnji del
- 13.30 Dnevnik
- 13.45 Una donna sola - TV film
- 15.20 Viaggio attraverso il sistema solare - 9. oddaja
- 15.50 Storie di ieri, di oggi, di sempre
- 16.15 L'impareggiabile dr. Snuggles - risanka
- 16.30 Bredon Chase - TV nadalj.
- 17.00 Sulle strade della California - TV film
- 17.50 Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici - risanka
- 18.30 Il ritorno di Billi e Riva - 3. oddaja
- 19.35 Almanah in Vremenska slika
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 FBI oggi - TV film
- 21.25 Obladi Oblada
- 21.55 Dnevnik
- 22.05 Il fantasma dell'opera - film
- Igrajo Maximilian Schell, Jane Seymour, Michael York
- 23.40 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Vremenska slika

Drugi kanal

- 11.15 Teletext - poskusni program
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Due e simpatia: Perché non l'hanno chiesto a Evans? - 2. del
- Po delu Agathe Christie

- 14.15 L'estate è un'avventura
- Kink Rollo e i fumetti - King Rollo e la colazione - risanka
- Emilia e la marmellata di mele - risanka
- Gianni e Pinotto - TV film
- 17.05 L'antimacchia - dokumentarec
- 18.30 Dnevnik 2 - Sportne vesti
- 18.40 Samurai senza padrone - TV film
- Meteo 2
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.20 Dnevnik 2 - Šport
- 20.30 Oklahoma - film
- Igrajo Gordon Mac Rae, Gloria Grahame, Shirley Jones
- 22.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 22.55 Alla ricerca di Mefisto
- 24.00 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 11.15 Teletext - poskusni program
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.20 Dnevnik 3 - Deželne vesti
- 19.25 Terni: La grande avventura - 1. oddaja
- 20.00 Sola in vzgoja: Podzemskie jame
- 20.30 Helzapopping in Grecia - film
- Igrajo Allan Jones, Joe Penner, Charles Butterworth
- 21.45 Delta: znanstvena oddaja
- Dvojčka
- 22.40 Dnevnik 3
- 23.05 Bambole: Scene di un delitto perfetto - 1. del

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 17.40 Teletekst
- 17.55 Poročila
- 18.00 Kuža laja mijav... - 3. del
- 18.15 Beli Ciganek - 4. nadalj.
- 18.45 Želeli ste, pogledajte - poučnozabavna oddaja
- 19.15 Risanka
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 TV dnevnik 1
- 20.00 Mednarodna obzorja: Deset let po Helsinkih
- Film tedna: Močvirje - sovjetski film
- 22.50 TV dnevnik 2

Koper

- 15.00 Zlati sokol - film
- 16.30 Combat - TV film
- 17.30 Soko - TV film
- 18.00 Nepremagljivi Shogun - risanka
- 18.30 Kenguru Skippy - TV film
- 19.00 Odrpta meja
- 19.30 TV D - stičišče
- 19.50 Francija v pesmi

Danes bo po ODPRTI MEJI oddaja iz serije »Zgodovina Slovencev«, ki jo je posnela ljubljanska televizija.

Zagreb

- 20.25 Prizori z otokov Fiji - dok.
- 21.45 TV D - vse danes
- 22.55 Sherlock Holmes - film
- 23.10 Smithovi - TV film
- 23.40 Film
- 18.00 Poročila
- 18.05 TV koledar
- 18.15 Legende sveta
- 18.45 Narodna glasba
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Filmski večer - 90 let filma: Do zadnjega diha - francoski film
- 22.30 TV dnevnik
- 22.50 Program plus: Benny Hill, Na kolesih

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Ralphsupermaxieroe - TV film
- 9.30 L'impero dell'odio - film
- 11.30 Lou Grant - TV film
- 12.30 Peyton Place - TV film
- 13.30 Quattro donne aspettano - film
- 15.30 Westgate - TV film
- 16.30 Natura selvaggia - dok.
- 17.00 Lobo - TV film
- 18.00 I ragazzi del sabato sera - TV film
- 18.30 Tuttinfamiglia - kviz
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Love Boat - TV film
- 20.30 Kojak - TV film
- 21.30 Fatto di sangue fra due uomini per causa di una vedova si sospettano moventi politici - film
- 23.30 Canale 5 News
- 00.30 Missione segreta - film

RETEQUATTRO

- 9.00 La fontana di pietra - TV novela
- 9.40 La schiava Isaura - TV novela
- 10.15 Giorno per giorno - TV film
- 10.40 Alice - TV film
- 11.05 Mary Tyler Moore - TV film
- 11.30 Amore dannato - TV novela
- 12.00 I giorni di Brian - TV film
- 12.50 Giorno per giorno - TV film
- 13.20 Alice - TV film
- 13.45 Mary Tyler Moore - TV film
- 14.15 La fontana di pietra - TV novela
- 15.05 Blue Noah - risanka
- 15.30 I gatti di Chattanooga - risanka
- 16.10 Mi benedica padre - TV film
- 16.30 Lancer - TV film
- 17.30 La squadriglia delle pecore nere - TV film
- 18.30 I giorni di Brian - TV film
- 19.25 La schiava Isaura - TV film
- 20.00 Amore dannato - TV novela
- 20.30 Si o no - oddajo vodi Maurizio Costanzo
- 23.10 Ultimatium a Chicago - film
- 00.50 L'ora di Hitchcock - TV film

ITALIA 1

- 9.00 Quella casa nella prateria - TV film
- 9.45 Bill, sei grande - film
- 11.15 Gli eroi di Hogan - risanka
- 11.40 Sanford and Son - TV film
- 12.10 Cannon - TV film
- 13.00 Wonder Woman - TV film
- 14.00 Video estate '85

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10 Poletni mozaik: Izbor iz Povejmo v živo; 9.15 Iz arhiva mladinske dramatike: »Cvet«, napisal Giuseppe Fanciulli, dramaturg Miroslav Košta; tretji in zadnji del; Lahka glasba; 10.10 Koncert v cerkvi sv. Martina v Dolini: Tržaška vokalno-instrumentalna skupina »Nuovo ricercare«; 11.00 Melodični orkestri; 11.30 Opoldanski zbornik: Beleška; 12.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva: Glasbeni potpuri; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra: mešani zbor »Rož« iz St. Jakoba v Rožu vodi Lajko Milisavljevič; prvi del koncerta, ki je bil v Katoliškem domu v Gorici 21. oktobra lani; Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Fabijanijevi iz Kobdila; (7) »O Edmundu« (ponovitev); 14.30 Včeraj, danes, jutri; 16.00 Beleška za zgodovino otroštva; 16.15 Glasbeni listi; 17.10 Klasični albim: Saverio Mercandante: Prisega. opera v dveh dejanjih.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.15 Objave - EP; 7.30 Jutranji servis; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivosti; Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; Objave - EP; 17.00 Pogovor o...; EP; 17.40 Grožnja - mesto mladih; 18.00 Zaključek programov.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev programov; 6.35 Vreme na Jadranu; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Popoldanski program; 15.00 Vrtljak kulture in umetnosti; 16.15 Edig Galletti; 17.00 Gulp; 17.33 I Tournée; 18.00 Na gledališkem odru; 19.00 Jazz glasba; 20.00 Zaključek programov.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Zeleni val; 9.00 Radio anch'io predstavlja; 11.00 Opereta v tridesetih minutah; 11.30 Trentatré trentine - variete; 12.03 Lagrime - variete; 13.15 Master; 16.00 Il Paginone estate; 17.30 Radiouno jazz; 18.00 Objektiv Evropa; 18.30 Violinske skladbe; 19.20 Zeleni val; 19.23 Audiodio Urbis; 20.00 Poje Frank Sinatra; 20.45 Glasbena pavza; 21.00 Il cavaliere - variete; 21.30 Večerna glasba; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Nočni program.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Sola in vzgoja: otroštvo kako in zakaj?; 8.05 Radiodue predstavlja; 8.45 La scalata - 3. oddaja; 9.10 Tuttitalia... parla; 10.30 Motonave Selenia; 12.45 Tuttitalia... gioca; 15.00 Accordo perfetto; 15.37 Glasbeni program; 16.35 Radijska priredba; 19.50 Jazz; 21.00 Serata a sorpresa; 22.40 Piano, pianoforte; 23.28 Nočni program.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 7.25 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 8.20 Zabavni zvoki; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.00 Danes do 13. ure - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.00 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17. uri in glasba; 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Savinjskih sedem; 20.00 Koncert za besedo - Renesansa; 20.25 Iz komornega opusa Bohuslava Martinu; 21.05 Modest Musorgski: odlomki iz opere Hovanščina; 22.05 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 22.50 Literarni nočno; 23.05 Jazz za vse in medigra; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Komunisti zahtevajo čimprej sklic novega občinskega sveta v Gorici

Rešiti je treba vrsto zelo pomembnih vprašanj

S pismom občinskim tajništvom strank ustavnega loka, ki imajo svoje predstavnike v goriškem občinskem svetu, komunisti zahtevajo, da se čimprej sestane občinski svet, da se izvolijo župan in člani ožjega odbora, skratka, da celovito zaživi dejavnost predstavniškega telesa, ki je izšlo iz majskega upravnega volitev. Svojo zahtevo komunisti utemeljujejo z dejstvom, da je trenutno na dnevnem redu reševanje nekaterih za goriško skupnost izredno pomembnih vprašanj. Stališča, kako naj se ta vprašanja oblikujejo in rešujejo, ni mogoče preustiti eni sami osebi, ampak morajo biti sad široke in poglobljene razprave vseh družbenih sil, poudarjajo komunisti. Vsaj tri ali štiri so vprašanja takega širkega družbenega pomena: sprejemanje norm glede izvajanja paketa Altissimo, obnovitev zakona o goriški prosti coni, advicije in priprave za spremembo zakona o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti, usoda in vloga podjetij z državo udeležbo na Goriškem in še zlasti v Gorici (OMG).

Gre za izredno pomembna vprašanja katerih reševanje je v zadnjih mesecih prepuščeno, tudi spričo po-

litičnega položaja, bolj osebnim pobudam (in pogledom) goriškega župana, kar vsekakor ne koristi užitni ustaljene prakse demokratičnih odnosov in sprejemanja odločitev glede posameznih vprašanj.

V pismu, ki so ga komunisti naslovili tudi županu dr. Scaranu, je posebej naglašeno, da ne zanikajo obstoječega stanja, to je da se redna administracija redno odvija, saj je stari odbor še vedno na svojem mestu, vendar bo treba v zelo kratkem času, poleg zgoraj omenjenih vprašanj sprejeti odločitve tudi drugačne narave, tako recimo glede javne zdravstvene službe, izvajanje odpusta za črne gradnje, ureditev proračuna, imenovanja itd.

Po več kakor treh mesecih od upravnih volitev, je zdaj že čas, da izvoljeni predstavniki tudi dejansko prevzamejo zaupane jim odgovornosti. Toliko bolj, ker traja stanje začasnosti pravzaprav že od konca marca, ko je zapadel mandat prejšnjemu svetu.

Kakšni pa so pravzaprav izgledi? Kljub temu, da se je pred kratkim pojavila vest, da do sporazuma zares ni več daleč, se zdi, zlasti pa po

zadnjih nesoglasjih in težavah, ki so prišla na dan v zvezi z reorganizacijo zdravstva, da bo treba nujno počakati september. Od septembra do konca leta, ko bi morali imeti že zelo izdelana stališča, vsaj glede nekaterih vprašanj, pa ni več daleč.

Naj omenimo samo zapadlost zakona o goriški prosti coni, vprašanje, ki je nujno povezano s sprejemanjem zakona o izvajanju paketa Altissimo, skorajšnjo rešitev (tako ali drugačno) glede usode tovarne OMG, zakon o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti itd.

Kako bodo na poziv komunistov reagirali predstavniki drugih strank?

Praznik Unità v Tržiču

V pristanišču Nazario Sauro v Tržiču se drevi pričinja praznik komunističnega tiska. Prirejajo ga sekcija KPI v tovarni Ansaldo, sekcija pristaniških delavcev in sekcija za območje mestnega jedra. Praznik bo tudi v prihodnjih dneh, do nedelje, oziroma ponedeljka.

V Palači Attems antološka razstava Lojzeta Spacala

V Palači Attems na Korzu in v muzeju na grajskem griču se nadaljujejo obnovitvena dela, ki jih izvaja podjetje iz Toskane, da bi dvema najpomembnejšima kulturnima središčema naše pokrajine vrnila prvotni videz. Vzporedno s tem pa se je začela tudi notranja reorganizacija prostorov.

Ob poplavi leta 1983 so pritlični prostori in kleti v Palači Attems utrpeli precejšnjo škodo, tako da so obnovitvena dela tega območja stavbe zahtevala dokajšnjo pozornost. Predvsem je bilo treba dobro izolirati zidove, saj bi čezmerna vlažnost lahko povzročila nepopravljivo škodo razstavljenim umetninam. Tu bodo namreč uredili prostore galerije za sodobno umetnost, medtem ko bodo v prvem nadstropju razstavili slike do 19. stoletja ter uredili zbirko umetnin goriških slikarjev.

Na grajskem griču bodo namestili muzej iz prve svetovne vojne, v gornjih prostorih iste stavbe pa bodo uredili zbirko izdelkov goriškega obrtništva in razne druge predmete, ki pričajo o pretekli goriški stvarnosti. Kaže, da bodo obnovitvena dela in notranja reorganizacija prostorov trajali do naslednjega leta. Gornje prostore Palače Attems pa bodo občinstvu odprli že 20. avgusta, za september pa pripravljajo veliko antološko razstavo našega tržaškega umetnika Lojzeta Spacala. To bo vse-

kakor lepa priložnost, da širša javnost spozna umetniški opus enega največjih grafikov v Evropi.

70 milijonov za koncertno dejavnost

Ministrstvo za turizem in kulturne manifestacije bo tržički občini v kratkem nakazalo dva prispevka v skupnem znesku 70 milijonov lir. 30 milijonov lir bo tržička občina prejela za koncertno dejavnost na splošno, 40 milijonov lir pa za ciklus glasbenih in drugih prireditev, s katerimi so v pretekli sezoni prikazali skladateljsko pot F. Chopina.

Vest o dodelitvi dveh prispevkov je tržičkemu županu s telegramom sporočil minister Lagorio. Naj ob tem omenimo, da je tržička občina bila deležna prispevkov za zadnjo gledališko in glasbeno sezono s strani deželne uprave (30 milijonov lir) pokrajinske uprave (10 milijonov lir) in tržaške hranilnice. Slednja je s prispevkom omogočila tiskanje posebne publikacije o Chopinu. Upravitelji v Tržiču so seveda izrazili posebno zadovoljstvo nad odobrenimi prispevki, kar je tudi spodbuda za še uspešnejšo novo sezono.

Odlične domače slaščice

Nelahko nalogo je imela ocenjevalna komisija, da je izbrala res najboljše slaščice. V okviru poletnega praznika, ki ga prireja športno društvo v Mošu, so letos pripravili tudi tekmovanje za najboljše slaščice oziroma pecivo. Odziv na pobudo je bil precejšen, saj je svoje izdelke predstavilo kar 15 gospodinj. Zmagala je Bruna Pettarin iz Ločnika.

● Film »Luci da follie« Margaret Von Trotta, ki je bil na sporedu prejšnje dni v okviru prireditev »Agosto ronchese« a je zaradi slabega vremena odpadel, bodo predvajali drevi ob 21. uri.

razstave

Na Goriškem gradu je do 8. septembra odprta razstava risb in tiskov G. Tiepola.

V gradu Kromberk so v nedeljo odprli razstavo iz goriške kulturne zbirke. Odprta bo predvidoma do 1. septembra.

kino

Gorica

CORSO 18.00—22.00 »Fenomeni paranormali incontrollabili«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30—20.30 »Štrajker«.
SVOBODA 20.30 »Žena vihar«.
DESKLE 19.30 »Grozljivi vikend«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska, Ul. s. Michele, telefon 21074.

POGREBI

Ob 8. uri Vittorio Petrilli iz mrliške veže splošne bolnišnice na glavno pokopališče; 9.30 Ermenegildo Hlede iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražicah in na pokopališče v Ločniku.

Vožnja z ukradenim rešilcem se je klavrno končala pri Mošu

Bolj redko se zgodi, da kdo ukrade rešilni avto in skuša z njim pobegniti. Včeraj je to poskusila 22-letna C. V. iz Krmina, a se je njen poskus končal precej klavrno, v razbitem in prevrnjenem vozilu, v občestnem jarku na državni cesti med Ločnikom in Mošem. Sama pa je v nesreči zadobila tudi nekaj poškodb.

Dogodek se je pripetil včeraj, okrog 13. ure, ko sta bolničarja krminske bolnišnice ugotovila, da je nekdo odpeljal rešilni avto, ki je bil parkiran nedaleč od glavnega vhoda splošne bolnišnice v Gorici. Takoj so iz bolnišnice o dogodku obvestili prometno policijo, ki je že pripravljala cestne bloke, da bi tatu z ukradenim vozilom prestregli. Beg se je, kot kaže, končal že kakih osem kilometrov iz Gorice, na državni cesti v smeri Krmina, kjer je dekle izgubilo nadzorstvo nad rešilnim avtomobilom in zapeljalo v jarek. Z drugim rešilcem so jo kmalu zatem pospremili v bolnišnico. Menda ima dekle občasne psihične motnje. Zadnje dni je bila na zdravljenju na nevrološkem oddelku, od koder se ji je očitno uspelo izmuzniti in sesti za volan rešilnega avtomobila. Na srečo tokrat ni bilo hujših posledic.

Kmalu nove službe v bolnišnici v San Polu

Kmalu po poletnih počitnicah bodo v prostore nove bolnišnice v Tržiču preselili nekatere službe, ki so trenutno še zmeraj v stari bolnišnici v Ul. Rossini. Tako bodo v prostorih v Ulici San Polo uredili ambulantno in druge prostore za medicinske dela, za fiziokinesiterapijo, za patološko anatomijo.

Kasneje naj bi v prostore nove bolnišnice preselili še ambulante in razne službe, ki so prej delovale v okviru zavoda Inam in Saub. Preureditev, zlasti pa preselitev nekaterih specializiranih služb iz stare bolnišnice bo omogočilo izvedbo preureditvenih del na tem poslopju. Vest o skorajšnji preselitvi oziroma dopolnitvi tržičke zdravstvene ustanove, je sporočila pristojna komisija pri KZE, ki spremlja izgradnjo tega objekta.

Tržaška glasbenika nastopita v Gorici

Zadnji večer iz ciklusa mladih glasbenih poustvarjalcev, ki ga je pripravilo kulturno društvo Rodolfo Lipizer, bo v nedeljo, 18. avgusta ob 21. uri v prostorih goriške Glasbene šole. Ob tej priložnosti se bosta predstavila tržaška umetnika Massimo Belli (violina) in Dario De Rosa (klavir).

Tržačana sta doslej koncertirala v največjih italijanskih mestih, obenem je pred kratkim izšla njuna velika plošča posvečena Griegovim skladbam. Na goriškem večeru bosta predstavila skladbe Mozarta, Prokofieva in Brahmsa.

Uspešna turneja

Folklorna skupina »Danzerini di Lucinico« se je pred kratkim vrnila z nadvse uspešne turneje po Kanadi in ZDA. Gostovala je v številnih večjih mestih, kjer so zlasti prisotni priseljenci iz Furlanije. Skupina je gostovala v ZDA že pred petimi leti.

Včeraj sestanek na županstvu

Peno na Soči je povzročila visoka koncentracija detergenta

Na goriškem županstvu je bil včeraj sestanek, na katerem so razpravljali o zadnjem primeru onesnaženosti Soče, potem ko je v soboto in nedeljo plast belkaste pene dobesedno prekrila površino vode južno od ločniškega mosta. Kasneje so belo maso opazili tudi pri jezcu v Zagraju. Že po prvih analizah so ugotovili, da je v vodi prisotna precejšnja koncentracija detergenta. Pojav je med Goričani povzročil precej preplaha in to še posebej zato, ker so nekateri krajevni časopisi o zadevi pisali precej obširno.

Včerajšnjega sestanka, ki ga je vodil goriški podžupan Mario Del Ben, so se udeležili koordinator služb Krajevne zdravstvene enote dr. Gregor, funkcionar Krajevne zdravstvene enote inž. Sturzi, dr. Panico za prefekturo, dr. Luciani, ravnatelj kemičnega oddelka pokrajinskega zavoda za higieno ter dr. Zuminova, vodja zdravstvenega oddelka istega zavoda.

Po prvih analizah, ki so jih opravili že v nedeljo, so ugotovili, da je peno povzročila čezmerna količina detergenta, ki se je iz hudoournika Korna izlil v Sočo. Penasta masa je bila najbolj vidna pod jezom pri Ločniškem mostu in v Zagraju. Na teh mestih je namreč tok vode hitrejši in voda se zelo vrtinči, kar vpliva seveda na nastajanje pene, posebej če so v vodi take primesi kakor je na primer detergent. Sicer, tako so povedali na sestanku, je onesnaženje doseglo zaskrbljujočo raven le v soboto in nedeljo, že v ponedeljek pa se stanje kolikor toliko normaliziralo, kar pa ne pomeni, da je okuženost s tem bila odpravljena. Podrobnost s tem bila odpravljena. Podrobnost s tem bila odpravljena.

ne analize vode, ki bodo znane v soboto ali v ponedeljek, bodo pokazale, katere snovi so bile pomešane z detergentom. Prav na podlagi teh podatkov bo mogoče z večjo verjetnostjo odkriti krivca. V tem trenutku je znano le, da je mešanica detergenta in drugih snovi prišla v Sočo iz Korna. Sedaj bo treba stopiti v stik tudi s pristojnimi organi v Novi Gorici, da bi se s skupnimi napori v bodoče preprečile podobne nevarnosti ter poiskalo trajne in sprejemljive rešitve, kar zadeva onesnaženje Korna.

INTERVJU PROF. CUMPETE

Kritika zaradi pojavov kampanilizma

Poudarek na pomembni vlogi, ki jo je glede reševanja gospodarskih in splošnih političnih zadev imela pokrajinska uprava, po drugi strani pa precej ostra kritika na račun samostojnega nastopanja predstavnikov nekaterih večjih občin na Goriškem. O teh vprašanjih je spregovoril predsednik pokrajinske uprave, prof. Cumpete, v intervjuju te dni. Kritike so predvsem na račun tržičkih upraviteljev in še zlasti župana Saccavinija, ki da nastopa preveč samostojno in preveč po svoji glavi, pri iskanju različnih rešitev za gospodarsko in drugo problematiko. Saccaviniju Cumpete očita zlasti to, da je organiziral pogovor in sestanke s predstavniki videmske, tržaške in pordenonske pokrajine, medtem ko je na goriško čisto pozabil.

Marko Waltritsch

Pevma, Oslavje in Štmaver skozi stoletja

31.

Oblekli so jih pod navadno obleko in šli preko pevmskega mostu takrat, ko sta stražila brata Plet. Ta dva sta bila potem premeščena drugam in v aprilu 1945 so ju četniki pobili, skupaj z vso fašistično postojanko vred na bloku v Šempetru.

Albin Valentinič, ki se je konec leta 1943 vrnil iz internacije, se je v začetku 1944 vključil v krajevni odbor Osvobodilne fronte. Iz Lukežičeve knjigarne, v kateri se je ponovno zaposlil, je kar z rednim linijskim avtobusom, ki je vozil iz Gorice v Brda, pošiljal skoro dan za dnem pakete papirja za potrebe partizanske vojske. Bil je to najrazličnejši papir, ki so ga uporabljali v partizanskih tiskarnah. Iz Ribijevega avtobusa ga je šofer raztovaril na Humu, kjer so bili partizani, ki jih je Valentinič poznal že iz predvojnih časov, ko je sodeloval v organizaciji TIGR.

Valentinič je tudi postal predsednik odbora OF v vasi. V letih 1944 in 1945 so poleg že prej imenovanih sodelovali še mnogi drugi. Težko bi navedli vse, nemogoče bi bilo tudi napisati vse, kar so naredili prebivalci teh krajev v svojih prizadevanjih za osvoboditev.

Veliko domačih ljudi je bilo v partizanih. Nekateri so se

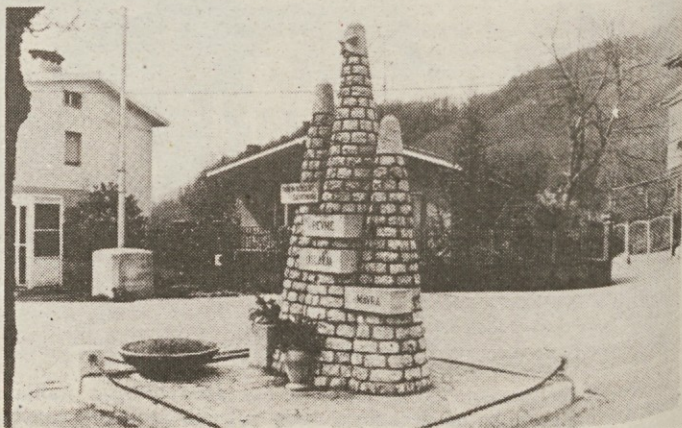
borili v Brdih, drugi pa so bili v raznih partizanskih brigadah širom po Primorskem in tudi v drugih krajih.

Na območju Brd so se bili hudi boji med partizani in okupacijskimi silami. Šlo je za večje spopade in tudi za manjše akcije. Teh je bilo nekaj tudi na briškem območju goriške občine. Podroben opis teh akcij ni mogoč, kajti večkrat je šlo za akcije posameznih skupin, o katerih najdemo poročila raznih partizanskih edinic. Med najpomembnejšimi akcijami na tem območju je tista 26. junija 1944 ko je večja skupina partizanov napadla fašistično postojanko, ki je stražila pevmski most. S sodelovanjem treh članov posadke, ki so odstranili nekaj min, je partizanom uspelo priti do utrdbe in po kratkem boju zajeti skoro vse člane fašistične posadke, 23 fašistov. Takrat so borci Briško-Beneškega oddela zaplenili dva težka in sedem lahkih mitraljezov, pet brzostrelk, 18 pušk, dva samokresa, ročne bombe in več vojaške opreme.

Veliko domačih ljudi je bilo v partizanih. Nekateri so se borili v znanih krajih v Brdih, drugi so bili v raznih partizanskih brigadah širom po Primorskem in tudi v drugih krajih. Precej jih je padlo. Prav je, da tu navedemo njih imena:

Darinko Primožič z Oslavja, borec Soške brigade, padel 24.5.1944 v Mariji Cel pri Kanalu; Rajmund - Edmund Sosterčič z Oslavja, borec Soške brigade, ustreljen 31.12.1944 v Pevmi; Edvard Sošol z Oslavja, borec Briško-Beneškega oddela, padel 2.5.1945 v bližini Oslavja; Vladimir Terzer z Oslavja, padel 3.10.1944 na Trnovem; Anton Zniderčič z Oslavja, borec 1. proletarske brigade, padel junija 1944 v Dalmaciji; Valdi Brešan z Oslavja, borec sabotažne čete VDV, padel 2.3.1945 v Rupi; Edvard Brandolin z Oslavja pripadnik GAP, pogrešan v Nemčiji; Anton Kreševič z Oslavja, borec Gubčeve brigade, padel 5.1.1945 v Žužemberku; Emil Markočič z Oslavja, borec Gregorčičeve brigade, padel 20.7.

1944 pri Cerknem; Miroslav Kavčič z Oslavja, borec Goriške brigade, pogrešan od 15.11.1943; Friderik Primožič z Oslavja, borec Vojkove brigade, pogrešan v Nemčiji; Mario Boškin iz Pevme, borec Briško-Beneškega oddela, padel 14.1.1945 v Reziji; Ladislav Grauner iz Pevme, borec Briško-Beneškega oddela, ustreljen 1.6.1944 v Kojskem; Jožef Kovačič iz Grojne, borec Soške brigade ustreljen 21.9.1943 v Števerjanu; Jožef Kovačič iz Grojne, borec Soške brigade, padel 19.5.1944 v Brancici; Ladislav Kovačič iz Grojne, borec Briško-Beneškega oddela, ustreljen 3.10.1944 v Podgori; Jožef Koršič iz Pevme, borec Briško-Beneškega oddela, umrl 2.2.1945 v taborišču Mauthausen; Jožef Mačus iz Grojne, borec Gregorčičeve brigade, padel 8.5.1943 v Nemškem Rutu.

Leta 1946 so vaščani postavili spomenik padlim partizanskim borcev iz Pevme, Oslavja in Štmavra

Bogat kulturni spored v Sežani

Med 22. in 25. avgustom se bo na Sežanskem dogajalo marsikaj zanimivega. Tako bo v četrtek, 22. avgusta 1985, ob 20. uri v atriju Klub hotela v Lipici koncert Godalnega orkestra iz Nove Gorice, v petek, 23. avgusta 1985, bo v Lokvi pri Lipici, kjer praznujejo 500-letnico profiturške utrdbne TABOR okrogla miza z naslovom Profiturške utrdbne na Primorskem, ki se je bodo udeležili naši priznani strokovnjaki na tem področju.

Istega dne bo začetek ex tempore z udeležbo slikarjev Kristofa Zupeta, Mateja Metlikoviča, Lucijana Reščiča, Janeza Mateliča, Jureta Cihlara in slikarja iz zamejstva.

V soboto, 24. avgusta 1985, ob 20. uri bo v kraški jami Vilenica tradicionalni večer poezije, ki se ga bodo letos udeležili tudi pesniki iz drugih republik. Sodelovali bodo pesniki Milan Kleč, Franci Zagorčnik, Maja Vidmar, Tomaž Šalamun, Ace Mermolja, Ali Podrimja, Ernest Fišer, Momi Lazič, Draga Vranješ, Giacomo Scotti.

V nedeljo bodo na proslavi ob 500-letnici profiturške utrdbne Tabor, ki bo ob 16. uri v Lokvi, sodelovali tudi kulturniki iz Trebnjega s pesmijo in plesi.

V Dubrovi pri Labinu poteka 14. mediteranski kiparski simpozij, ki nadaljuje tradicijo, katere rezultate, vrsto skulptur, bodo razstavili v bližnjem parku. Tu je že doslej postavljeno okrog 40 skulptur, izključno abstrakcijske. Tako mediteranski kiparski simpozij predstavlja več kot zgolj kulturno dogajanje in z deli trajne vrednosti potrjuje smisel obstanka.

Religija - stalna človekova spremljevalka (II.)

Zelo zanimiva so tudi pričevanja o razvoju verstva ljudstev, živčih med rekama Evfratom in Tigrisom. Razmere, v katerih so se razvijala ljudstva Mezopotamije, so bile v mnogočem podobne egiptovskim. Zaradi tega lahko naletimo na mnoge podobnosti med obema religijama. Viri za preučevanje verstev Mezopotamije so precej bogati. Dragocena so predvsem številna besedila, ki so se ohranila na glinastih tablicah. Najstarejša pričevanja te visoko razvite civilizacije segajo v 4. tisočletje pr. Kr., dobo, v kateri so vladali Sumeri, najstarejše predsemitsko prebivalstvo Mezopotamije.

V 3. tisočletju so Sumeri razvili predstave, ki so močno vplivale na njihove sodobnike, zgodnje Semite, prav tako pa tudi na poznejše Asirce in Babilonce. Hetite in prebivalce Palestine ter na vsa sosednja ljudstva, ki so iz njihove religiozne zakladnice črpali temelje za svoje verovanje.

Že v Sumerijski dobi so nastale predstave o bogovih zavetnikih. Najvažnejši bogovi v tem obdobju so bili Anu (ime prihaja iz sumerske besede »an«, ki pomeni nebo), Enlil (vladar gor, vetra...) in Ea. Boga Ea so častili predvsem v obmorskih naseljih. Prav gotovo je bil zavetnik ribičev, saj so ga upodabljali v podobi človeka - ribe. Razni miti so ga predstavljali tudi kot branitelja ljudi pred drugimi bogovi. Eov sin Marduk je postal sčasoma poglavar celotnega babilonskega panteona. Velikoga čaščenja pa je bil deležen tudi Mardukov sin - bog Nabu, ki je veljal za zaščitnika znanosti, predvsem astronomije in umetnosti pisanja.

Hkrati z uradnim kultom bogov, zavetnikov države, so se ohranili še drugi, prastari ljudski kult. Ljudstvo je častilo žensko božanstvo Ištar, boginjo plodnosti. Ištar je obenem veljala za kraljico neba. Samo v Babilonu je bilo okrog 180 obcestnih oltarjev, kjer so se lahko častilci obračali nanjo s prošnjami in molitvami.

Že v najstarejši dobi se je v Mezopotamiji začel porajati poseben stan duhovnikov, ki so predstavljali posebno vplivno plast družbe. Duhovniški poklic je bil deden in za vse kandidate je veljalo neomajno pravilo - duhovniki niso smeli imeti nobene telesne hibe. Hkrati z duhovniki so »božjo službo« opravljale tudi svečenice in tempeljske služabnice.

Babilonska svetišča so bila navadno krajena v obliki visokih stopničastih stolpov (zikuratov). Ti stolpi pa niso služili samo kot svetišča, pač pa tudi kot izvrstna razgledišča. Duhovniki so bili obenem tudi učenjaki. V Babilonu se je zato že zelo zgodaj razvila astronomska veda, ki ni prav v ničemer zaostajala za egiptovsko. Ta znanost je na svojevrstni način pustila pečat tudi na religiji. Bogove in boginje so sčasoma začeli poimenovati z imeni nebesnih teles. Besedo »bog« so v babilonskem klinopisu začeli izražati z znamenjem, ki je pomenil »zvezda«. Način poimenovanja nebesnih teles z imeni bogov je kasneje prešel h Grkom, nato pa še k Rimljanom. Latinska imena bogov so se ohranila kot imena planetov vse do današnjih dni.

V dobi asirskega cesarstva (v 8. in 7. stol. pr. Kr.) se je verski sistem Mezopotamije v bistvu le malenkostno spremenil. Asirci niso v religiozni sistem vnesli skoro nič novega, prav tako niso bistveno vplivali na gospodarski red in kulturo. Od podjarmljenega babilonskega ljudstva so si enostavno »posodili« njegovo visoko kulturo, pismenstvo in celo vero. Babilonska duhovščina je ohranila svoj visoki položaj.

Babilonska vera je držala dolgo in čvrsto, verjetno zato, ker je bila povezana z resnično obširnimi znanjem babilonske duhovščine. Njihov versko-mitološki sistem pa je sčasoma prekoračil meje Mezopotamije. Babilonska demonologija se je ohranila vse do srednjega veka. Vsa srednjeveška evropska fantazmagorija o zlih duhovih, ki je pripeljala inkvizitorje k divjemu preganjanju domnevnih »čarovnic«, je imela svoje temelje v starem babilonskem verovanju v demone in zle duhove.

Na starih glinenih tablicah so raziskovalci našli veliko razprav, ki skušajo pojasniti vprašanje o nastanku sveta. Babilonski ep o stvaritvi sveta pripisuje to bogu Marduku, ki se je bojeval in premagal boginjo teme Tiamat, ki je dvignila svojo mogočno vojsko proti porajajočemu se redu na svetu. Bogovi se v strahu ne morejo odločiti, ali naj bi se bojevali proti boginji teme. Končno se za boj opogumi bog Marduk, ki pa zahteva, da mu v primeru zmage ostali bogovi priznajo naslov najvišjega boga. Po srditi bitki mu res uspe, da premaga pošast Tiamat. Ubije

jo, razkosa njeno truplo in iz posameznih delov ustvari nebo in zemljo.

Druga besedila govorijo o stvarjenju prvega človeka Adapa, ki ga je ustvaril bog Ea. Ta je hotel Adapu podeliti nesmrtnost, prvi človek pa se je pregrešil in zato je vse človeštvo zapisano smrti.

Nekaj znamenitih mitoloških motivov vsebuje tudi znana pesnitev o Gilgamešu, ki velja za najstarejšega vseh epov. Znana je posebno epizoda, v kateri se junak Gilgameš ob koncu sveta sreča s svojim prednikom Utnapištinom, ki mu pove zgodbo o strašnem vesoljnem potopu, ki so ga poslali bogovi. Iz potopa se je rešil samo on, Utnapištim, ki je po nasvetu boga Ea napravil ladjo in vzel vanjo svojo družino in par za vsako živalsko vrsto. Ta mit je zelo podoben zgodbi iz Stare zaveze o vesoljnem potopu.

Tudi mezopotamska ljudstva so verovali v posmrtno življenje. Vsak pokojnik se je po njihovem verovanju preselil v deželo Arallu, ki je ležala pod zemljo. Duhovi umrlih so se vanjo prepeljali z barko prek podzemske reke Habur. Svoje pokojnike so Babilonci hranili in jih oskrbovali z vodo. Dolžnost najstarejšega sina je bila vzdrževati svoje prednike. Duh človeka, ki je ležal nepokopan ali ki ni bil primerno vzdrževan, je po verovanju takratnega prebivalstva hodil po svetu in vznemirjal žive.

Mezopotamski misleci so verovali, da človek lahko »ugane« božjo voljo. Prepričani so bili, da se vse, kar se dogaja v nebesih, ponovi na zemlji. Ljudje morajo biti zato pozorni na nebesna in razna naravna znamenja.

Iz tega prepričanja se je kmalu razvila prava vedeževalna znanost. Bodočnost so duhovniki prerokovali tudi iz jeter in pljuč ubitih živali. Ta način so v glavnem uporabljali, ko je šlo za državne odločitve. Prerokovalci so obenem opazovali tudi premikanje raznih planetov, let ptic in gibanje drugih živali.

Dežela med dvema rekama je imela velik vpliv tudi onkraj svojih meja. S svojo izredno visoko stopnjo kulture in znanosti je Mezopotamija skupno z drugimi odkritji vplivala na vero bližnjih dežel...

HELENA JOVANOVIČ

Ajdovščina nad Rodikom - središče skupnosti Rundiktov

V mesecu oktobru pričakujemo v Trstu razstavo o izsledkih arheoloških raziskav pri Rodiku

Ajdovščina nad Rodikom, 804 m visoki brkinski vrh je po 1500-letnem preporu spet zaživel. Da, prav pred približno 1500 leti, torej v poznorimski dobi je na tem vrhu, po mnenju arheologov, ki se letos že peto leto po vrsti mudijo na tem najdišču, zamrlo življenje.

Kakšnega obsega je bil gospodarski prostor, ki je spadal pod rodsko Ajdovščino, katere so bile dejavnosti njenih prebivalcev, kakšen njihov način življenja, stanovanjske zgradbe, kakšne stike so imeli z bližnjimi kraji in kulturami, kakšni so bili njihovi pogrebni običaji, kdaj točno in zakaj je prišlo do opustitve tega obširnega naselja? Na vsa ta in še na mnoga druga vprašanja poskušajo odgovoriti arheologi, ki tukaj raziskujejo. Cel julij, razen nedelj, so ob 7. uri zjutraj prišli s terenskim vozilom na vrh Ajdovščine iz Tatr, vasice na grebenu Brkinov, kjer so prenočevali. Ves dan do petih popoldne so raziskovali, da bi kaj več izvedeli o »Ajdih, ki so nekoč tu imeli svoje domove«, kot namreč govori ustno izročilo, ki še živi v vasi Rodik ob vnožju tega hriba. Nekateri starejši prebivalci Rodika nam vedo celo povedati številno domov in prebivalcev Ajdovščine, in sicer 34 in 500. Od kod te številke je tudi vprašanje, ki nemalo muči arheologe.

Rodik, koliko vrstic bi temu topografsko posvetili jezikoslovci, ki se bavijo z razlago krajevnih imen, ako ne bi leta 1842 posestnik Negotovič iz Materije pri kopanju v bližini ceste Reka - Trst pri Materiji našel na plošči iz lokalnega kamna-fliša z devetvrstnim latinskim napisom iz 1. stol. n. št. Na napisu se omenja cesta, ki je peljala preko ozemlja Rundiktov (Rundictes). Izvor besede Rodik je bil tako pojasnjen, sedaj z odkrivanjem Ajdovščine pa je še arheološko dokazan bivalni center tega plemena.

Ajdovščina nad Rodikom, to danes tako pomembno arheološko najdišče, je bila do nedavnega skoraj nepoznana arheološkemu svetu. Znani tržaški naravoslovec in arheolog C. de Marchesetti je sicer v svoji monografiji »I castelli preistorici di Trieste e della regione Giulia« leta 1903 omenil neko gradišče nad Rodikom, vendar ga je lociral napačno na vrh nasproti Ajdovščine, tako da je vprašljivo, če je Marchesetti sploh tukaj bil. Upravičeno lahko torej govorimo o odkritju Ajdovščine ob prički arheološke topografije, ki so jo izvedli slovenski arheologi na tem območju na začetku sedemdesetih let. Leta 1975 je na vrhu Ajdovščine zastavil svoje raziskave Arheološki oddelek filozofske fa-

Pogled na zidove rimskih stavb nad Rodikom

kultete v Ljubljani z manjšo sondo v okviru raziskovalne naloge Poznanostne zapore v Sloveniji, od leta 1981 pa s samostojno raziskovalno nalogo Geneza kulturne krajine. Vodja vseh arheoloških posegov na rodski Ajdovščini je arheolog dr. Božidar Slapšak, pri raziskovanju sodeluje tudi Pokrajinski muzej iz Kopra.

Danes je Ajdovščina edino primorsko-kraško naselje kaštelirskega tipa (kaštelir je izraz, ki se je tudi v Sloveniji udomačil v arheološki literaturi in označuje prazgodovinske utrjene naselbine na vzpetinah primorsko-kraškega sveta; gre vsekakor za naselbine, ki so nam bolje poznane z izrazom gradišče), ki ga v Sloveniji sistematično raziskujejo in sicer z velikopoteznim in dolgoročnim arheološkim projektom. Po mnenju arheologov naselje na rodski Ajdovščini nastane v obliki kaštelirja-gradišča v železni dobi (točneje v 6. - 7. stoletju pred n. št.) in nepretrgano traja do kasnorimske dobe, in sicer 5. stol. ko je opuščeno. Nadpovprečna oddaljenost vrha od najbližjih vasi je glavni vzrok, da so ruševine stanovanjskih zgradb in arheološke plasti ostale skozi dolga stoletja (skoraj 1500 let) nedotaknjene.

Travniki in redek gozd so porasli ta obsežen vrh, domačini iz okoliških vasi pa niso zaradi prevelike oddaljenosti kraja odnašali kasnejše kamnenje za gradbene namene. Prav tako si niso na lepem, sorazmerno ravno, a preveč oddaljenem vrhu Ajdovščine, urejevali njiv in polj, kot se je to zgodilo na pre mnogih drugih gradiščih. Prav s poljedelsko dejavnostjo so domačini uničili marsikatero gradišče.

Tako je Ajdovščina pričakala arheologe nedotaknjena, s svojimi skrivnostmi. Ruševine zidov in hiš so bile same po sebi tako zgovorne, da je dr. Slapšak z geodeti in drugimi sodelavci še pred izkopavanjem sestavil urbanistično shemo naselja. Terenske značilnosti (kamnite groblje, ruševine zidov) namreč kažejo na tem vrhu pozidano področje v poznorimskem času, ki nadaljuje prazgodovinsko izročilo v mejah prazgodovinskega obrambnega nasipa.

Komur pozorno sledi kulturnim dogodkom na obmejnem prostoru verjetno ni ušla vest o razstavi arheoloških raziskavah pri Rodiku, ki je bila v decembru leta 1983 v Sežani, kasneje pa v Kopru in Ljubljani. Kot

poslastico tržaškimi ljubiteljem arheologije in krajevnih preteklosti nasploh pa lahko sporočimo, da bo oktobra omenjena razstava prišla v tržaški Kulturni dom. Gostitelj razstave bo Narodna in študijska knjižnica. Tako bo to že druga razstava z arheološko tematiko v pičlih dveh letih (leta 1983 smo si namreč ogledali razstavo o zgodnjersrednjeveških najdbah iz Predloke) v prireditvi naših krovnih zamejskih organizacij.

Da bi kaj več izvedel o letošnjih izkopavanjih na rodski Ajdovščini, sem se podal v soparnem juliskem popoldnevu na ta slikovit vrh, poraščen z bukovim gozdom. Dr. Božidar Slapšak, vodji raziskav, sem namenil nekaj vprašanj.

Brali smo, da je življenje na Ajdovščini trajalo od železne dobe do 5. stoletja našega štetja. Kako je prišlo do opustitve naselja?

Ajdovščina predstavlja primer zelo dolge kontinuitete naselitve, ki je trajala na tem vrhu po dosedanjih ugotovitvah okoli 1300 let. Razna obdobja so nam dokumentirana s keramičnimi najdbami, grobišči in z novčnimi najdbami. Kako in zakaj je prišlo do opustitve naselja je eno izmed temeljnih vprašanj, na katero poskušamo odgovoriti. Pri izkopavanjih smo med ruševinami odkrili plast žganine, ki nam pravi o nekem požaru, ki je zajel naselbino. Je bil požar nasilne narave ali pa nesreča, na to vprašanje pri sedanjih omejenih raziskavah še ne moremo odgovoriti. Ne smemo namreč pozabiti, da sta sedaj raziskana komaj 2 odst. površine celotne naselbine.

Kakšen obseg je imelo naselje v obdobju, ki nam je zapustilo največ pričevanj in približno koliko prebivalcev je tu živelo?

Naselje se je razprostiralo po celotnem območju vrha Ajdovščine na površini okoli 3.500 kvadratnih metrov. Tako obsežna naselbina očitno ni mogla biti ekonomsko odvisna samo od brkinskih obronkov, ampak je nedvomno morala izkoriščati tudi dolino, katero je dominirala. Ta ekonomski prostor, ki ne bi segal na področje drugih takratnih naselij, bi lahko preživljalo okoli 5000 glav drobnice. Ob drobnici bi lahko upoštevali še nekaj obdelovalnih površin na območju Ajdovščine, ki bi skupno mogle preživljati okoli 500 do 600 ljudi.

Lahko trdimo, da je tu stala prestolnica plemena Rundiktov, katerega poznamo iz znanega latinskega napisnega kamna iz Materije?

O neki prestolnici mislim, da ni točno govoriti. Vsekakor je naselje na vrhu Ajdovščine daleč naokoli najmočnejša naselbina. Pod njegovo suverenostjo so prav gotovo bi-

la vsa bližnja naselja. Zato lahko utemeljeno govorimo, da je bil tukaj sedež skupnosti, ki je živela na širšem brkinskem območju in za katero vemo, po srečnem naključju, tudi ime: Rundikti.

Kaj ste odkrili novega v letošnjih izkopavanjih?

Moram povedati, da letošnja izkopavanja niso z julijem še zaključena. Po preporu v avgustu bomo nadaljevali z delom septembra. Letos izkopavamo ostanke stanovanjskih zgradb ob vhodu v naselje. Gre pretežno za hiše iz 4. in 5. stoletja našega štetja. V eni smo odkrili ognjišče. Zidane so iz suhega kamna, to je tehnika, ki je na brkinskem območju s flišnat sestavo tal preživela do današnjih dni. Lokalni kamen - fliš se namreč zelo težko veže z malto. Špranje med kamni so zamašili z ilovico. Gornji del stavbe in streha sta bili leseni. Tlak je bil bodisi iz kamnitih plošč, bodisi iz steptane ilovice. Našli smo tudi fragmente steklenih čaš in keramičnih posod, ki so bile uvožene izven rimske države.

Rekli smo da sodeluje pri izkopavanjih tudi Pokrajinski muzej iz Kopra. Arheologa Mateja Zupančiča, ki ga v zamejstvu tudi dobro poznamo kot neutrudnega mentorja in sodelavca Komisije za arheološko topografijo Narodne in študijske knjižnice, sem tudi srečal na izkopavanjih. Tudi njemu sem dal vprašanje.

Pravkar sem videl neobičajen način fotografiranja izkopavanj z višine. Kamere so dvignili s pomočjo žičnih vrvi 10 metrov nad ruševine. Za kaj pravzaprav gre?

Na izkopavanjih dr. Slapšak razvija način arheološke dokumentacije ostalin tako, da jih fotografira z velike višine (10 m kot ste rekli). Uporablja posebno stereo kamero tako, da dobi dva skoraj enaka posnetka, ki ju vidi skozi stereo očala plastično. Še več, kameri sta pravi merski instrument in lahko pozneje v laboratoriju za vsako točko na sliki določi merske koordinate. S tem se hitrost izkopavanja zelo pospeši, saj ni več potrebno zamudno risanje na terenu. Za smenjanje je to poseben raziskovalni projekt oddelka za Geodezijo iz Ljubljane.

Kramljanje z arheologoma se je zavleklo daleč v popoldanske ure. Poslovil sem se od njiju in od ostalih študentov, ki so tam raziskovali z dogovorom, da bo v Trstu oktobra spet stekel govor o Rundiktih, o arheologiji na splošno in tudi o arheologiji pri Slovenih v zamejstvu, ki prav letos beleži prvi dve leti svojega delovanja...

STANKO FLEGO

Nogomet: medcelinski superpokal v Ceseni

Argentincem prvo srečanje

Independiente — Santos 5:3 (0:1, 1:1)

STRELCI: v 29. min. Lima, v 67. min. Percudani.

INDEPENDIENTE: Gojen, Monzon, Enrique, Erba (od 77. min. Merlini), Marangone, Viktor, Escudero (od 64. min. Reinoso), Giusti, Percudani, Bochini, Barberon.

SANTOS: Rodriguez, Davi, Flavio, Paulo Roberto, Serginho, Tonhino Carlos, Gersinho, Junior, Lima, Humberto (od 64. min. Dema), Lino.

SODNIK: Casarin iz Milana. Gledalcev 20.000.

CESENA — Nogometaši argentinskega Independienteja so osvojili sinočno prvo srečanje mednarodnega nogometnega turnirja v Ceseni za medcelinski superpokal in so se tako uvrstili za veliki finale, ki bo jutri. Na tem turnirju nastopajo moštva,

ki so kdaj osvojila medcelinski pokal.

Sinočno srečanje med ekipama Independienteja in Santosa je bilo dokaj izenačeno in se je končalo z zmago Argentincev le po streljanju enajstmetrovk.

Penarol — Inter 4:2 (0:0, 0:0)

V drugem sinočnjem srečanju je urugvajski Penarol po enajstmetrovkah premagal moštvo Interja in se bo tako z Independientejem pomeril za prvo mesto. Inter pa bo proti Santosu igral v malem finalu.

Pescara — Roma 3:1

PESCARA — V sinočnjem prijateljskem nogometnem srečanju je Pescara nepričakovano, toda zaslužno premagala Romo s 3:1 (0:0). Za Pesca-

ro sta bila uspešna Roselli (2) in Berardi, za Romo pa Graziani.

Ostali sinočni izidi prijateljskih tekem: Parma - Fiorentina 0:2; Piacenza - Atalanta 0:3; Fanfulla - Monza 2:4; Ostia Mare - Lazio 1:2; Ladispoli - Lecce 0:0; Campobasso - Franca Villa 1:1; Sambenedettese - Milan 1:1; Prato - Cagliari 1:3.

Več društev želi nogometaša Falcao

SAO PAULO — Vse kaže, da bivši nogometaš Rome in brazilski reprezentant ne bo ostal brezposeln. Poleg Fiorentine in Sao Paula se za tega nogometnega asa sedaj zanimajo še International Porto Allegre, Fluminense in Corinthians. Falcao pa je včeraj izjavil, da ne bo sprejel ponudbe Fiorentine.

Gorizia naj bi najela še enega nogometaša iz SRS Po Voljču tudi Matkovič?

GORICA — Bivši nogometaš ljubljanske Olimpije Janez Voljč je od včeraj član društva Gorizia, ki igra v meddeželnem prvenstvu.

Kaže pa, da je gorško društvo zainteresirano še za enega jugoslovanskega nogometaša. To je za Valterja Matkoviča, ki je star 25 let in je igral za Koper.

Nogometaši iz Slovenije pa so, kaže, postali izredno »vablivi« tudi za ostale nogometne klube, ki nastopajo v meddeželnem prvenstvu. Se posebej agilni naj bi bil Bassano, ki mrzlično išče okrepitev v Sloveniji.

Po mnenju nekaterih predstavnikov teh društev, se nogometaše iz Slovenije (predvsem bivše Olimpijine nogometaše) še kako izplača najeti. Za meddeželno ligo so gotovo velika okrepitev, poleg tega pa so tudi poceni. Le-ti naj bi društvo stali še manj kot domači nogometaši.

Reggijeva in Cecchinijeva izloženi v Mahwahu

MAHWAH — Italijanski teniški igralci Sandra Cecchini in Raffaella Reggi sta bili izloženi v prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja v Mahwahu. Reggijeva je izgubila proti Američanki Thompsonovi (1:6, 6:4, 6:7), medtem ko je Cecchinijeva klonila pred Britanko Annabel Croft (1:6, 6:4, 4:6).

McEnroe prvi

DALLAS — Lestvica najboljših teniških igralcev na svetu je naslednja: 1. McEnroe (ZDA); 2. Lendl (ČSSR); 3. Wilander (Švedska); 4. Connors (ZDA); 5. Curren (ZDA); 6. Jarryd (Šve.); 7. Noah (Fr.); 8. Gomez (Ekv.); 9. Becker (ZRN); 10. Mecir (ČSSR).

Z GORIŠKIM SEGAFREDOM

Američan M. Brown opravil prvi trening

GORICA — Mike Brown, 22-letni ameriški center (črnc), ki je igral pri Washington University, je včeraj opravil prvi trening v vrstah goriskega društva Segafredo, ki bo igral v prvenstvu A-2 lige.

Prvo tekmo z goriskim klubom bo Brown igral že v ponedeljek, 19. 8., ko bo v Gradežu Segafredo v prijateljskem srečanju igral proti francoskemu moštvu Avignon.

Brown je visok 206 cm, tehta kar 118 kg in je tretja izbira profesionalne ekipe NBA lige Chicago Bulls.

V soboto pa bo v Gorico dopotoval Američan Bryan Jackson, krilo 26 let, 203 cm. Jackson je bil pred tremi leti, ko je igral za beneško Carrero, najboljši strelec A-1 lige.

Paolo Rossi tudi uradno pri Milanu

MILAN — Paolo Rossi je sedaj tudi uradno član prvotigaša Milana. Vodstvo Milana je namreč na zvezo vložilo pogodbo z Rossijem, ki bo pri Milanu igral dve leti.

V Južni Ameriki se s tekmami v smuku pričenjajo boji za SP

Smučarji v domovini svetovnega pokala

JOŽE DEKLEVA

Za marsikoga so trije avgustovski tekme v smuku za svetovni pokal nekoliko posiljene, vendar kakorkoli že, dvajseta sezona svetovnega pokala v alpskem smučanju se začne avgusta v zimi južne poloble s smukom v argentinskem zimskem središču — 15. in 17. avgusta v Las Lenasu. Tekmovanja se bodo udeležili tudi jugoslovanski smučarji, čeprav niso specialisti za smuk. V Argentino bodo odpotovali bolj zaradi treninga.

Tako je nanoslo, da bodo 20. jubilej svetovnega pokala v alpskem smučanju slavili v Južni Ameriki, kjer je to tekmovalništvo tudi nastalo. Ko se je dobra stara Evropa poleti 1966 izselila na morske plaže, so se namreč zbrali najboljši alpski smučarji in smučarke z vsega sveta v čilskem zimovišču Cortulu na prvem svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah na južni polobli. Francoski novinar Serge Lang pa je tedaj predlagal mednarodni smučarski zvezi, naj uvede svetovni pokal. Rodilo se je tekmovalništvo, ki se je kmalu razraslo v svetovno atrakcijo, v svoji 20. izvedbi pa je slednjič doseglo tudi svojo domovino — sneg Južne Amerike.

Zaradi neugodnih snežnih razmer v argentinskih gorah se je vodstvo jugoslovanskih alpskih smučarjev nekaj časa obotavljalo, ali naj šestarica tekmovalcev sploh odpotuje na

dolgo pot, še zlasti, ker so imeli reprezentantje ves čas v načrtu tudi treninge. Ko pa sta direktor alpskih reprezentantov Tone Varginec in zvezni trener moške ekipe Filip Gartner vsestransko pretehtala možnosti za vadbo, sta se odločila, naj jugoslovansko zastopstvo vendarle odpotuje. Tako je prejšnji teden rano jutraj krenil izpred Elana v Begunjah kombi s Strelom, Benedikom, Kuraltom, Čizmanom, Žanom in Robičem, trenerjema Gartnerjem in Vodnikom ter Elanovim serviserjem

Švicar Müller najhitrejši na treningu

LAS LENAS — Švicar Peter Müller je osvojil najboljši čas na treningu za smuk za SP v tem argentinskem kraju. VRSTNI RED: 1. Müller (Švi.) 1'29"03; 2. Alpiger (Švi.) po 69 stotinkah; 3. Höflehner (Av.) po 1'20; 4. Lewis (ZDA) po 1'35; 5. Mahrer (Švi.) po 1'57; 6. Cathomen (Švi.) po 1'66; 7. Mair (It.) po 1'98.

Organizator SP je medtem sporočil, da zaradi pomanjkanja snega, odpade tretji smuk za SP v Barilocheju.

Gašpersičem.

Jugoslovanski tekmovalci v smukih seveda nimajo nobenih možnosti za boljše uvrstitve. Avgustovski smuki bodo prav gotovo nadaljevanje velikega dvoboja švicarskih in avstrijskih mojstrov hitrosti na smučeh. Vanj pa bodo lahko posegli le redki posamezniki iz drugih reprezentanc.

Jugoslovanski najboljši alpski smučarji so se doslej že štirikrat pripravljeni v Argentini, enkrat pa v Avstraliji in Novi Zelandiji. Toda že od leta 1980 se odhodom na južno poloblo odpovedujejo. Vzrok je zlasti vse večja draginja v Argentini.

Z reprezentanco nista odpotovala Bojan Križaj in Rok Petrovič, ki se v tekmovalni sezoni ne nameravata posvečati superveleslalomu, tako da jima vadba hitrosti ni potrebna. Med potniki v Argentino tudi ni Jureta Franka, ki se mu je med zadnjim treningom oglasila stara poškodba kolka.

Atletika: pred finalom A skupine v Moskvi

NDR pred domačini?

Zadnjih pet zmag v finalu EP v moški konkurenci je šlo v NDR. Letos je v dvoboju SZ že premagala Vzhodne Nemce, vendar z običajnim dvema predstavnikoma v vsaki panogi. Z enim samim so Vzhodni Nemci težko premagljivi. V namišljenem spopadu SZ - NDR z enim samim tekmovalcem v vsaki panogi bi Sovjeti opravili z NDR, v osmeroboju pa se bo dogajalo, da bodo domačini v mnogih tehki zasedali mesta na koncu vrstnih redov, medtem ko se bodo Vzhodni Nemci tudi brez zvanečih imen reševali s primerno taktiko in kopicili rezervne točke za panoge, kjer so šibkejši. V celoti bo tekmovalništvo verjetno na tehnično nižji ravni, kot bi dali slutiti nekateri letošnji svetovni rekordi.

Ob mrzlični radovednosti za višino bo Sergej Bubka tisti, ki bo pritegnil pred televizorje največ ljudi. V dolgem tekmovalstvu z osmimi skakalci zelo različne vrednosti ni pričakovati novega rekorda, logičen pa je skok okoli 5,90 m.

Hitri teki v Evropi niso kaj prida. Zahodna Nemca Haas (10"20 na 100 m) in Lübke (20"38 na 200 m) bi utegnili biti lažja favorita. Schönlebe (NDR, 44"62 na 400 m) je zaradi zanesljivosti prvo ime za ta tek. Na ovirah bi utegnili svoje povedati Francozi s Caristanom, ki je 110 m letos pretekel v 13"47. Trg je v Evropi v tej panogi zelo slabo založen. Živahno pa bo na 400 m kjer obeta forma Schmida (ZRN) in Vasiljeva (SZ) čas pod 48 sekundami, kar je že svetovna smetana. V vseh ostalih tehkih bomo zaman čakali odlične rezultate. Nekaj letošnjih junakov bo itak odsotnih, ostali pa že imajo od naprov razbeljene tetive in bodo skrbno štedili z močmi. Sicer je na prepihu evropski rekord v štafeti 4x400 m. Kandidata sta NDR in Velika Britanija.

Od skakalcev smo že nekaj povedali. Precej obeta troskok, kjer je letos padel svetovni in dvakrat tudi evropski rekord. Procenko (SZ) je naraven favorit, ogrožila pa ga lah-

ko Mai (NDR) ali Hoffman (Poljska). Daljino bi morali oddati nekje med 8,10 in 8,20. Kandidati so Lajevski (SZ), Beer (NDR) in Klimaszewski (Poljska).

Običajna mora velikih tekmovalcev naj bi ohromila metalce kroglice na diska. Italijan Andrei, za katerega trdijo, da je zgrajen samo »con pasta e burro« je favorit v krogli. Zanesljivost toskanskega silaka je izredna in od njega lahko pričakujemo tudi svetovni rekord. Sicer je letos več od njega vrgel Timmermann (NDR): 22,08 proti 21,95 m.

Kopje za Hohna ne bo problem, malo skrbi pa imajo Sovjeti za svojo drugo paradno panogo, met klavira. Izkušeni Sedih ni letos najbolj pri močeh in metal bo zato Tamm. Nekdaj ekskluzivnih 80 m dosegajo sedaj tudi drugod. Nemca Rodehau (NDR, 82,64 m) in Sahner (ZRN, 81,56 m) bi utegnili biti celo vernarna.

Možen vrstni red v Moskvi: 1. NDR, 2. Sov. Zveza, 3. ZRN, 4. Vel. Britanija, 5. Italija, 6. Češkoslovaška, 7. Poljska, 8. Francija.

Italijani bi v optimalni zasedbi lahko startali tudi na četrto mesto, v zadnjih dneh pa se množijo poškodbe, na dan pa prihajajo tudi izjave o slabi formi. V vsem bo verjetno le nekaj resnic. Ostala bi morala tičati v napetih odnosih reprezentantov z atletsko zvezo, ki je v zadnjih mesecih stisnila precej debele mošnje.

Bruno Križman

Sovjeta Povarnicina ne bo v Moskvi

MOSKVA — Novopečeni svetovni rekorder v skoku v višino Rudolf Povarnicin, ki je premagal magično mejo 240 cm, ne bo zastopal Sovjetske zveze v finalu evropskega pokala, ki bo v soboto in nedeljo v Moskvi.

Trener sovjetske reprezentance Igor Ter Ovanesjan ni hotel tvegati, saj na tem tekmovalstvu lahko nastopa le en atlet za vsako državo. Povarnicin je sicer svetovni rekorder, nima pa nikakršne mednarodne izkušnje in zato je zvezni selektor izbral Igorja Paklina, ki je bil doslej na mednarodnih tekmovaljih najzanesljivejši med sovjetskimi skakalci.

Jadranje: na regati v Trziču tudi TPK Sirena

Dobri uvrstitvi Ferfolje in Sternija

Konec tedna so bile v Trziču v organizaciji tamkajšnjega jadrnega kluba Oscar Cosulich regate v razredih laser, finn in europa ter 420 in 470 (slednji sta veljali za pokal Bepi Parovel, oziroma pokal Colussi).

V razredih laser in europa sta se omenjenih regat udeležila tudi Sirena jadrca Maksi Ferfolja in Peter Sterni, ki sta zasedla na končni lestvici 15. mesto v konkurenci 30 posadk, oziroma 7. mesto na 12 posadk. Prvi trije uvrščeni v vsakem razredu.

Razred 420 (pokal Bepi Parovel): 1. Zerbin - Soranzo (SVOC); 2. Cresti - Cresti (Stsm); 3. Alberti - Alberti (SVOC). Razred 470 (pokal Colussi): 1. Noè - Bottaro (YCA); 2. Darin - Bressan (DVV); 3. Vascotto - Drioli (CDM). Razred europa: 1. Paolo Sain; 2. Stefano Petronio; 3.

Roberto Spadaro (vsi SVOC). Razred FINN: 1. Mauro Fioretto; 2. Federico Stoppani; 3. Maurizio Milan (vsi SVOC). Razred laser: 1. Andrea Nieverov (SVOC); 2. Giulio Tarabocchia (YCA); 3. Claudio Pisani (STV).

Jadralno prvenstvo open v razredu laser

Od 17. do 24. avgusta, bo v Marsali, na Siciliji, jadrno prvenstvo OPEN v razredu laser. Jadralnega prvenstva se udeležuje tudi jadrlec TPK Sirena Maksi Ferfolja, ki bo prav na veliki šmaren odpotoval na Sicilijo. Od XI. cone se bodo jadrnega prvenstva v razredu laser udeležili še brata Nieverov (tržiškega jadrnega kluba Oscar Cosulich) in Giovanni Moro (član miljskega jadrnega kluba).

Jadralno prvenstvo v razredu laser

bo potekalo v organizaciji jadrnih klubov »Società Canottieri Marsala« in »Circolo velico Marsala«.

Jadralci bodo porazdeljeni po skupinah. Od 17. do 18. avgusta bo na sporedu pregled jader. Od 19. do 21. avgusta bodo kvalifikacijske regate. Finalne regate pa se bodo odvijale od 22. do 25. avgusta. Od 21. do 25. avgusta bo vsak dan po ena preizkušnja. Organizacijski odbor pa bo lahko anticipiral eno ali več preizkušenj. V vsakem dnevu regat pa ne bosta smeli biti na sporedu, več kot dve preizkušnji. (A.D.)

Vatanenu bolje

HELSINKI — Zdravstveno stanje finskega pilota Arija Vatanena, ki se je hudo poškodoval 31. julija med avtomobilskim rallyjem Argentine, je znatno boljše.

V prvi polovici septembra na Proseku

Memorial »Žarko Race«

Primorje prireja od 2. do 13. septembra nogometni turnir za II. memorial »Žarko Race«. Turnirja se letos udeležuje osem ekip, in sicer: Breg, Gaja, Kras, Primorje, S. Giovanni, S. Marco, S. Nazario in Zarja.

Razpored srečanj, ki bodo vsa na proseškem nogometnem igrišču s pričetkom ob 20.30, pa je naslednji: v ponedeljek, 2. septembra, Zarja — Breg; v torek, 3. 9., Primorje — Kras; v sredo, 4. 9., S. Giovanni — S. Marco in v četrtek, 5. 9., S. Nazario — Gaja. Ta srečanja so izločilna.

Naslednji ponedeljek, 9. septembra, se bosta pomerili zmagoviti ekipi v prvih dveh srečanjih, naslednjega dne pa zmagoviti ekipi drugih dveh. Finale za tretje mesto bo v četrtek, 12. septembra, veliki finale pa naslednjega dne.

Drugi memorial »Žarko Race« prejme v trajno last ekipa, ki bo trikrat osvojila turnir. Nagrajevanje bo na proseškem nogometnem igrišču takoj

po koncu finalne tekme, vsaka ekipa pa lahko igra s tremi sposojenimi igralci.

Spominski nogometni turnir »Žarko Race« že nekaj let nudi idealno predprvenstveno pripravo našim ekipam, ki nastopajo v drugi in tretji amaterski ligi. Omeniti moramo tudi, da so ga tudi večkrat osvojile, pa čeprav proti močnejšim nasprotnikom, ki nastopajo v višjih nogometnih ligah.

Dirka po ZDA: Lemond še vedno v vodstvu

COPPER MOUNTAIN — Američan Jeff Pierce je osvojil peto etapo mednarodne kolesarske dirke po ZDA. Drugi je bil njegov rojak Greg Lemond, ki je tako še utrdil svoje vodstvo na skupni lestvici, kjer je drugi Hampsten po 1,55", tretji je Pierce po 6'18", četrty Shapiro (vsi ZDA) po 6'20", peti pa je Francoz Bernard Hinault po 6'56".

obvestila

ZSSDI obvešča, da bo urad v Trstu zaprt od danes, 14. t.m., popoldne do ponedeljka, 19. t.m.

SD BREG vabi vse mladince, ki bi se radi ukvarjali z nogometom, da pristopijo k društvu. Za prvenstvo cicibanov pridejo v poštev rojeni od 1. 7. 1975, začelnikov od 1. 7. 1973 do 30. 6. 1975, najmlajši od 1. 7. 1971 do 30. 6. 1973 in narasčajnikov od 1. 7. 1969 do 30. 6. 1971. Informacije po telefonu št. 281-089 vsak torek, sredo in četrtek od 18. do 20. ure.

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da sprejema prijave za četinski trenerski tečaj, ki bo potekal od 25. do 30. avgusta v Borovem športnem centru na stadionu »1. maj« v Trstu. Zainteresirani se na tečaj lahko prijavijo v tajništvo združenja tudi telefonsko 040/767304.

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da so v tajništvo združenja v Ul. sv. Franciška 20/II. na voljo prijavnice za udeležbo na prvem zamejskem košarkarskem taboru, ki bo od 1. do 7. septembra pod strokovnim vodstvom Petra Brumna. Tabor je namenjen igralcem letnikov 1970, 71, 72 in 73. Ostale informacije v tajništvo združenja. Rok za prijavo zapade 23. avgusta 1985

Nadaljujejo se priprave tržaškega nogometnega drugoligaša Triestina od danes v Bazovici

Triestina je s svojo igro v soboto zvečer proti Interju prijetno presenetila. Igrala je poletno, dinamično, igralci pa so že pokazali precejšnjo formo, glede na to, da se je končal šele prvi del priprav.

Od danes zjutraj pa igralci Triestine trenirajo na igrišču Zarje v Bazovici, kjer se bodo zadržali vse drugo obdobje priprav, do 31. avgusta. V soboto bodo v Coneglianu odigrali prijateljsko tekmo z domačo ekipo, ki nastopa v meddeželnem prvenstvu. Tekma bo ob 20.45, bo pa še precej zahteven test, na katerem bo poskušal trener Ferrari marsikatero obrambno variante.

V sredo, 21. avgusta, pa se bo začelo zares. Na sporedu bo tekma med Triestino in Riminijem, veljavna za italijanski pokal. Šele na tej tekmi bo tržaško moštvo odkrilo vse svoje karte.

Na sliki: drugi gol Triestine, ki ga je zabil Di Giovanni, potem ko je lepo prodrl v sredino nasprotnikovega kazenskega prostora.

S kajutno jadrnico v organizaciji Jadrlnega kluba Čupa Poučno križarjenje ob dalmatinski obali

Vsa posadka JK Čupa na cilju v Dubrovniku

Tudi letos je JK Čupa organiziral za svoje člane tri križarjenja s kajutno jadrnico ob dalmatinski obali. Eden od teh se je pravkar končal. Udeležili so se ga člani mladinskega odseka seslanskega jadrlnega kluba, ki so hoteli preveriti svoje znanje o navigaciji osvojenega na teoretičnem tečaju za upravljanje kajutnih jadrnic, ki ga je klub organiziral v zimskih mesecih.

Kot prvo izkušnjo si je osemčlanska posadka izbrala dokaj zahtevno pot, in sicer objadranje dalmatinske obale od otoka Krka do Dubrovnika. Z 11-metrskim Maestralom, ki so ga prevzeli pod lastno odgovornost v marini na Punatu, so odjadrili v soboto, 27. julija proti jugu. Prvo noč so prespali v sigurnem zalivu Kolorat na otoku Cresu. Naslednje jutro so obiskali Lošinj in otok Silbo.

Pot so nadaljevali tudi ponoči in pod luno objadrali cel Dugi otok. V ponedeljek so si ogledali slikovite Kaprije.

V torek so na Drveniku srečali še eno posadko čuparjev, ki jih je pospremila do zaliva Nečujam na otoku Solti. Vesela družina je ob spremljavi kitare in dobrega razpoloženja nadaljevala svojo pot na Hvar, objadrala Korčulo, si ogledala naravni park pri Pomeni na Mljetu in šesti dan je končno srečno dospela v Dubrovnik.

Poleg lepega in zanimivega doživljanja, ki ga predstavlja šestdnevno bivanje na jadrnici, se je vsak član posadke Maestrala sprijaznil z vsemi navigacijskimi veščinami in manevri, ki jih je treba poznati za zanesljivo upravljanje jadrnice vzdolž dalmatinske obale. Tako je vsak od njih postal potencialen skipper za bodoče odprave.

Med potovanjem so člani posadke imeli priložnost praktično izvesti vse, kar so se naučili na praktičnem tečaju v zimskih mesecih. Poskusili so upravljati jadrnico ob vsakršnem vremenskem stanju, pristajati na vse

možne načine, določati lego, hitrost in kurz, brati navtične karte in peljarje, interpretirati razne pomorske signale, uporabljati radijski sprejemnik, globinometer ter ostale navigacijske naprave itd.

Na tak način si je Jadrlni klub Čupa pridobil osem novih izkušenih jadrncev in še enkrat dokazal uspešnost svojih tečajev za upravljanje kajutnih jadrnic ter križarjenj ob dalmatinski obali. Z njimi skuša ustvarjati čimveč zanimanja za pomorske športe pri čimvečjem številu Primorcev, ki so v zadnjih letih začeli izgubljati stik z morjem, ki je nekoč predstavljalo sestavni element življenja njihovih prednikov.

KLAVDIJ CIBIC

TEKMOVANJE NA SKIROLKAH Devinčani tretji na tekmi v Asiagu

Rolkarji SK Devin so se v nedeljo udeležili tekmovanja v Asiagu za 10. trofejo Monte Katz. Devinčani so nastopili le s sedmimi tekmovalci. Nekateri so namreč zboleli, nekateri pa so imeli druge obveznosti.

V kategoriji cicibanov so bili naši odlični. Osvojili so kar vseh prvih pet mest. Zmagal je namreč Andrej Legiša, drugi je bil Aljoša Gabrovec, tretji David Širca, četrty Dean Peric, peti pa Andrej Mervic.

V kategoriji mlajših začetnikov, kjer je bila konkurenca izjemno ostra, je Andrej Antonič osvojil četrto, Ervin Iori pa sedmo mesto.

Vsem našim fantom gre torej pohvala za vložen trud in poštvalnost. Med dvanajstimi nastopajočimi društvi je namreč SK Devin osvojil odlično tretje mesto. (Elio Iori)

DAVOR
ZUPANČIČ

20. Dnevnik z odprave SPDT na Južno Anapurno

III.

Z mislijo sem spreletel celotno odpravo in komaj tedaj slisal še nepomirjeno diskusijo med Lenardom in vodjo odprave. Fausta je poleg mene molče pospravljala posodo in si pripravila nekaj vode za noč. Naenkrat me je Cergol poklical.

»Kaj je?«, sem kot v transu odgovoril.

»Ali misliš tudi ti sestopiti z Lenardom in Fausto?«, me je vprašal.

»Da,« sem odvrnil, »Nima nobenega smisla, da še naprej trpimo na tej gori, brez vsake možnosti uspeha!«

Verjetno ga je ta odgovor spravil iz tira in je surovo nadaljeval:

»Nobene volje nimate do dela in nobene odgovornosti ne čutite do ljudi, ki si od nas nekaj pričakujejo. Kot vodja odprave vam ukazujem, da jutri napnete dvesto metrov vrvi!«

S tem stavkom je bilo diskusije konec, ker sva z Lenardom sklenila Cergola ubogati. Tudi on se je kmalu pomiril in nama svetloval najlažjo smer. Pred spanjem sem Fausti požil motnje v trebuhu. To je bil samo začetek kalvarije, ki je trajala vso noč. Zaradi od sonca pregrele in brez dvoma pokvarjene slanine, ki sva jo tistega dne pojedla, je mene in Lenarda začelo hudo zvijati po trebuhu. Tresel sem se od vročine, neprestano bruhal in skoraj nezavesten govoril Fausti, ki je vso noč bedela, da hočem pomaranče in mineralne vode. Proti jutru, ko je meni šlo na bolje, so napadi zgrabili še Lenarda.

Fausta je po radiu poklicala zdravnika v bazo in ga vprašala za nasvet. Naročil nam je tablete, malo čaja, prepovedal vsakršno jed in svetoval, naj čimprej sestopiva. Mukoma sva se z Lenardom spuščala po fiksni vrvi. Tako sva bila slaba, da se nam je v glavi vrtelo in nisva ostala dolgo na nogah. Vsakih nekaj metrov sva se namreč zgrudila v sneg. Cergol, Milič in Fausta so naju spremljali. Po dolgih urah, ki so se meni zdele cela večnost, smo dosegli bazi tabor. Malo gostejši zrak nama je takoj pomagal, vseeno pa sva se hitro spravila v spalno vrečo, da bi nadoknadila nekaj izgubljenega spanja.

Dan kasneje je bilo najino zdravstveno stanje že zadovoljivo. Nad baznim taborom so se grozeče vrtinčili črni oblaki in kazalo je, da bo vsak čas snežilo. Nevihta se je naznanjala tudi med člani odprave. Podzvestno sem začutil živčno napetost, ki je vladala v vsakem posamezniku. Med seboj nismo spregovorili besede in samo šepa se kot vedno nasmehi opravljalji svoja dela. Toda tudi oni so se kmalu zavedeli napetega ozračja. Predseem zvezni oficir, ki je bil zelo občutljiv, nas je povpraševal, če je kaj narobe.

Nekaj smo vendar morali storiti, da bi se rešili iz tega položaja, zato je Cergol sklical sejo v kuhinjskem soto-

ru. Vsak je povedal, morda proti volji, svoje mnenje o odpravi, predvsem pa predlagal, kaj sedaj. V tesnem prostoru je krožilo sedem različnih mnenj. Besede so se med seboj križale, se odbijale, ena drugo zamikale. Nekateri so zvenele mogočnejše, druge umirjene, skromne, toda nič manj učinkovite.

Kaj vse smo tedaj govorili, sem s časom pozabil, vem pa, da je Cergol zaključil sejo s tole izjavo: »V bazi bomo ostali dva dni, da se odpočijemo, nato pa se bomo vsi brez izjeme podali v hrib.«

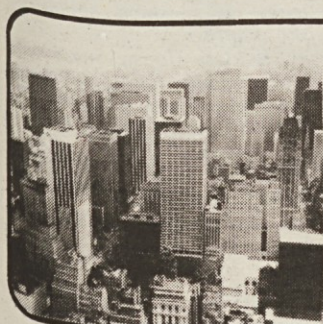
S to odločitvijo se nisem strinjal, še vedno se mi je zdelo nesmiselno, da se za prazen nič izpostavljam nevarnosti. Nekateri so menili, da imajo alpinisti, ki se podajo v Himalajo, določene obveznosti pred družbo, ki jim finančno omogoča podvig. Toda alpinizem ni navaden šport. Alpinist mora pred nevarnostjo sam odločiti in ocenjevati lastne sposobnosti. Vsak pretiran korak lahko pomeni najhuje; predvsem pa je nesmiselno, če hoče zaradi odgovornosti do drugih in ne iz lastne presoje preseči svoj dosežek za nekaj borih metrov, kot da bi se udeležil tekmovanja v skoku v višino. Morda, če bi bilo samo nekaj možnosti, da dosežemo vrh, bi se drugače izražal. V našem primeru pa sem bil odločno proti vsakemu tvegane mu poskusu.

Od tistega 23. aprila je tudi vreme nasprotovale odločitvi vodje odprave. Celih pet dni je neprenehoma snežilo, tako da smo s težavo hodili iz našega šotora v kuhinjskega. V takih razmerah ni bilo niti mogoče pomisliti na plezanje, zato smo si vsak po svoje kratili čas.

Poležaval sem na ležišču in prebiral knjige, ki sem jih v lepem številu prinesel s seboj. Prisiljena nedelavnost me je grozno razdražila in skušal sem se potolažiti z mislijo na nekatere vzpone v domačih gorah. Zaželel sem si suhe skale težke plezarije v steni, previsev in podobnih reči, ki ponavadi zaznamujejo moje nedeljske izlete. Spominjal sem se, kako sva z Walterjem nekega toplega poletnega dne skupaj zajtrkovala, si zaželela plezanja, oddirjala z avtom do Aljaževega doma, preplezala Jugov steber v Severni triglavski steni, ob sedmih zvečer pa zopet mirno in zadovoljno večerjala pri Mariju v Dragi.

Take in podobne misli so spremljale moje lenarjenje. Šotor, prostor, vse mi je postalo pretesno in želel sem si čimprej proč. Ni bilo važno, kam. Hotel sem videti nove obraze, pogovarjati se z drugimi ljudmi, odločiti o svojem početju in ne ostati pri siljenju nedelaven.

Po petih dneh, ki so se mi zdeli cela večnost, so se vremenske razmere končno izboljšale. Načrt o plezanju naprej je že splahnel, ker nam čas ni dopuščal, da bi se še poskušali na gori.

**NEW YORK
NEW YORK
NEW YORK**

Branko Laković 10.

In je nadaljeval: »Nihče ti ne bo pomagal. Sam si moraš zgraditi svoj položaj. Nikdar in nikjer ne pričakuj pomoči.«

»Take družbe pa se je skoraj bati...«

»Nimaš kaj se bati. To so pravila našega sistema. Sam si kot pes s svojim denarjem ali s svojo revščino. Pomagaj si, kot veš in znaš. Pri tem pa ni le vse tako črno. Ko ti uspe posel, ko prodreš v zelo ostro konkurenco, je tudi zadoščenje veliko. To je osebna zmaga.«

»Jasno je, da ste pristaša Reaganove politike...«

»Glasoval sem za Reagana, sicer me politika ne zanima, kot je politika tuja ogromni večini Američanov. Reagan nam je obljubil, da bomo plačevali manj taks, in čemu ne bi zanj glasovali?«

»Kaj pa menite o mednarodni ekonomski politiki?«

»Vidite, bolj kot Rusi so nam Japonci nevarni. Skoraj uničili so naše gospodarstvo. Slišim pa, da Evropa preživlja krizo. Američani menijo, da se grejo Evropejci velike demokrate in govornike, delajo pa bolj malo.

»Kaj pa mislite o afriških in južnoameriških državah, kjer ljudje skoraj umirajo od lakote?«

»Veliki reveži so in reveži bodo ostali.«

»Ne menite, da delček krivde pri tem nosijo tudi ZDA?«

»Kdo? Mi? Čemu? Kot vem, tem državam ogromno pomagamo. Se preveč! Vsem smo pomagali in pomagamo, za zahvalo pa kaj smo prejeli: pobijajo naše vojake, ugrabljajo naše zrakoplove. Poglejte Ruse. Vdrli so v Afganistan, zbili so jumbo, v njihovih državah ni nikakršne svobode, pa jih vsi puščajo na miru.«

Uvidel sem, da najin ragovor ne pelje nikamor.

»Verjetno je za vas že zelo pozno,« sem dodal.

»Saj res, zamudil bom, toda že dolgo časa nisem imel tako zanimivega razgovora in povrhu še v italijanščini. Sem dobro govoril?«

»V italijanščini mislite? Seveda! Ko bi jaz tako govoril v angleščini!«

Končno sem spoznal tudi predstavnike bogatejšega sloja. Ko sva prosila za račun, sva seveda plačala po ameriško — vsak svoje.

NOGOMET NI OSVOJIL AMERIČANOV

Skoraj čudno se sliši, da je najbolj priljubljena športna panoga na svetu — nogomet, povsem zanemarjen v državi, ki sodi skupno s SZ in NDR med športne velesile na svetu. Pa je tako!

Nogomet ali »Soccer« v ZDA ne more in ne more prodreti. Zanimivo in skoraj čudno je, da Američani niso prisvojili te panoge, čeprav je bil in je angleški vpliv tu vselej dominanten. Angleži pa so bili učitelji nogometa, dolga leta niso imeli enakovrednega tekmeča v tej športni panogi. Znano je tudi, da so v ZDA s težkim denarjem skušali prodreti z nogometom.

Najeli so slavne nogometaše, kot Peleja, Beckenbauerja. Kazalo je že, da bo nogomet vendarle »vžgal« Američane. Sam Kisingher si je prizadeval v to smer. Nič pa ni pomagalo. »Soccer« je ostal nižjerazredni šport. Američani se čedalje ogrevajo za bežbol, ameriški »football«, košarko pa tudi za plavanje, tenis, atletiko, boks, hokej na ledu, motoristiko. Nogometu pa sledijo v glavnem priseljenci iz Južne Amerike, Italijani, Španci.

Kako to da nogomet nima mesta v veliki športni kot so ZDA?

Vprašanje sem zastavil študentom iz našega kolegija v New Yorku.

Za nogomet v kolegijih ni preveč »posluha«. Sam si moraš poiskati prostor za igranje. Za žogo pa se v glavnem »podijo« Evropejci in Južnoameričani.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir, v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101 603 45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delovnih trgovski 1 modul (šir 1 st. viš 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I. iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

14. avgusta 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEČAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZIT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Ugrabil in umoril jo je stric, ki je potem izsiljeval družino Po desetih mesecih odkrili truplo sedemnajstletne Stefanie Bini

RIM — Ugrabitelj 17-letne Stefanie Bini, di je izginila oktobra lani, se je tragično končala. Ugrabil in umoril, najbrž še isti dan, ko je ugrabil, jo je njen stric Mario Squillaro, ki je potem skušal izsiljevati družino. Vse se je začelo 20. oktobra lani na avtobusnem postajališču, kjer je Stefania čakala avtobus, s katerim se je peljala v šolo. Mimo je prevozil njen stric, ki se je ponudil, da je odpelje v šolo.

Dekle je stopilo v avto, vendar je Squillaro ni odpeljal v šolo tem več v svoje stanovanje, kjer je skušal najprej posiliti in jo je potem ustrelil. Zatem je truplo zaprl v kovček, ga neprodušno zaprl in zakopal v spalnici. Potem je začel s tragično farso: od družine je zahteval denar za izpustitev Stefanie. Družine je bila prepričana, da gre za resne zahteve, saj je možakar podkrepil svojo trditve, da je dekle živo tako, da je pošiljal svojem izvlečke iz njenega dnevnika. Vmes je vpletel tudi izmišljeno zgodbo, češ da gre za isto sku-

pino, ki je ugrabila Emanuelo Orlan-di. Pri tem je še treba povedati, da se je Squillaro ponudil kot posrednik in tudi v tem svojstvu opeharil družino za nekaj milijonov, za stroške (nekatera potovanja, telefonski pogovori itd.).

Pred dnevi pa se je odločil, da družini izsesa vse, kar more. Zahteval je 460 milijonov lir v dolarjih, vso to pa naj bi izročili v Istanbulu. V zameno naj bi takoj izpustil Stefania in jo v Turčiji izročil stricu se pravi samemu sebi. Denar naj odnese v Istanbul Squillaro, ki mu družina mora izročiti dolarje v Ulici Veneto. Tam Squillaro ni dočakal Stefaniinega očeta, temveč šefa rimskega letnega oddelka. Policija je namreč že nekaj časa dvomila v njegovo vlogo. Odpeljali so ga na kvesturo in tri ure zasliševali. Squillaro je najprej trdovratno zanikal vse obtožbe, po treh urah pa so mu popustili živci in je priznal vse. V njegovem stanovanju so preiskovalci potem našli Stefaniino truplo.

Lahki litij revolucioniral življenje v čilski vasi

CEPICA DEL SALAR (ČILE) — Pod slanim jezerom pri Atacami v Čilu, na meji z Argentino in Bolivijo, so odkrili ogromne količine najlažje kovine - litija. Dandanes je litij uporabljen za proizvodnjo posebnega stekla, ki je oporno proti spremembam temperature, za razne litine aluminija, industrijska maziva, zdravila in električne baterije. Strokovnjaki pa vidijo v njem najboljši material za izgradnjo zelo lahkih letal in predvidevajo, da ga bodo uporabljali tudi na področju jedrske energije.

Načrt za izkopavanje te dragocene kovine je že razburkal sicer mirno življenje andske poljedelske skupnosti, ki živi ob jezeru. Izkopavanje litija je prineslo v Peine, tako je vasi ime,

mного sprememb. Tako na primer, če so se njihovi predniki tisočletja ukvarjali samo s poljedelstvom in zamenjavo raznovrstnega blaga, so sedaj skoraj vsi zaposleni pri SCL (Čilska družba za litij), ki ima v zakupu nahajališče.

Postopek za pridobivanje litija je enostaven. Material črpajo v velike bazene, kjer pekoče tropsko sonce kar za 20 krat pomnoži koncentracijo litija. Snov, ki je v tekočem stanju, porabi skoraj eno leto, da preteče vseh 12 bazenov, za sabo pa pusti natrijeve, kalijeve in magnezijeve soli. S pomočjo centrifuge dobijo raztopino, ki je zelo bogata z litijem. Računajo, da bo leta 1986 njihova proizvodnja litija krila 20 odstotkov celotne porabe države zahodnega bloka.

Pošast z 21 obrazi

TOKIO — Po petih mesecih molka se je na Japonskem spet oglasila »pošast z 21 obrazi«, kot se tolpa zlikovcev sama naziva, z zahtevo po smrti dveh policijskih funkcionarjev, odgovornih za varnostne organe v pokrajini Osaka in Hyogo. Pismo s skrivnostno grožnjo so prejeli uredništva nekaterih dnevnikov v Osaki, naslovljeno pa je bilo na člane japonskega parlamenta.

Delovanje skrivnostne skupine, ki se ponaša z »21 obrazi«, je že celih sedemnajst mesecev neresljiva uganja za japonsko policijo. Pošast se je prvič prikazala z zastrupitvijo proizvodov slaščičarske industrije Morinaga, ker vodstvo podjetja ni klonilo izsiljevanju 500 tisoč dolarjev.

Kljub široki policijski akciji se je doslej 21-obrazna pošast še vsakokrat izneverila možem postave, ki so morali priznati svojo nemoč v zasledovanju tolpe. Prav pred petimi dnevi se je bivši poveljnik policije v pokrajini Shiga, 59-letni Shoji Yamamoto, odločil za samomor, potem ko je bil ob svojo delovno mesto zaradi neuspehov v preiskavi o delovanju tolpe.

Harriet Beecher Stowe

41.

Koča strica Toma

IN TOM, VELIKI, DOBRI, POŠTENI STRIC TOM JE ZAPRL SVOJE TRUDNE DČE, S KATERIMI JE VIDEL TOLIKO GORJA...

TEDAJ STA V KOLIBO STOPILI CASSY IN EMMELINA...

OH! TO BOSTA PLAČALI! DOBILI BOSTA, KAR STA ZASLUŽILI!

IN TAKO SE ZAKLJUČUJE POVEST O STRICU TOMU. SMRT JE SKRAJŠALA NJEGOVO POT, NA KATERI JE BIL TOLIKO ŽRTVOVANJA, ODPOVEDANJA IN BOLEČIN...

V Jugoslaviji ni mogoče dodajanje dietilen glikola

LJUBLJANA — Vinska afera v Avstriji sproža med številnimi vprašanji tudi naslednja: čemu so nekateri proizvajalci dodajali vinu škodljive snovi, in ali se kaj takšnega (oziroma podobnega) lahko zgodi tudi v Jugoslaviji?

»Mislim, da se kaj takšnega pri nas ne more zgoditi in se tudi ni zgodilo. Že zato ne, ker nikomur ni prišlo na misel, da bi vinu dodajali dietilen glikol. Pri nas namreč vin ne razvrščamo v kakovostne razrede (predikate), tako kot v Avstriji in ZR Nemčiji. Tam je za razvrstitev odločilna gostota mošta. Dodajanje dietilen glikola je to gostoto povečalo in potisnilo mošt v višji kakovostni razred. To je odločilno pri kasnejši ceni vina.

Pri nas odkupujejo grozdje na osnovi gostote oziroma količine sladkorja, vendar grozdja oziroma mošta še ne razvrščamo v kakovostne razrede. Pri nas upoštevajo pri razvrščanju vina v kakovostne razrede poreklo, sorto, količino sladkorja, kisline ter celotno nadaljnje izoblikovanje in sestavo v harmonično stabilno celoto. Da poenostavim, pri nas način odkupa ter ugotavljanje kvalitete vina izključuje takšne ponesrbe kvalitete vina pri družbenih proizvajalcih, kot so jih odkrili v Avstriji,« je razložila prof. dr. Slavica Šikovec, priznana in ugledna ekologinja.

K temu je še dodala, da pa je nemara kak zasebni pridelovalec vina uvozil dietilen glikol za »oplemenitenje« vina povsem nevede. Nekateri namreč zavijejo čez mejo tudi v drogerijo, ker v jugoslovanskih trgovinah ni žvepla v drugi obliki kot na traku. Morda so ob takšni priložnosti povprašali še: imate kaj za boljši mošt in kupili, kar so jim ponudili. Tem malim proizvajalcem velja zato opozorilo, da se prej dobro pozanimajo, kaj kupijo oziroma raje ne kupijo tistega, česar ne poznajo. Če je kdo dodajal dietilen glikol moštu, naj vina nikar ne pije.

Bodo zato opravljene kakšne posebne analize vina v Sloveniji? »Za vino družbenih proizvajalcev te analize sploh niso potrebne, ker bi že nabava dietilen glikola prek določenih faktur in evidence to razkrila. Vprašanje pa ostaja odprto pri vinu malih zasebnih proizvajalcev.«

Izjemno prebrisana metoda mešanja avstrijskih manjvrednih vin z dietilen glikolom (ki ga uporabljajo tudi za antifriz), je dajala vinom tako zlahten okus, da se celo šolanim preizkuševalcem na vinskem sejmu v Ljubljani ni porodil sum v pristnost te avstrijske kapljice.

Zato so bili podelili »pozni trgatvi« leta 1981 iz kleti Hansa Sautnerja iz Golsa tri zlate medalje in leta 1982 še srebrno, enako odličje pa tudi modri frankinji z Gradiščanskega. Kot poroča dunajski Kronen Zeitung, pa so se omenjena vina te dni znašla na »črnem seznamu« avstrijskega zdravstvenega ministrstva, potem ko so v njem odkrili omenjeni dietilen glikol.

To seveda ni nobena sramota za preizkuševalce, saj je bila zastrupljenska formula avstrijskega kemika (zdaj v zaporu) tako lisjaška, da ga v sosedovih časopisih imenujejo »super možgan« vinske afere. Znano je namreč, da do nedavnega tovrstne prevare tudi kemično niso mogli izslediti, zato je tudi premamila toliko vinskih trgovcev in kletarjev v kriminalno dejanje.

Priprave za rekordno regato

Posadka ladje Virgin Atlantic Challenger se pripravlja na odhod: njihov namen je postaviti nov rekord v čezatlantski plovidbi (Telefoto AP).